

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
JAKUBOVANY

NÁVRH NA PREROKOVANIE

JÚL 2019

ING. ARCH. VLADIMÍR FAJČÍK A KOL.

SPRACOVATEĽSKÝ KOLEKTÍV :

Vedúci ateliéru :	Ing.arch. Vladimír Fajčík, atelier Liptarch, spol. s r. o.
Hlavný riešiteľ :	Ing.arch. Vladimír Fajčík
Urbanizmus :	Ing.arch. Vladimír Fajčík Ing.arch. Ján Kubina
Životné prostredie, ochrana prírody:	Ing. Peter Gažík
demografia:	Ing.arch. Vladimír Fajčík
Pol'nohospodárska a lesná pôda :	Ing.arch. Ján Kubina
Doprava :	Ing. Jaroslav Straka
Vodné hospodárstvo :	Ing. Jakub Mrlian
Elektrická energia :	Milan Záhradník
Plyn :	Ing. Jakub Mrlian

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE JAKUBOVANY - OBSAH DOKUMENTÁCIE:

I. TEXTOVÁ A TABULKOVÁ ČASŤ

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.1 Hlavné ciele riešenia	5
A.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	6
A.3 Údaje o súlade riešenia so zadaním	6

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

B.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	8
B.2 Väzby, vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	18
B.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	24
B.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	27
B.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania územia	30
B.6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území	32
B.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie	
B.7.1 Návrh riešenia bývania	33
B.7.2 Návrh riešenia občan. vybavenosti a soc. infraštruktúry	35
B.7.3 Návrh riešenia výroby	37
B.7.4 Návrh riešenia rekreácie a turizmu	44
B.8 Návrh ochrany kultúrnych hodnôt	44
B.9 Vymedzenie zastavaného územia obce	46
B.10 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	46
B.11 Záujmy obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	47
B.12 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	
B.12.1 Územný systém ekologickej stability	48
B.12.2 Ochrana prírody	49
B.12.3 Tvorba krajiny a ekostabilizačné opatrenia	51
B.12.4 Krajinnoeekologický plán – vyhodnotenie a záver.....	52
B.13 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	
B.13.1 Doprava	55
B.13.2 Vodné hospodárstvo	58
B.13.3 Energetika a energetické zariadenia	61
B.13.5 Požiadavky civilnej ochrany obyvateľstva	65
B.14 Starostlivosť o životné prostredie	
B.14.1 Ochrana pôdy	66
B.14.2 Ochrana povrchových a podzemných vôd	67
B.14.3 Ochrana územia pred povodňami	68
B.14.4 Ochrana ovzdušia	69
B.14.5 Hluk	69
B.14.6 Elektrosmog	69
B.14.7 Nakladanie s odpadmi	69
B.14.8 Obytné prostredie	70
B.14.9 Opatrenia vyplývajúce zo "Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy".....	71
B.15 Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	72
B.16 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	72
B.17 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch	

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

B.17.1 Predmet stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v ÚPN O Jakubovany	74
B.17.2 Predmet stavebných zámerov a iných návrhov na lesných pozemkoch v ÚPN-O Jakubovany	79
B.18 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	79

C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

C.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky	81
C.2 Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia	81
C.3 Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia	82
C.4 Zásady a regulatívy pre umiestnenie výroby.....	82
C.5 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia	82
C.6 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia.....	85
C.7 Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt.....	88
C.8 Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability	88
C.9 Zásady a záväzné regulatívy starostlivosti o životné prostredie a krajinnoeologické opatrenia.....	90
C.10 Vymedzenie zastavaného územia obce.....	94
C.11 Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov.....	94
C.12 Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny.....	95
C.13 Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny.....	96
C.14 Zoznam verejnoprospešných stavieb.....	96
C.15 Tabuľka priestorových a funkčných regulatívov	
C.16 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb – samostatná príloha	

D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	126
---------------------------	-----

E. DOKLADOVÁ ČASŤ	126
-------------------------	-----

II. GRAFICKÁ ČASŤ - výkresy :

- III. výkres širších vzťahov M = 1 : 50 000
- IV. komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami M = 1 : 10 000
- V. komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - zastavané územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami M = 1 : 5 000
- VI. výkres verejného dopravného vybavenia územia M = 1 : 5 000
- VII. výkres verejného technického vybavenia územia M = 1 : 5 000
- VIII. výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability M = 1 : 10 000
- IX. Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch M = 1 : 5 000

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi :

Obstarávateľ :	Obec Jakubovany
Odborne spôsobilá osoba	
pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:	Ing. arch. Tatiana Nosková, preukaz reg. č. 298
Spracovateľ :	Ing.arch. Vladimír Fajčík, autorizovaný architekt, atelier Liptarch, spol. s r. o. , Vrbická 2072/11, 031 01 Liptovský Mikuláš

A.1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

A.1.1 Dôvody obstarania územného plánu obce:

Obstaranie ÚPN-O Jakubovany schválilo zastupiteľstvo obce na svojom zasadnutí dňa 11.11.2017 pod. č. 4/11/2017. Obstarávanie Územného plánu obce Jakubovany (ÚPN-O Jakubovany) bolo začaté prípravnými prácami obstarávateľa a zverejnením oznámenia podľa § 19b, ods.1, písm. a) Stavebného zákona v novembri 2018. Odborne spôsobilou osobou podľa §2a stavebného zákona zastupujúcou obec je Ing. arch. Tatiana Nosková, autorizovaný architekt 1809 AA a OSO č. 298. Spracovateľom ÚPN O je spoločnosť Liptarch, spol. s r. o., Ing. arch. Vladimír Fajčík, autorizovaný architekt 0060AA.

Oznámenie o začatí obstarávania bolo zároveň listom č. 127/2018 zo dňa 13.11.2018 doručené dotknutým orgánom štátnej správy, samosprávy a právnickým osobám. Podľa ustanovenia §5 zákona 24/2006 Z.z. doručila obec Oznámenie o strategickom dokumente Okresnému úradu Liptovský Mikuláš, Odboru starostlivosti o životné prostredie v Liptovskom Mikuláši.

Dôvodom pre obstaranie UPN – obce Jakubovany je potreba získania aktuálneho základného nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie obce, ktorý bude komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúlaďovať záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovovať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Už v roku 1995 začala obec Jakubovany obstarávať územný plán obce Jakubovany. ÚPN-SÚ Jakubovany, bol spracovaný v nasledovnom rozsahu: Prieskumy a rozbor, Územné a hospodárske zásady (ÚHZ), Koncept riešenia. Obstarávanie ÚPN-SÚ Jakubovany bolo v roku 1996 prerušené z dôvodu úmrtia spracovateľa. Textová a grafická forma vypracovaných etáp územného plánu obce Jakubovany nezodpovedala súčasným požiadavkám na rozsah a spôsob spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z.

V súčasnosti je pre obec nutné podľa § 11 ods. 2 obstaráť územný plán obce, aj keď obec má menej ako 2 000 obyvateľov (389 stálych obyvateľov, 428 prechodných obyvateľov), nakoľko podľa tohto § je treba riešiť koncepciu jej územného rozvoja, uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu v obci a umiestniť verejnoprospešné stavby.

Ďalšími dôvodmi pre obstaranie územného plánu obce sú:

- potreba získať právne záväzný dokument, usmerňujúci rozvoj obce na základe odborných kritérií a dohody všetkých zainteresovaných (občanov, samosprávy, štátnej správy atď.),
- potreba vytvoriť podmienky pre rozvoj obce spolu s jej katastrálnym územím, zabezpečiť bezkolízny rozvoj jednotlivých funkcií.

ÚPN-O stanoví zásady a regulatívy funkčného využitia riešených plôch tak, aby nedochádzalo k nežiaducim kolíziám jednotlivých funkcií, vzájomnú koordináciu činností v území, a tak zabezpečí účelne a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru.

Ako mapový podklad bola použitá digitálna katastrálna mapa obce Jakubovany, poskytnutá GKÚ Bratislava.

Tab. č. 1 - Základné údaje charakterizujúce územie obce k 30.06.2016:

	Jakubovany
Rozloha riešeného katastrálneho územia	910,87 ha
Počet obyvateľov	389
Počet trvalo obývaných bytov	129
Počet súpisných čísiel	159
Počet objektov využívaných na rekreáciu	107

*zdroj: Obecná štatistika obce Jakubovany, 2018

A.1.2 Problémy, ktoré územný plán rieši

Riešenie a návrh územného plánu sleduje a napĺňa hlavne tieto ciele:

- komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine,
- vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,
- vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce

A.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obec Jakubovany je orgánom územného plánovania podľa § 16 ods. 1/, 2/ Stavebného zákona. Obec začala obstarávať územný plán obce Jakubovany (ďalej len ÚPN O Jakubovany) v roku 1995. Obstarávanie ÚPN O Jakubovany bolo spracované v nasledovnom rozsahu:

1. Prieskumy a rozbor
2. Územné a hospodárske zásady (ÚHZ)
3. Schválenie ÚHZ
4. Koncept riešenia

Obstarávanie ÚPN O bolo v roku 1996 prerušené z dôvodu úmrtia spracovateľa.

Obstarávanie ÚPN O nadviaže na rozpracovaný ÚPN O, pričom využije hlavne dobre vypracované prieskumy a rozbor, ktoré boli aktualizované formou nových prieskumov a rozborov.

Takto prebehne nové vypracovanie jednotlivých častí ÚPN O Jakubovany od prieskumov a rozborov cez zadanie až po návrh územného plánu. Pôvodné ÚHZ sú už zastarané a nedajú sa v ďalšom spracovávaní ÚPN O využiť.

A.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM

Návrh je spracovaný v súlade so Zadaním pre spracovanie územného plánu obce Jakubovany, ktoré bolo schválené v Obecnom zastupiteľstve (OZ) v Jakubovanoch pod číslom 09/01/2019. Obsah záväznej časti bol vypracovaný v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z. z.

Návrhovým rokom je r. 2038 s rezervou na cca 10 rokov.

Výkresová časť je riešená v súlade so zadaním v nasledovných mierkách:

1. Výkres širších vzťahov M 1:50 000

2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami, M 1:10 000
3. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami - intravilánová časť, M 1 : 5 000
4. Výkres verejného dopravného vybavenia M 1: 5 000
5. Výkres verejného technického vybavenia M 1: 5 000
6. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES M 1:10 000
7. Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na PP a LP M 1 : 5 000

Súpis použitých ÚPP a iných podkladov

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce boli použité nasledovné podklady :

- Prieskumy a rozborý a krajinnoekologický plán obce Jakubovany
- Schválené zadanie ÚPN O Jakubovany
- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja (ďalej len ÚPN VÚC ŽK) v znení neskorších Zmien a doplnkov, M 1: 50000, záväzná časť ÚPN VÚC Žilinského kraja a vyhlásená nariadením vlády SR v znení všetkých zmien a doplnkov,
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, Uznesenie vlády SR č.148/2014, 26.03.2014,
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Liptovský Mikuláš, SAŽP Banská Bystrica, 2013
- Územný generel cestovného ruchu ŽSK, arch. Toman a kol., 2007,
- Cyklostratégia „Budovanie cyklotrás na území ŽSK“, Ing. arch. Kubina, 02/2014,
- podklady ŠOP o sústave chránených území NATURA 2000,
- Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov z r. 2001, 2011 - Štatistický úrad SR, 2018
- obecná štatistika obce Jakubovany
- Údaje o parcelách, Katastrálny portál SR, 2018
- Pôdny portál - Info servis Výskumného ústavu pôdoznanectva a výživy rastlín, 2018
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu ŽSK pre roky 2007 – 2013
- Ústredný zoznam pamiatkového fondu SR, 2016
- prieskumné práce v teréne za účelom zistenia skutkového stavebnotechnického stavu objektov, skutočného funkčného využitia plôch, negatívnych javov, ...
- vyjadrenia dotknutých orgánov a organizácií, získane v etape prípravných prác ÚPN-O
- konzultácie s organizáciami a správcami sietí , a iné.
- internetové portály: stránka obce Jakubovany; Katastrálny portál SR, 2018; Pôdny portál – info-servis Výskumného ústavu pôdoznanectva a výživy rastlín, 2018; Štatistický úrad SR, 2018; a iné

Ako mapový podklad bola použitá digitálna katastrálna mapa obce Jakubovany, poskytnutá Geografickým a kartografickým ústavom Bratislava.

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

B.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Riešené územie

B.1.2 Geografický opis a prírodné podmienky územia

a) Geomorfologické členenie, tvar a reliéf územia.

Riešené územie patrí podľa Mazúra a Lukniša (1986) do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty a Fatransko-tatranskej oblasti. Takmer celé územie katastra leží v celku Podtatranskej kotliny, podcelku Liptovská kotlina a v oddiele Smrečianska pahorkatina, pričom len malý výbežok na severe od úpätia pohoria leží v celku Tatry, podcelku Západné Tatry a v oddiele Liptovské Tatry.

Výškové rozpätie siaha od 690 m nad morom na južnom okraji katastra po asi 1640 m nad morom v jeho severnej časti v blízkosti kóty 1701 Pod Barancom ako bočnej rázsochy z jedného z dvoch hlavných hrebeňov masívu Baranca.

Z morfoštruktúrneho hľadiska, ktoré má rozhranie korešpondujúce s geomorfologickými celkami, dá charakterizovať reliéf katastra v rámci Liptovskej kotliny ako reliéf kotlinových pahorkatín s negatívnymi morfoštruktúrami v rámci vrásovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúry. Reliéf Západných Tatier je vysočinový podhôrny s pozitívnymi morfoštruktúrami hrástí a klinových hrástí jadrových pohorí.

b) Inžiniersko - geologické pomery.

Geologické podložie katastra v jeho južnej časti tvorí kvartér s eluviálno-deluviálnymi sedimentmi a zosuvmi a paleogén vnútorných Karpát s flyšovou litofáciou tvorenou zlepenkami, pieskovicami, ílovcami, vápencami a brekciami.

V časti Západných Tatier sú to magmatity s hybridnými granitoidmi a metamorfity s rulami a migmatitmi.

Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:

Rajón flyšoidných hornín (Sf) - ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepenkami alebo karbonáty. Rajón deluviálnych sedimentov (D) - hliny a hlinito-kamenité suty. Rajón náplavov terasovitých stupňov (T) - hlinité a piesčité štrky. Rajón glaciofluviálnych sedimentov (G) – štrky s polohami pieskov, spravidla zahlinených. Rajón vysokometamorfovaných hornín (Mv) – svory, ruly, amfibolity, migmatity apod. Rajón proluviálnych sedimentov (P) – štrky slabo opracované, spravidla hlinité.

c) Hydrologické a hydrogeologické pomery.

Z hydrologického hľadiska územie spadá územie do stredohorskej oblasti až vysokohorskej oblasti so snehovo-dažďovým až prechodným snehovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júli, najvyššie prietoky sú v máji až júni a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri.

Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje od 15 do 50 l s⁻¹ km⁻² smerom od nižších do vyššie položených častí katastra.

Celé územie patrí do povodia rieky Váh. Najvýznamnejším potokom je Trnovec pritekajúci z rovnomennej dolinky a pretekajúci celým katastrom od severu na juh. Menšie vodné toky pramenia aj na území katastra, kde sú viaceré zachytávané do vodojemov ako vodný zdroj. V časoch veľkého deficitu zrážok niektoré ramená strácajú prítok a riečisko zostáva na určitú dobu vyschnuté.

Toky majú bystrinný charakter so značne kolísavou vodnosťou.

Z hydrogeologického hľadiska sa v kotlinovej časti katastra jedná o paleogén so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou.

Hydrogeologický rajón je QG 009 – kryštalinikum Západných Tatier a kvartér východnej časti časti Liptovskej kotliny. Využiteľné zásoby podzemných vôd sú v rozsahu od 0,5 až 0,99 ls⁻¹km⁻².

d) Klimatické pomery

Celé územie katastra sa podľa Atlasu krajiny SR (2002) nachádza v chladnej oblasti s priemernou teplotou vzduchu v júli pod 16 °C, okrsok mierne chladný (C1) s teplotou v júli 12 °C až 16 °C (Lapin et al. 2002).

Priemerné ročné teploty v území sa pohybujú okolo 6,1°C. Najteplejším mesiacom je júl (16,4°C), najchladnejším január (-5,5 °C).

Priemerný ročný úhrn zrážok sa v posudzovanom území pohybuje okolo 684 mm. Najviac zrážok spadne v mesiacoch máj - august, najmenej v mesiacoch január - marec.

Snehová pokrývka (vyššia ako 1 cm) leží v území priemerne okolo 83 dní do roka.

Vietor je najdynamickejším klimatickým prvkom, je veľmi závislý na miestnych podmienkach. V katastri v globále prevládajú Z až SZ vetry a potom menej V a JV vetry. Veterné pomery nie sú priamo v území sledované – najbližšou stanicou je Liptovský Hrádok.

e) Rastlinstvo a živočíšstvo

Fytogeograficky (Futák, 1966) patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum), okresu Podtatranské kotliny a podokresu Liptovská kotlina a malá časť na severe do okresu Západné Tatry. Podľa Plesníka (Atlas SR, 2002) patrí severná časť územia katastra do ihličnatej zóny Tatry a časti Západné Tatry, v južnej časti prechádza do okresu Liptovskej kotliny.

Z geobotanického hľadiska (Michalko a kol., 1986) sa v riešenom území nachádzajú nasledovné jednotky: jedľové a jedľovo-smrekové lesy (Abietion, Vaccinio-Abietion) (PA), lužné lesy podhorské a horské (AI) a smrekové lesy čučoriedkové (P).

Z významnejších biotopov boli v katastri v zmysle Katalógu biotopov Slovenska zaznamenané nasledovné: Ls 1.3 - Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls 8 - Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Ls 9 - Smrekové a zmiešané smrekové lesy sa nachádzajú v katastri prevažne v dvoch varietach: Ls 9.1 – Smrekové lesy čučoriedkové a Ls 9.2 – Smrekové lesy vysokobylinné, Kr7 – trnkové a lieskové krovin, Kr9 – Vrbové porasty na zaplavovaných brehoch riek, Lk2- Horské kosné lúky, Lk3- Mezofilné pasienky a spásané lúky, Lk5 - Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 - Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Br2 - Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, Br4 - Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vrbou sivou.

Z hľadiska živočíšnych regiónov patrí územie katastra do regiónu Západných Karpát do centrálného okrsku vysokotatranského. Hlavné živočíšne biotopy sú biotop lesa, lúk a pasienkov, polí, vodných tokov a sprievodnej vegetácie, podmáčaných lokalít a územia obce.

Z hľadiska zoogeografického členenia patrí riešené územie v rámci terestrického biocyklu do provincie stredoeurópskych pohorí, podprovincie karpatských pohorí a západokarpatského úseku (Jedlička,

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

Kalivodovová, Atlas SR 2002). V rámci limnického biocyklu patrí riešené územie do pontokaspickej provincie a hornovážskeho okresu (Hensel, Krno, Atlas SR 2002).

V rámci regionalizácie území európskeho významu (Natura 2000) patrí riešené územie do alpskeho bioregiónu.

Obec Jakubovany z hľadiska územno-správneho členenia patri do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Liptovský Mikuláš. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň LAU 2 (do r.2002 NUTS V).

Obec Jakubovany je súčasťou stredného Liptova, leží pod Západnými Tatrami na pravej strane toku Váhu. Do okresného mesta Liptovský Mikuláš je z obce 10 km rovnako ako do centra horného Liptova Liptovského Hrádku.

Riešené územie obce pozostáva zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Zastavané územie je v súčasnosti legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 910,87 ha. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 37,44 ha. Obec má celkove:

Druh pozemku	Výmera v m ²
Orná pôda	1 178 580
Záhrady	187 271
Trvalé trávne porasty	4 749 903
Lesné pozemky	2 215 878
Vodné plochy	23 839
Zastavané plochy a nádvoria	344 577
Ostatné plochy	408 630

Územný plán obce Jakubovany bude riešiť celé katastrálne územie obce v mierke 1:10 000 a ťažiskové územie obce v rozsahu zastavaného územia a predpokladaných rozvojových plôch v mierke 1:5 000.

Zájmové územie

Zájmové územie je územie priľahlé k územiu obce, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhľadové vzťahy k obci a ktorého usporiadanie je potrebné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce. Z hľadiska funkčných a technických súvislostí je za takéto územie možné pokladať:

- Územie susedných obcí Liptovský Ondrej, Jamník a Konská, ktoré sú s obcou Jakubovany prepojené dopravne a čiastočne aj technickou infraštruktúrou. Vzájomne si poskytujú aj niektoré služby občianskej vybavenosti.
- Širšie územie, do ktorého možno zaradiť navyše obce Žiar, Vavrišovo a Pribylina, ktoré má hlavne hospodárske väzby a spoločné priestory cestovného ruchu.

B.1.2 Geografický opis a prírodné podmienky územia

a) Geomorfologické členenie, tvar a reliéf územia.

Riešené územie patrí podľa Mazúra a Lukníša (1986) do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty a Fatransko-tatranskej oblasti. Takmer celé územie katastra leží v celku Podtatranskej kotliny, podcelku Liptovská kotlina a v oddiele Smrečianska pahorkatina, pričom len malý výbežok na severe od úpätia pohoria leží v celku Tatry, podcelku Západné Tatry a v oddiele Liptovské Tatry.

Výškové rozpätie siaha od 690 m nad morom na južnom okraji katastra po asi 1640 m nad morom v jeho severnej časti v blízkosti kóty 1701 Pod Barancom ako bočnej rázsochy z jedného z dvoch hlavných hrebeňov masívu Baranca.

Z morfoštruktúrneho hľadiska, ktoré má rozhranie korešpondujúce s geomorfologickými celkami, dá charakterizovať reliéf katastra v rámci Liptovskej kotliny ako reliéf kotlinových pahorkatín s negatívnymi morfoštruktúrami v rámci vrásovo-blokovej fatransko-tatranskej morfoštruktúry. Reliéf Západných Tatier je vysočinový podhôľny s pozitívnymi morfoštruktúrami hrástí a klinových hrástí jadrových pohorí.

b) Inžiniersko - geologické pomery.

Geologické podložie katastra v jeho južnej časti tvorí kvartér s eluviálno-deluviálnymi sedimentmi a zosuvmi a paleogén vnútorných Karpát s flyšovou litofáciou tvorenou zlepenkami, pieskovecami, ílovcami, vápencami a brekciami.

V časti Západných Tatier sú to magmatity s hybridnými granitoidmi a metamorfity s rulami a migmatitmi.

Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:

V rajóne flyšoidných hornín (Sf) sa v horninovom prostredí striedajú ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepenkami alebo karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu premenlivá agresivita podzemných vôd. Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrbty, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskovcov. Vyskytujú sa tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetrávanie hornín. Pre miestne účely možno využiť len horninové komplexy s prevahou pieskovcov (lomový kameň, štrk). Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z intenzívneho zvetrávania, namrzania hornín a výskytu zosuvov. Pre ukladanie odpadov je možné využiť stabilné horninové masívy s prevahou ílovcovo-prachovcových hornín.

Rajón deluviálnych sedimentov (D) má v závislosti od predkvartérneho podkladu veľmi rôznorodé a priestorovo premenlivé litologické zloženie. Najčastejšie sú to hliny a hlinito-kamenité suty. Trvalejší horizont podzemnej vody je iba v nižších častiach svahov, najmä na prechodoch do rajónov F, T. Reliéf tvoria mierne až strmé svahy, členené miestami intenzívnou výmoľovou eróziou. Z geodynamických javov je tu veľmi častý výskyt zosuvov najmä v regióne karpatského flyšu. Využitelnosť zdrojov je pre tehlarske suroviny, pôdy sú tu zväčša úrodné. Zhoršené inžiniersko-geologické podmienky pre výstavbu sú zapríčinené značnou litologickou premenlivosťou, výskytom zosuvov a miestami strmých svahov. Pri výstavbe je možnosť vyvolania zosuvov. Pre ukladanie odpadov sú vhodné jemnozrnné delúviá na miernejších a stabilných svahoch.

Rajón náplavov terasovitých stupňov (T) s horninovým prostredím hlinitých a piesčitých štrkov. Tie sú obyčajne stmelené a uľahnuté. Podzemná voda je obyčajne pri báze terasy, hrúbka zvodneného horizontu je 2-5 metrov. Reliéf tvorí zvyčajne terénny stupeň. Je tu pomerne intenzívna výmoľová erózia a na okrajoch terás časté zosuvy, z čoho vyplýva znížený stupeň stability pre výstavbu. Štrky sú vhodné na použitie do násypov, málo vhodné až nevhodné do betónov. Územie je málo vhodné pre ukladanie odpadov - možnosť znečistenia podzemných vôd.

Rajón glaciofluviálnych sedimentov (G) má horninové prostredie tvorené štrkami s polohami pieskov, spravidla zahlinené. Je prevažne uľahnuté a tvorí dobré základové pôdy. Hladina podzemnej vody je obvykle v hĺbke 5-10 m, agresivita z dôvodu nízkej tvrdosti a kyslosti. Na okrajoch akumulácii a na svahoch dolín sa vyskytuje výmoľová erózia. Využitelnosť je pre násypy najmä komunikačných stavieb, môžu tu byť lokálne zdroje pitnej vody. Je tu možnosť znečistenia podzemných vôd a územie nie je vhodné pre ukladanie odpadov. Po obvode akumulácii je miestami znížená stabilita základových pód.

Rajón vysokometamorfovaných hornín (Mv) má horninové podložie tvorené svormi, rulami, amfibolitmi migmatitmi apod. Priepustnosť podložia je nízka až stredná, zvodnenie slabé. Územie je tvorené

miernymi až strmými svahmi miestami aj so skalnatými stenami. Z dynamických javov tu dochádza k opadávaní úlomkov a selektívnemu zvetrávaniu až do hĺbky 15-20 m. Využitelnosť je na stavebný lomový kameň, možnosť ložísk rúd a získania vôd z poruchových zón. Zhoršené pomery pre výstavbu vyplývajú z deformácií svahov, ohrozenia lavínami a kamenitými prúdmi. Poškodenie podlažia je možné znečistením podzemných vôd. Pre ukladanie odpadov relatívne vhodné územia s výskytom niektorých pararúl a svorov – potrebné sú však náročné technické opatrenia.

Rajón prolúviálnych sedimentov (P) má horninové prostredie tvorené štrkami slabo opracovanými, spravidla hlinitými. Hrúbka akumulácii je 10 až 15 m. Podzemná voda je v hĺbke nad 2 až 5 m. Rajón tvoria mierne až strmé svahy miestami rozčlenené korytami vodných tokov. Vo vyššie položených oblastiach je častý výskyt zosuvov. Využitelným zdrojom je štrk pre stavebníctvo. Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z nízkej stability vyššie položených prolúviálnych kužeľov, zvýšeného obsahu jemnozrnných sedimentov a výskytu neúnosných organických zemín. Možnosť poškodenia podlažia je daná ľahkosťou znečistenia podzemných vôd, dispozíciou k zosuvom. Územie je nevhodné pre ukladanie odpadov.

c) Hydrologické a hydrogeologické pomery.

Z hydrologického hľadiska územie spadá do stredohorskej oblasti až vysokohorskej oblasti so snehovo-dažďovým až prechodným snehovým typom režimu odtoku. Akumulácia tu prebieha v mesiacoch november až marec, vysoká vodnosť je v marci až júli, najvyššie prietoky sú v máji až júni a najnižšie v januári – februári a v septembri – októbri.

Priemerný ročný elementárny odtok sa pohybuje od 15 do 50 l s⁻¹ km⁻² smerom od nižších do vyššie položených častí katastra.

Celé územie patrí do povodia rieky Váh. Najvýznamnejším potokom je Trnovec pritekajúci z rovnomennej dolinky a pretekajúci celým katastrom od severu na juh. Menšie vodné toky pramenia aj na území katastra, kde sú viaceré zachytávané do vodojemov ako vodný zdroj. V časoch veľkého deficitu zrážok niektoré ramená strácajú prítok a riečisko zostáva na určitú dobu vyschnuté.

Toky majú bystrinný charakter so značne kolísavou vodnosťou.

Z hydrogeologického hľadiska sa v kotlinovej časti katastra jedná o paleogén so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou.

Hydrogeologický rajón je QG 009 – kryštalinikum Západných Tatier a kvartér východnej časti časti Liptovskej kotliny. Využitelné zásoby podzemných vôd sú v rozsahu od 0,5 až 0,99 l s⁻¹ km⁻².

B.1.4 Krajinárske hodnotenie územia

Významné krajinárske a ekologické štruktúry predstavujú súbor jedinečných hodnôt a prvkov krajiny, ktoré sa svojimi mimoriadnymi vlastnosťami odlišujú od ostatných, a na ktoré sa vzťahuje legislatívna ochrana. Patria medzi mimoriadne hodnoty prírodného dedičstva. Ich hodnota pre človeka, ako užívateľa krajiny, vyplýva z viacerých úžitkových funkcií, napr. ekostabilizačnej, genofondovej, protieróznej, protiimísnej, hygienickej, historickej, estetickej a inej (Hrnčiarová a kol. 2000).

Krajinársku hodnotu riešeného územia vyjadrujú aj chránené územia rôznych kategórií, ktoré sem zasahujú. Predovšetkým to je Tatranský národný park, a územia európskeho významu v rámci sústavy NATURA 2000. Je to územie európskeho významu SKÚEV0307 Tatry a chránené vtáčie územie CHVÚ030 Tatry. Cieľom sústavy NATURA 2000 je udržanie alebo zlepšenie priaznivého stavu vzácných a ohrozených druhov rastlín, živočíchov a prirodzených typov biotopov a tým zachovanie biodiverzity na území štátov EÚ.

Z hľadiska prvkov územného systému ekologickej stability sú to nasledovné prvky:

Podľa Regionálneho územného systému ekologickej stability (SAŽP, Envigeo 2015) nachádza nadregionálne biocentrum Tatry.

Regionálne biocentrá Švihrová a Brestovina sa nachádzajú v susediacich katastroch Jamník, Kanská a Liptovský Ondrej so zrejším pozitívnym vplyvom aj na riešené územie.

V rámci riešenia ÚPN je navrhované miestne biocentrum Trnovec zaberajúce vynechaný trojuholníkový priestor v nadregionálnom biocentre Tatry v priestore nad úpäťm Západných Tatier a miestny biokoridor vodného toku Trnovec, ktorý je hlavným vodným tokom katastra a má po brehoch prirodzene vyvinutú vegetáciu vlhkomilných drevín, krov a bylín. Na viacerých miestach sú tieto porasty rozšírené a obsahujú aj vzácne podmäčkané lokality.

Interakčné prvky navrhnuté v predkladanom riešení majú za úlohu prepájať pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor a sú navrhované z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením. Spoločne tak vytvoria sieť relatívne stabilnejších prvkov oproti krajine viac či menej intenzívne obhospodarovanej človekom.

Na základe interpretácie zastúpenia a zoskupenia prvkov súčasnej krajinej štruktúry sa hodnotí charakteristický vzhľad krajiny. Záujem o vizuálne hodnoty krajiny má nielen etický, estetický, ale aj pragmatický význam pre cestovný ruch a rozvoj iniciatív v obci. Podmienkou však je, aby sa v charakteristickom vzhľade neprejavilo neprimerané množstvo rušivých, negatívne pôsobiacich a zanikajúcich hodnotných prvkov.

Obec Jakubovany je umiestnená v severnej časti Liptovskej kotliny s odstupom od Západných Tatier a s výhľadom na všetky pohoria dookola. Z pohľadu blízkosti patria k najvýznamnejším vizuálnym dominantám horské hrebene Západných Tatier v popredí s dominujúcim masívom Baranca. V kotlinovej časti je reliéf tvorený prevažne zvlnenou pahorkatinou a prevláda tu poľnohospodársky typ krajiny s významnými prvkami krajinej štruktúry tvorenými formáciami brehových porastov v okolí vodných tokov, skupinami krovín a stromov v krajine, stromoradiami pri cestách ale aj lokalitami mokradných spoločenstiev. Krajinu potom dotvárajú prvky druhotnej štruktúry ako typ osídlenia, typ obhospodarovania pôdy apod.

B.1.5 Krajinná ekológia

Krajinná ekológia je vedeckým základom krajinného plánovania. Základným teoretickým východiskom krajinnoeekologického plánovania z environmentálneho hľadiska je, že pre každú, pre rozvoj spoločnosti nevyhnutnú činnosť, je potrebné nájsť vhodný priestor, v čo najmenšom rozpore s prírodnými podmienkami. Celkové hodnotenie katastra z hľadiska pozície v rámci Slovenska bolo vypočítané pomocou koeficientu ekologickej stability v zmysle Izakovičová, Kartusek (1994) a Miklós (1986). Pre územie Jakubovian vyšiel koeficient v hodnote 3,08 čo znamená krajinu s vysokou ekologickou stabilitou.

Ekologická významnosť územia sa hodnotí z hľadiska výskytu chránených území, prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) a ostatných ekostabilizačných prvkov krajiny.

Pre účely územného plánovania obyčajne postačuje základná päťstupňová škála významnosti prírodných prvkov:

- veľmi vysoká biotická významnosť: prirodzené vodné toky a ich brehové porasty, súvislé porasty lužných drevín a mokradné ekosystémy, bioticky kvalitné lesné porasty, plochy mimolesnej drevinnej vegetácie a druhovo prirodzené trávobylinné porasty,
- vysoká biotická významnosť: väčšina lesných porastov a plôch mimolesnej drevinnej vegetácie - lesíky, remízky a skupinky drevín, medze a iné líniové porasty v poľnohospodárskej krajine, sukcesne zarastajúce a extenzívne využívané lúky a pasienky,
- stredná biotická významnosť: najmenej kvalitné lesné porasty (mladé porasty so zmenenou skladbou drevín a ťažené lesné porasty), intenzívne trvalé trávne porasty a ich úhory, záhumienky a záhrady v intraviláne obce a jeho blízkosti,
- nízka biotická významnosť – zaradili sme sem plochy ornej pôdy, zástavby v obci, technické objekty v extraviláne, plochy bez vegetácie, účelové cesty,

- veľmi nízka biotická významnosť – patria sem spevnené plochy a zastavané územia ako cesty, technické objekty a areály.

d) Minerálne vody

Obec Jakubovany sa podľa vyjadrenia MZ SR – Inšpektorátu kúpeľov a žriedel (č. Z32322-2016-IKŽ) nachádza mimo území ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov.

e) Zdroje pitnej vody

V katastrálnom území obce sú 3 zdroje pitnej vody, s alternatívnym využitím po vybudovaní úpravne vody:

- vodný zdroj č.1 – skupinový vodovod Pribylina
- vodný zdroj obce so samostatnými prameňmi a vodojemom
- vodný zdroj ktorý využíva areál agro družstva Agria ako úžitkovú vodu aj pitnú vodu

Prírodné stresové javy

a) Seizmicita územia

Obec Jakubovany podľa stupnice MSK-64 patrí k územiám s ohrozením 5-6° MSK-64. Maximálna očakávaná seizmická intenzita podľa Európskej makroseizmickej stupnice je 6° EMS98.

b) Radónové riziko

Prírodná rádioaktivita odráža celkovú geologickú stavbu územia, nevyskytuje sa tu nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia. Z hľadiska radónového rizika patrí územie obce Krivá a jeho okolie prevažne do kategórie nízkeho rizika (flyšové pásmo), západná časť územia (bradlové pásmo) patrí do kategórie stredného rizika.

c) Erózia pôdy

Pôdna erózia sa v našich pôdno-klimatických podmienkach najčastejšie vyskytuje ako vodná a veterná erózia pôdy. Samotný erózný proces zahŕňa čiastkové subprocessy, ktorými je pôdny materiál uvoľnený (dezintegrácia pôdneho povrchu), transportovaný (po pôdnom povrchu) a sedimentovaný (v svahových depresiách).

Eróziu ohrozenosť k.ú. Jakubovany bola vyjadrená v piatich základných stupňoch (Regioplán Nitra, Ekoped Žilina 2006):

- nepatrná až malá (do 4 t.ha⁻¹.rok⁻¹) - táto kategória erózie je v území dominantná – určujúcim faktorom je využívanie územia ako lesy a mimolesná drevinná vegetácia, prípadne trvalé trávne porasty v menej a stredne sklonitých polohách. Rovnako tak sa táto kategória vyskytuje aj na väčšine plôch ornej pôdy – na nive potoka Trnovec. V týchto územiach nie je potrebné uvažovať s protieróznymi opatreniami,
- pomerne malá (4-10 t.ha⁻¹.rok⁻¹) - aj táto kategória erózie je v území pomerne rozšírená, a to na rôzne strmých svahoch využívaných ako trávne porasty, resp. strmých svahoch zarastených drevinami a v rámci LPF. Na ornej pôde sa vyskytuje v menej členitých polohách na terasách Trnovca. Pre plytké pôdy ide už o nadlimitnú hodnotu eróznej straty pôdy, preto je v týchto polohách potrebné navrhovať protierózne opatrenia,
- stredná (10-30 t.ha⁻¹.rok⁻¹) - táto kategória sa vyskytuje na stredne strmých svahoch využívaných ako orná pôda ako aj na strmých svahoch využívaných ako sady a trávne porasty. Erózna strata pôdy je nadlimitná aj pre stredne hlboké pôdy, protierózne opatrenia na ornej pôde sú už preto nevyhnutné,
- pomerne veľká (30-80 t.ha⁻¹.rok⁻¹) - táto kategória sa vyskytuje v území len na niekoľkých malých plochách v najčlenitejších lokalitách výskytu ornej pôdy (pod príbojom) a v extrémnych polohách

trávných porastov. Protierózne opatrenia sú nevyhnutné (hodnota erózie je limitná aj pre hlboké pôdy), v prípade ornej pôdy je potrebné uvažovať aj o zmene kultúry na trávne porasty,

- veľká a veľmi veľká ($80-150 \text{ t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$) - táto kategória sa v území vyskytuje len ojedinelo na veľmi malých plochách.

V posudzovanom území obce Jakubovany sa vyskytujú zrnitostne stredne ťažké až ľahšie pôdy, avšak členitosť územia, dostatočné zastúpenie ochrannej vegetácie a malý podiel ornej pôdy sú dôvodom, že územie je klasifikované ako **nenáchylné na procesy veternej erózie** (l.c.)

d) Svahové pohyby a deformácie

Pri rôznych antropogénnych činnostiach, najmä tých, ktoré sú spojené s hĺbením výkopov, zárezov a odrezov, môže byť ohrozená stabilita svahov. Týka sa to najmä svahov, na ktorých spodnú vrstvu delúvií tvoria flyšoidné sedimenty s podstatným zastúpením ílovcových a slieňovcových hornín.

Priamo v k.ú. Jakubovany sú na zosuvy náchylné rozsiahle polohy po obvodě doliny potoka Trnovec, kde sa nachádza množstvo menších stabilizovaných a potenciálnych zosuvných polôh. Zvyčajne sú podmienené aktívnym vodným tokom viazaným na erózne ryhy.

Na základe porušenia územia svahovými deformáciami a prognózy ich ďalšieho vývoja sa rozčleňujeme územie do troch rovnorodých územných celkov a to na:

- nestabilné územie
- podmiennečne stabilné územie
- stabilné územie

Do **nestabilných území** sú začlenené územia (viď grafická časť) postihnuté aktívnymi zosuvmi, potenciálnymi, stabilizovanými zosuvmi, aktívnymi a potenciálnymi zemnými prúdmi, ďalej územie ohrozené opadávaním alebo rútením skalných hornín, intenzívnou výmoľovou eróziou, a tiež územie s výskytom nečlenených blokových polí a medzizosuvných chrbátov porušených blokovými posunmi. Nestabilné územie vyčleňujeme tam, kde došlo ku vzniku akéhokoľvek porušenia územia. Z hľadiska územného plánovania územie postihnuté aktívnymi deformáciami hodnotíme ako nevhodné, v prípade územného plánovania v územiach postihnutých potenciálnymi a stabilizovanými svahovými deformáciami je nutný inžinierskogeologický prieskum a realizácia preventívnych opatrení.

Podmiennečne stabilné územie tvoria svahy, kde sa striedajú skalné a poloskalné sedimenty, vystupujúce na povrch, ďalej mierne až strmé svahy, tvorené prekrývajúcimi poloskalnými sedimenty kvartérnymi sedimentami, úvaliny so sezónnym zamokrením a strmšie svahy terasových stupňov a glacifluviálnych kužeľov. Podmiennečne stabilné územie tvoria územia za súčasných podmienok stabilné, ale kde pri vytvorení určitých priaznivých zosuvotvorných podmienok v horninovom prostredí je územie náchylné k svahovým deformáciám. Územie poskytuje podmiennečne vhodné podmienky pre výstavbu pozemných a komunikačných stavieb. Náchylné k zosúvaniu je územie budované flyšovými paleogénnymi a flyšoidnými trias-kriedovými sedimentami, vystupujúci na povrch, resp. prekrytými kvartérnymi sedimentami. Podmiennečne stabilné územie sú na svahoch mimo z. ú. v okolí potoka Trnovec a z veľkej časti mimo zastavaného územia obce. Z hľadiska územného plánovania územie podmiennečne stabilné hodnotíme ako podmiennečne vhodné. V prípade výstavby je potrebné realizovať na dotknutom území inžinierskogeologický prieskum, ďalej doporučujeme vyhnúť sa väčším zásahom do svahu, v prípade výskytu zamokrení svah odvodniť a pod.

Stabilné územie, sa vyskytuje v miestach výskytu plochých chrbtov tvorených striedaním skalných a poloskalných hornín, miestami s kvartérnymi pokryvom, tiež tam, kde sú svahy tvorené skalnými horninami a v miestach výskytu nív, terás a v miestach akumulácie prolúviálnych a glacifluviálnych kužeľov.

Stabilné územie je bez svahových pohybov a predpoklad narušenia stability je možný len v prípade extrémnej zmeny prírodných resp. antropogénnych podmienok. Stabilné územie poskytuje vhodné

podmienky pre výstavbu pozemných a komunikačných stavieb s výnimkou územia tvoreného skalnými horninami, ktoré má náročné geomorfologické pomery.

B.1.4 Krajinárske hodnotenie územia

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva

- 4.1 rešpektovať prvky európskej sústavy chránených území NATURA 2000 - územie európskeho významu SKÚEV0307 Tatry a chránené vtáčie územie CHVÚ030 Tatry
- 4.2 rešpektovať prvky ochrany prírody a krajiny v rámci slovenského systému chránených území - Tatranský národný park (TANAP) – v súčasnosti s vlastným územím a ochranným pásmom, v perspektíve s rozčlenením na zóny
- 4.3 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách:
 - 4.3.1 biocentrá nadregionálneho významu – Tatry,
 - 4.3.2 biocentrá regionálneho významu v priľahlých katastroch – Švihrová a Brestovina,
 - 4.3.3 biocentrá miestneho významu - Trnovec,
 - 4.3.4 biokoridory miestneho významu – koridor vodného toku Trnovec,
 - 4.3.5 interakčné prvky v rámci návrhu ÚPN obce
- 4.4 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability, podmienky
 - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
 - 4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
 - 4.3.4 pre ekosystémy mokradí vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- 4.5 zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.6 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.7 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie,
- 4.8 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.9 zachovať územné časti tvoriace charakteristický vzhľad krajiny
 - 4.9.1 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
 - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierka),
 - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
 - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych prírodných scenérií alebo ich zmenu,
 - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel,
 - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
 - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov.
- 4.10 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.11 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby sa ma-

- ximálne zabezpečila ich vodivosť a homogénnosť,
- 4.12 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
 - 4.13 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu na ktorej boli vybudované osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
 - 4.14 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
 - 4.15 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti v rámci intravilánu obce,
 - 4.16 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových a historických území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

B.1.4 Krajinárske hodnotenie územia

Významné krajinárske a ekologické štruktúry predstavujú súbor jedinečných hodnôt a prvkov krajiny, ktoré sa svojimi mimoriadnymi vlastnosťami odlišujú od ostatných, a na ktoré sa vzťahuje legislatívna ochrana. Patria medzi mimoriadne hodnoty prírodného dedičstva. Ich hodnota pre človeka, ako užívateľa krajiny, vyplýva z viacerých úžitkových funkcií, napr. ekostabilizačnej, genofondovej, protieróznej, protiimísnej, hygienickej, historickej, estetickej a inej (Hrnčiarová a kol. 2000).

Krajinársku hodnotu riešeného územia vyjadrujú aj chránené územia rôznych kategórií, ktoré sem zasahujú. Predovšetkým to je Tatranský národný park, a územia európskeho významu v rámci sústavy NATURA 2000. Je to územie európskeho významu SKÚEV0307 Tatry a chránené vtáčie územie CHVÚ030 Tatry. Cieľom sústavy NATURA 2000 je udržanie alebo zlepšenie priaznivého stavu vzácnych a ohrozených druhov rastlín, živočíchov a prirodzených typov biotopov a tým zachovanie biodiverzity na území štátov EÚ.

Z hľadiska prvkov územného systému ekologickej stability sú to nasledovné prvky:

Podľa Regionálneho územného systému ekologickej stability (SAŽP, Envigeo 2015) nachádza nadregionálne biocentrum Tatry.

Regionálne biocentrá Švihrová a Brestovina sa nachádzajú v susediacich katastroch Jamník, Kanská a Liptovský Ondrej so zrejším pozitívnym vplyvom aj na riešené územie.

V rámci riešenia ÚPN je navrhované miestne biocentrum Trnovec zabierajúce vynechaný trojuholníkový priestor v nadregionálnom biocentre Tatry v priestore nad úpäťm Západných Tatier a miestny biokoridor vodného toku Trnovec, ktorý je hlavným vodným tokom katastra a má po brehoch prirodzene vyvinutú vegetáciu vlhkomilných drevín, krov a bylín. Na viacerých miestach sú tieto porasty rozšírené a obsahujú aj vzácné podmáčané lokality.

Interakčné prvky navrhnuté v predkladanom riešení majú za úlohu prepájať pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor a sú navrhované z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením. Spoločne tak vytvoria sieť relatívne stabilnejších prvkov oproti krajine viac či menej intenzívne obhospodarovanej človekom.

Na základe interpretácie zastúpenia a zoskupenia prvkov súčasnej krajinnej štruktúry sa hodnotí charakteristický vzhľad krajiny. Záujem o vizuálne hodnoty krajiny má nielen etický, estetický, ale aj pragmatický význam pre cestovný ruch a rozvoj iniciatív v obci. Podmienkou však je, aby sa

v charakteristickom vzhľade neprejavilo neprimerané množstvo rušivých, negatívne pôsobiacich a zanikajúcich hodnotných prvkov.

Obec Jakubovany je umiestnená v severnej časti Liptovskej kotliny s odstupom od Západných Tatier a s výhľadom na všetky pohoria dookola. Z pohľadu blízkosti patria k najvýznamnejším vizuálnym dominantám horské hrebene Západných Tatier v popredí s dominujúcim masívom Baranca. V kotlinovej časti je reliéf tvorený prevažne zvlnenou pahorkatinou a prevláda tu poľnohospodársky typ krajiny s významnými prvkami krajinnej štruktúry tvorenými formáciami brehových porastov v okolí vodných tokov, skupinami krovín a stromov v krajine, stromoradiami pri cestách ale aj lokalitami mokradných spoločenstiev. Krajinu potom dotvárajú prvky druhotnej štruktúry ako typ osídlenia, typ obhospodarovania pôdy apod.

B.1.5 Krajinná ekológia

Krajinná ekológia je vedeckým základom krajinného plánovania. Základným teoretickým východiskom krajinnoekologického plánovania z environmentálneho hľadiska je, že pre každú, pre rozvoj spoločnosti nevyhnutnú činnosť, je potrebné nájsť vhodný priestor, v čo najmenšom rozpore s prírodnými podmienkami. Celkové hodnotenie katastra z hľadiska pozície v rámci Slovenska bolo vypočítané pomocou koeficientu ekologickej stability v zmysle Izakovičová, Kartusek (1994) a Miklós (1986). Pre územie Jakubovian vyšiel koeficient v hodnote 3,08 čo znamená krajinu s vysokou ekologickou stabilitou.

Ekologická významnosť územia sa hodnotí z hľadiska výskytu chránených území, prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) a ostatných ekostabilizačných prvkov krajiny.

Pre účely územného plánovania obvyčajne postačuje základná päťstupňová škála významnosti prírodných prvkov:

- veľmi vysoká biotická významnosť: prirodzené vodné toky a ich brehové porasty, súvislé porasty lužných drevín a mokradné ekosystémy, bioticky kvalitné lesné porasty, plochy mimolesnej drevinnej vegetácie a druho vo prirodzené trávobylinné porasty,
- vysoká biotická významnosť: väčšina lesných porastov a plôch mimolesnej drevinnej vegetácie - lesíky, remízky a skupinky drevín, medze a iné líniové porasty v poľnohospodárskej krajine, sukcesne zarastajúce a extenzívne využívané lúky a pasienky,
- stredná biotická významnosť: najmenej kvalitné lesné porasty (mladé porasty so zmenenou skladbou drevín a ťažené lesné porasty), intenzívne trvalé trávne porasty a ich úhory, záhumienky a záhrady v intraviláne obce a jeho blízkosti,
- nízka biotická významnosť – zaradili sme sem plochy ornej pôdy, zástavby v obci, technické objekty v extraviláne, plochy bez vegetácie, účelové cesty,
- veľmi nízka biotická významnosť – patria sem spevnené plochy a zastavané územia ako cesty, technické objekty a areály.

B.2 VÄZBY, VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

V rámci Slovenska patrí obec Jakubovany do Žilinského samosprávneho kraja, ktorého územný rozvoj sa riadi platným Územným planom veľkého územného celku Žilinského kraja.

Pri riešení ÚPN-O Jakubovany je nutné rešpektovať Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja a jeho Zmeny a doplnky, resp. jeho záväznú časť - Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 223/1998 Z.z. z 26. mája 1998, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj, Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov, Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja číslo 17/2009 o záväzných častiach zmien a doplnkov č. 3 a Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja číslo 26/2011 o záväzných častiach zmien a doplnkov č.4 Územného plánu veľkého

územného celku Žilinského kraja. V súčasnosti začína obstarávanie nového ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzné časti ÚPN O Jakubovany budú do tejto dokumentácie včlenené.

Riešeného katastrálneho územia sa dotýkajú nasledovné body - záväzné regulatívy (číslovanie je totožné s číslovaním v ÚPN-VÚC ZaD, resp. NV SR č.223/1998 Z.z., VZN č.6/2005, VZN č.17/2009, VZN 26/2011):

I.ČASŤ - ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.2 vychádzať pri územnom rozvoji Žilinského kraja z rovnocenného zhodnotenia vzťahov vnútroregionálnych a nadregionálnych, pri zdôraznení územnej polohy kraja, ktorý hraničí s Českou republikou a Poľskou republikou a jeho špecifických podmienok spočívajúcich vo veľmi vysokom plošnom podiele chránených území v kraji (najvyššom v celej SR),
- 1.3 formovať koncepciu sídelnej štruktúry Žilinského kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
- 1.4 zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyvázenej hierarchizovanej štruktúry
 - 1.16.1 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:
 - a) liptovsko – oravskú rozvojovú os: Ružomberok – Dolný Kubín – Trstená – hranica s Poľskou republikou,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).

- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 2.1 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov, najmä v každom sídle okresu,
- 2.2 vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier,
- 2.3 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zastalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
- 2.4 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne potreby využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.3 využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a Poľskej republike, na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej priehrade a v Oraviciach; s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,
- 3.4 podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach najmä na Liptove, Kysuciach, Orave a v Turci
- 3.5 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva

- 4.1 rešpektovať prvky európskej sústavy chránených území NATURA 2000 - územie európskeho významu SKÚEV0307 Tatry a chránené vtáčie územie CHVÚ030 Tatry
- 4.2 rešpektovať prvky ochrany prírody a krajiny v rámci slovenského systému chránených území - Tatranský národný park (TANAP) – v súčasnosti s vlastným územím a ochranným pásmom, v perspektíve s rozčlenením na zóny
- 4.3 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách:
- 4.3.1 biocentrá nadregionálneho významu – Tatry,
 - 4.3.2 biocentrá regionálneho významu v priľahlých katastrach – Švihrová a Brestovina,
 - 4.3.3 biocentrá miestneho významu - Trnovec,
 - 4.3.4 biokoridory miestneho významu – koridor vodného toku Trnovec,
 - 4.3.5 interakčné prvky v rámci návrhu ÚPN obce
- 4.4 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability, podmienky

- 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
- 4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
- 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.3.4 pre ekosystémy mokradí vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- 4.5 zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.6 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.7 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie,
- 4.8 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.9 zachovať územné časti tvoriace charakteristický vzhľad krajiny
 - 4.9.1 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
 - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierka),
 - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
 - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych prírodných scenérií alebo ich zmenu,
 - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel,
 - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
 - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov.
- 4.10 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.11 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby sa maximálne zabezpečila ich vodivosť a homogenosť,
- 4.12 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.13 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu na ktorej boli vybudované osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.14 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.15 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti v rámci intravilánu obce,
- 4.16 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových a historických území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

5.1 infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.1.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,
- 5.1.2 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať rýchlostnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120 - 80, v trase a úsekoch:
 - a) Tvrdošín (koniec obchvatu Trstená) - Sedliacka Dubová, sieť AGR č. E77, hlavný cestný ťah pre medzinárodnú turistickú dopravu, 5.7 infraštruktúra cyklistickej dopravy
- 5.1.3 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať homogenizáciu cesty I/59, súbežná s rýchlostnou cestou R3, v kategórii C9,5/70-60, v trase a úsekoch:
 - b) Tvrdošín - Oravský Podzámok, cesta nadregionálneho významu,
- 5.2 infraštruktúra železničnej dopravy
 - 5.2.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry - tratí, plôch a zariadení - umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,

6. V oblasti vodného hospodárstva

- 6.1. rešpektovať z hľadiska ochrany vôd
 - 6.1.1. ochranné pásma vodárenských zdrojov
- 6.2. podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV,
- 6.3. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov výstavbou ČOV v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia, výstavbou skupinových kanalizácií s využitím kapacít existujúcich ČOV, výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV s prioritným riešením v obciach ležiacich v OP vodárenských zdrojov, OP prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd, CHVO a povodí vodárenských tokov,
- 6.4. podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,
- 6.5 v súlade s Plánom manažmentu čiastkového povodia Váh realizovať opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015,
- 6.6 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí
- 6.7. na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
 - 6.7.1 vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,
 - 6.7.2 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
 - 6.7.3 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
 - 6.7.4 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:
 - 7.2.1 modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov,
 - 7.2.2 budovaním nových zdrojov využívaním vodnej energie,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej rozvodnej sústavy kraja v nadväznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby :
 - 7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,
 - 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO a p.),
- 7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie :
 - 7.10.1 v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie, paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
 - 7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave,
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.12 presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK); s využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla tam, kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

8. V oblasti odpadového hospodárstva

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015,
- 8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia.“
- 8.3 zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach, určených v územnom pláne,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obcí, určených v ÚPD

9. V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja

- 9.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,

10. V oblasti telekomunikácií

10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov, stanovených v telekomunikačných projektoch,

11. V oblasti pôšt

11.1 rešpektovať koncepčné materiály, schválené vládou SR a MDPT SR

11.2 zabezpečovať poštové služby v rámci ŽSK regionálnymi poštovými centrami (RPC) :

b) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy : Dolný Kubín, ...

11.3 skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov :

c) rozšírenie poštových služieb vo vybraných poštách v kraji, optimalizovanie komerčnej činnosti na poštách z hľadiska záujmu zákazníkov, pokračovať v skvalitňovaní služieb, poskytovaných Poštovou bankou, a.s..

B.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

Demografická charakteristika

Povojnový rozvoj obce trval do 80-tych rokov 20.storočia. Bol založený na pracovných príležitostiach hlavne v blízkych mestách Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok, kde sa rozvíjal priemysel s pomerne veľkými nárokmi na pracovné sily. Pre potreby ÚPN-O sú dôležité údaje o počtoch obyvateľov z posledného obdobia (Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011-základné údaje, Žilinský kraj) a navrhované trendy rastu.

Vývoj počtu obyvateľov obce

Po roku 1989 nastalo postupné spomalenie demografického vývoja, zmenilo sa reprodukčné správanie sa obyvateľstva – znížila sa pôrodnosť, zvyšuje sa pohyb obyvateľstva. Vývoj počtu obyvateľov odráža vplyv viacerých faktorov - najmä vekovú skladbu obyvateľov, rovnováhu v počte mužov a žien, počet pracovných príležitostí v obci a v prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti, dostatok disponibilných plôch pre rozvoj obce, ale aj bytovú, hospodársku a sociálnu politiku štátu.

Obec Jakubovany mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 389 obyvateľov, z toho 197 žien a 192 mužov. Pri sčítaní k v roku 2001 mala obec 407 trvale bývajúcich obyvateľov. Do roku 1980 počet obyvateľov obce stúpal, v rokoch 1980 – 2010 došlo k nárastu v priemere o 1,6 obyvateľa ročne.

Katastrálne územie obce má rozlohu 910,87 ha. Hustota osídlenia 42,7 obyv./km².

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov obce Jakubovany

Rok	Počet obyvateľov	Index rastu
2001	409	
2002	413	+ 1,4%
2003	422	+ 2,2%
2004	432	+ 2,4%
2005	428	- 1,0%
2006	428	0
2010	394	-8,6%
2011	386	-2,0%
2012	394	+ 2,1%

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

2015	395	+ 0,3%
2016	381	-3,7%
2018	389	+ 0,2%

Počet obyvateľov za sledované obdobie klesol o 8,5% (rok 2003). Možno konštatovať, že stav obyvateľstva je v zásade stabilný, ba má predpoklad postupného rastu.

Počet obyvateľov obce od roku 2006 prirodzeným úbytkom mierne klesal a zároveň klesal záporným migračným saldom.

Základné údaje o obyvateľstve

Veková štruktúra obyvateľstva v obci k 31.8.2018

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov					
	celkom	muži	ženy	0 – 14	15-64 muži	15-64 ženy	65+ muži	65+ ženy	nezistený
Jakubovany	389	192	197	45	148	133	19	44	-

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: *Štatistický úrad SR 2018*

Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva je 50,6%.

Index maskulinity

K 31.08.2018 bol počet mužov v obci 192 a žien 197 (*zdroj: *Štatistický úrad SR 2018*). V prepočte na 100 mužov v obci pripadá 103 žien, čo sa nepokladá za výrazné porušenie početnej rovnováhy medzi mužmi a ženami.

Obyvateľstvo podľa národností

Obyvateľstvo podľa národnostného zloženia (SODB, 2011)

Národnosť	Počet osôb	Podiel v %
slovenská	369	94,86
maďarská	1	0,26
česká	1	0,26
nemecká	0	0
iná a nezistená	18	4,62
Spolu	389	100,0

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: *Štatistický úrad SR, 2018*

V obci je najviac zastúpená obyvateľstvo slovenskej národnosti až 97,3 %.

Štruktúra obyvateľstvo podľa vierovyznania

Obyvateľstvo podľa vierovyznania (SODB, 2011)

Vierovyznanie	Počet osôb	Podiel v %
Rímsko-katolícka cirkev	57	14,7
Evanjelická cirkev a.v.	250	64,3
Evanjelická cirkev metodistická	2	0,5
Grékokatolícka cirkev	1	0,3

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

Bez vyznania	48	12,3
Nezistené	31	7,9
Spolu	389	100,0

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: *Štatistický úrad SR, 2018*

V obci je veriacich okolo 88 %, z toho 73,3% je vyznania evanjelického a.v. a 16,7 % rímsko-katolíckeho. Podiel ostatných vierovyznaní je menší ako 1%, ľudí bez vyznania bolo 48 a nezistené vierovyznanie bolo u 31 osôb (9,1%).

Ekonomická aktivita a nezamestnanosť

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci 194 (47,4 %) ekonomicky aktívnych osôb, z toho 80 (41,2%) žien.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov obce

Vzhľadom k pracovným príležitostiam v dostupnej vzdialenosti (najmä Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok resp. možným v návrhovom období priamo v obci - služby súvisiace s rozvojom CR, je predpokladom stabilizácie a zlepšenia vekovej štruktúry obyvateľstva vytvorenie dobrých podmienok pre bytovú výstavbu v obci. Uvedené podporuje aj vhodné prostredie pre bývanie, a je tu záujem hlavne mladých rodín o výstavbu nových rodinných domov a záujem rodín z miest okresu.

Na základe vyhodnotenia uvedených východísk ***predpokladáme nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce :***

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2 018	389	100,0	-
2 028	420	107,6	0,76
2 038	450	1,16	0,84

Charakteristika bytového a domového fondu

Základné údaje o domovom a bytovom fonde **stav k roku 2018**

Obec	Domy spolu	Trvalo obýva obývané domy		Neobývané domy	Byty spolu	Trvale obývané byty		Neobývané byty
		spolu	Z toho rodinné			spolu	Z toho v rodinných domoch	
Jakubovany	159	129	126	30	128	128	106	

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: *Obecná štatistika obce Jakubovany 20018*

V obci prevládajú individuálne rodinné domy a tvoria 98,0 % z celkového bytového fondu. Z celkového počtu 128 trvale obývaných bytov je 106 situovaných v rodinných domoch a 22 v bytových domoch.

Pri sčítaní v roku 2011 pripadalo v Jakubovanoch na 1 trvale obývaný byt 3,0 obyvateľa.

V Žilinskom kraji pripadalo pri sčítaní v roku 2011 3,20 obyvateľa/1 byt, obyvateľnosť bytov v obci je teda približne rovnaká (málo menšia) ako priemer kraja.

Súčasný dopyt po bytoch

Záujem o bytovú výstavbu v obci pretrváva. V návrhovom období bude potrebu bytov dopĺňať hlavne novými rodinnými domami a dvoma až troma obecnými bytovými domami.

Domy bude potrebné navrhnuť hlavne v nadväznosti na intravilán obce s minimalizáciou potreby dopravných a inžinierskych sietí. Navrhnuť je potrebné aj nový obytnorekreačný obvod severne od intravilánu obce. V stavebných medzerách je možné umiestniť len minimálny počet nových domov.

B.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLLENIA

B.4.1 Funkcia a poloha obce v sídelnej štruktúre

Obec Jakubovany leží v okrese Liptovský Mikuláš, v jeho severnej časti pod Západnými Tatrami. Patrí k sieti sídel vidieckeho charakteru s dobrými predpokladmi pre rozvoj, tento jej dáva dobré a krátke napojenie na okresné mesto Liptovský Mikuláš ako aj na centrum Horného Liptova Liptovský Hrádok. Obec je súčasťou Žilinského kraja.

Územie obce sa rozprestiera v nadmorských výškach 690 m n. m. Bp v kontakte s obcou Liptovský Ondrej po 1640 m n. m. Bp v severnom okraji obce.

Vymedzené katastrálne územie hraničí s obcami

- Jamník – na východe
- Konská – na západe
- Liptovský Ondrej – na juhu

Zastavané územie leží po obidvoch stranách potoka Trnovec.

Územie je súčasťou regiónu Liptov a je súčasťou MAS Horný Liptov.

Najbližšie významné zdroje pracovných príležitostí sú v mestách Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok. Pracovné príležitosti poskytuje aj miestne poľnohospodárske družstvo. Menšie pracovné príležitosti v terciálnej správe poskytujú aj zariadenia v obci.

Prevažná časť zariadení vyššej občianskej vybavenosti pre obec je v okresnom meste Liptovský Mikuláš a v centre východnej časti Liptova- v Liptovskom Hrádku (štátna správa, základné, umelecké základné a stredné školy, kultúrne a zdravotnícke zariadenia, supermarket, služby,...).

Podľa regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike patrí obec do Liptovského regiónu, ktorý je najvýznamnejším regiónom cestovného ruchu v SR medzinárodného významu s veľkým predpokladom na rozvoj a konkurencieschopnosť. Región už poskytuje všetky druhy rekreačných aktivít, tieto majú potenciál stáleho rastu. V riešenom území sú rekreačné priestory a útvary dotýkajúce sa obcí Jakubovany – Kónská – Jamník. AGLRÚ (aglomerácia rekreačných útvarov) Studená dolina, do ktorej patria SRTS (sídelné stredisko rekreácie a turizmu) Jakubovany a SRTS Studená dolina.

Vodou je obec zásobovaná zo skupinového vodovodu s hlavnými zdrojmi vody v Pribyline.

Obec má vybudovanú kanalizáciu, ktorá je zaústená do čističky odpadových vôd v Liptovskom Ondreji – ČOV treba rozšíriť a modernizovať.

Elektrickou energiou je obec zásobovaná z rozvodne v Závažnej Porube vedením VN Závažná Poruba – Kráľová Lehota č. 266 z odbočky, ktorá zásobuje obce Liptovský Ondrej, Jakubovany, Kónská a pokračuje smer Pribylina, Liptovská Kokava.

Obec Jakubovany je napojená na stredotlakový rozvod plynu z regulačnej stanice v blízkosti obce. Na plyn je možné napojiť všetky domy a stavby v intraviláne obce.

Telekomunikačne je obec napojená vedením na ústredňu, umiestnenú na pošte v Liptovskom Ondreji.

Vzťah k ťažiskám a centráam osídlenia

ÚPN-VÚC Žilinského kraja v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska člení ťažiská osídlenia podľa významu do štyroch kategórií:

1. Ťažiská osídlenia celoštátneho až medzinárodného významu (6 ťažísk v SR). Na území Žilinského kraja je to žilinsko-martinské ťažisko, ktoré je vytvorené okresmi: Žilina, Čadca, Kysucké Nové Mesto, Bytča, Považská Bystrica, Púchov, Martin a Turčianske Teplice.
2. Ťažiská osídlenia nadregionálneho a celoštátneho významu (6 ťažísk v SR).
Na území Žilinského kraja je to liptovskomikulášsko – ružomersko – dolnokubínske ťažisko.
3. Ťažiská osídlenia regionálneho významu (7 ťažísk na území SR). Na území Žilinského kraja nie je vyšpecifikované ani jedno.
4. Ťažiská osídlenia miestneho významu (19 ťažísk v SR).

Poloha na rozvojových osiach

Obec Jakubovany neleží v rámci Žilinského kraja na žiadnej sídelnej rozvojovej osi.

Vzťah k sídelným centráam

Sídelná štruktúra územia kraja pozostáva z 315 administratívnych sídel, so 16 centrami s nasledovným významom:

- Žilina celoštátny až medzinárodný
- Martin nadregionálny až celoštátny
- **Liptovský Mikuláš nadregionálny**
- Čadca regionálny až nadregionálny
- Ružomberok regionálny až nadregionálny
- Dolný Kubín regionálny
- Bytča subregionálny až regionálny
- Kysucké Nové Mesto subregionálny až regionálny
- Námestovo subregionálny
- Rajec subregionálny
- Tvrdošín subregionálny
- Turčianske Teplice subregionálny

- Trstená subregionálny
- Turzovka subregionálny
- Vrútky subregionálny

B.4.2 Vzájomná poloha obce a vymedzených špecifických území a ochranných pásiem určených osobitnými predpismi

Z hľadiska hygienického a technického v riešenom území je potrebné rešpektovať tieto chránené územia, ochranné a bezpečnostné pásma:

Chránené územia

Názov chráneného územia	
OP Národného parku Vysoké Tatry	Výkres č.2,3,6
Národný park Vysoké Tatry	Výkres č.2,3,6
Sústava NATURA 2000	Výkres č.2,3,6
CHVÚ Tatry SKUEVO307	Výkres č.2,3,6

V obci Jakubovany sa nenachádzajú maloplošné chránené územia ani ich ochranné pásma.

Biotopy európskeho významu: lesný biotop Ls1.4 / Horské jelšové lužné lesy
 lesný biotop Ls9.1/9410 Smrekové lesy čučoriedkové
 lesný biotop Ls9.4/9420 Smrekovcovo-limbové lesy

Ls 1.3 - Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls 8 - Jedľové a jedľovo-smrekové lesy,

Ls 9 - Smrekové a zmiešané smrekové lesy sa nachádzajú v katastri prevažne v dvoch varietach: Ls 9.1 – Smrekové lesy čučoriedkové, Ls 9.2 – Smrekové lesy vysokobylinné

Biotopy národného významu: lesný biotop Ls8.0/ Jedľové a jedľovo-smrekové lesy

V riešenom území sa zároveň nachádzajú podľa RÚSES okresu Liptovský Mikuláš tieto prvky ekologickej stability:

- Malá časť biocentra regionálneho významu Brestovina
- Biocentrum nadregionálneho významu Tatry
- Ekostabilizačné prvky ako trvalé trávne porasty, mezofilné trávne porasty, nelesná drevinová vegetácia, podmáčané plochy a remízky.

Ochranné a bezpečnostné pásma v katastrálnom území obce

Názov ochranného pásma	
PHO I. a II.stupňa vodných zdrojov	Výkres č.2,3,5
VN-vzdušné vedenie – 22 kV (od krajného vodiča)	10 m
VVN-vzdušné vedenie – 110 kV (od krajného vodiča)	15 m
VN-trafostanica 22/0,4 kV (od konštrukcie)	10 m
VN-kábelové vedenie (podzemné)	1 m
Vodovody,kanalizácia do DN 500 (OP na každú stranu)	1,5 m
Vodovody,kanalizácia nad DN 500 (OP na každú stranu)	2,5 m
Podzemné telekomunik. vedenia (OP na každú stranu)	1,5 m
OP STL a NTL plynovodov v obci	1 m od potrubia na obe strany

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

OP STL a NTL plynovody vo voľnom teréne	4m od osi potrubia na obe strany
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovodov v obci	určí prevádzkovateľ
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovody vo voľnom teréne	10 m od osi potrubia na obe strany
Komunikácie III.triedy – mimo z.ú. obce	20 m od osi
Ochranné pásmo cintorína	50 m
Potok Trnovec s prítokmi – od brehovej čiary	6 m
Ochranné pásmo lesných pozemkov	50 m

OP sú vymedzené v súlade s platnými zákonmi, vyhláškami a nariadeniami v znení neskorších predpisov:

- zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v zmysle novely č.394/2009 Z.z. a neskorších zmien - pásma ochrany vodovodných a kanalizačných potrubí
- vyhláška MŽP SR č.29/2005 Z. z. - spôsoby ochrany vodárenských zdrojov
- zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov - ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení
- vyhláška č. 35/1984 Zb. - cestné ochranné pásma
- zákon č.364/2004 Z.z. a STN 752102 – OP vodných tokov
- zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve – OP cintorína
- zákon č.326/2005 Z.z. o lesoch – OP lesných pozemkov

B.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Urbanistická koncepcia návrhu územného plánu obce vychádza z týchto cieľov :

- vytvoriť podmienky pre optimálny rozvoj hlavných funkcií obce (bývanie, výroba, rekreácia) pri zachovaní priestorových kvalít urbanistickej štruktúry a okolitého krajinného prostredia,
- vytvoriť podmienky pre hierarchizáciu urbanistickej štruktúry a posilnenie centrálnych funkcií obce v jej strede,
- využiť polohu obce s dobrou dostupnosťou v spojení s kvalitou krajinného prostredia na podporu hospodárskej základne obce v súlade potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovenie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- odstrániť, príp. zmierniť funkčné a prevádzkové chyby v organizme obce .

B.5.1Vznik a vývoj obce

*zdroj: podklady od Krajského pamiatkového úradu v Žiline

Počiatky obce Jakubovany spadajú do konca 13. Storočia - patrí k najstarším liptovským obciam. Osada Javor, patriaca do obce, sa spomína už roku 1286. Dedina v 15. a 16. storočí patrila postupne zemanom z Podtúrne a Pongrácvcom zo Sv. Mikuláša. V roku 1600 Jakubovany pozostávali z 10 obývaných poddanských domov a jedného opusteného domu a kúrie. V roku 1715 mali Jakubovany 8 poddanských domácností. V roku 1771 žilo v Jakubovanoch 16 sedliackych domácností, v roku 1828 mali 27 obývaných domov a 179 obyvateľov.

Pôvodne boli samostatnými dedinami miestna časť Hôra, Javor a Jakubovany. Historické územie obce bolo podstatne väčšie ako je dnešné.

V obci sa po opustených bývalých zastavaných územiach a po staršom osídlení nachádzajú dve archeologické náleziská:

- 1) Vysoký Hrádok - doba železná, stredovek
- 2) Okraj fotovoltaikej elektrárne – stopy osídlenia bez datovania

V obci sa tiež môže vyskytovať zatiaľ nedatované archeologické nálezisko v pomiestnej časti Hája.

B.5.2 Súčasný stav

Obec tvorí v krajine svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar. Výrazne je v ňom začlenená miestna staršia časť pri potoku Klokôtku s typickými drevenicami a chalupárskym potenciálom. Samostatnou riedko zastavanou časťou je Studená dolina na severnom okraji obce s dvoma podnikovými rekreačnými zariadeniami a množstvom individuálnych chát.

V obci je jasná nová štruktúra. Ktorá sa budovala domami postavenými po II. svetovej vojne, hlavne však od 70 – tých rokov.

Priestorová charakteristika:

Obec Jakubovany má v sídelnej štruktúre mikroregionálny význam s úzkymi väzbami hlavne na obec Liptovský Ondrej. Os obce tvorí potok Trnovec s odnožami okolo prítokov Klinovka a Klokôtku, resp. súbežne s potokom Trnovec vedúca št. cesta III/01835 v smere juh – sever.

Obec má jasne vymedzený centrálny priestor, obsahujúci hlavne občiansku vybavenosť. V ňom sa pretína priečna os kompozície v smere východ – západ.

Zástavba obce má typický dedinský charakter nenarušený väčšími objektmi.

Poľnohospodársky dvor na severe intravilánu ukončuje okraj obce.

Obec má dostatok zelene, hlavne na východnej a západnej hranici intravilánu pozdĺž konca záhrad, ale aj popri potoku Trnovec. Urbanistická štruktúra je zharmonizovaná s okolitým krajinným prostredím – túto charakteristickú črtu obce je potrebné zachovať aj pri návrhu ÚPN – O.

Funkčné využívanie pozemkov

Z hľadiska funkčného využívania pozemkov prevažnú časť súčasného zastavaného územia tvorí obytné územie s nízkopodlažnou zástavbou. Pozdĺž siete komunikácií sú pozemky viac – menej súvisle zastavané 1 – 2 podlažnými rodinnými domami väčšinou so sedlovými strechami, orientovanými štítmi do ulice. V zástavbe sú aj 3 bytové domy a v centre obce kultúrny (družstevný) dom (s obecným úradom), materská škola pre spádové územie a predajňa s pohostinstvom.

Prevažná časť domov je v dobrom (minimálne vo vyhovujúcom) technickom stave. Hlavná časť domov v území Klokôtky slúži pre rekreačné účely.

Plochy športovej vybavenosti sú pri južnom vstupe do obce, kde je obecné futbalové ihrisko. V obci, v Studenej doline, sa nachádzajú dva lyžiarske vleky (nemajú zasnežované zjazdovky, čo znižuje možnosť ich využívania).

Rekreačná vybavenosť, mimo rekreačných chalúp v intraviláne, je sústredená do Studenej doliny. Tu sú okrem individuálnych rekreačných chát aj dve podnikové rekreačné zariadenia. Celú lokalitu je potrebné revitalizovať, možná bude aj jej čiastková dostavba. Z rekreačnej vybavenosti je potrebné spomenúť aj trasy cyklociest a cyklochodníkov, nadväzujúce na obec v podhorí Západných Tatier, ktoré využívajú vo veľkej miere poľnohospodárske a lesné cesty.

Z plôch dopravy sú obci zastúpené plochy automobilovej aj pešej dopravy v dostatočnom rozsahu (pre dnešnú zástavbu). Komunikácie sú len čiastočne vo vyhovujúcom technickom stave. Obec nemá okolo ciest chodníky – tieto treba vo vybraných úsekoch ciest zrealizovať.

Medzi výrobné plochy je možné zaradiť hospodársky dvor PD AGRIA na severnom okraji obce. Klasické výrobné plochy sa v obci nenachádzajú, ani ich netreba navrhovať.

Plochy zelene sú prvkom podieľajúcim sa výrazne na celkovom obraze obce. Zeleň v intraviláne je zastúpená súkromnou zeleňou záhrad rodinných domov a sprievodnou zeleňou potoka Trnovec s prítokmi. Územie nad severným okrajom intravilánu prechádza cez lúky do lesnato – lúčnej krajiny až do súvislých lesných porastov na severe katastra.

B.5.3 Navrhovaný stav

Návrh urbanistickej koncepcie má zachovať prírodné a krajinné prostredie, eliminovať v čo najväčšej možnej miere negatívny dopad jednotlivých činností v území, vytvárať podmienky pre koordináciu vidieckeho prostredia a moderného spôsobu života.

Urbanistický návrh smeruje k vytvoreniu priestorovo prehľadnej a hierarchizovanej štruktúry sídla s funkčným a priestorovým zjednotením jednotlivých častí do jedného sídelného celku. Obec tvorí v krajine svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar, s možnosťou rozvíjania urbanistickej štruktúry v pozdĺžnej ose okolo potoka Trnovec, štátnej cesty III. triedy a nadväzujúcej, do Studenej doliny vedúcej, miestnej komunikácie.

Za hlavnú kompozičnú os je treba považovať urbanistickú štruktúru okolo komunikácie prebiehajúcej stredom obce od jej vstupu po Studenú dolinu. Táto kompozičná os je doplnená výbežkom do historickej časti pozdĺž potoka Klokôtka. Za priečnu (nevýraznú) kompozičnú os sú považované miestne komunikácie smerujúce na východ a západ cez stred obce. V ich krížení sú objekty občianskej vybavenosti – Družstevný dom (sídlo obecného úradu), materská škola a predajňa Jednota. V intraviláne obce ležia na hlavnej kompozičnej osi prevažne rodinné domy, na severnom okraji obce dvor poľnohospodárskeho podniku a ďalej severne novonavrhované plochy pre chovnú stanicu ZOO kontakt, plochy pre individuálnu rekreáciu a zmiešané plochy pre rodinné domy a rekreačné chaty. V Studenej doline je veľká plocha zabraná individuálnymi chatami a dvormi menších zariadení pre viazaný cestovný ruch. Táto plocha je navrhnutá na dostavbu individuálnymi chatami na voľných lúčnych plochách, nadväzujúcich na dnešnú chatovú výstavbu. Potrebne je uvažovať na posilnení hlavnej kompozičnej osi vybudovaním chodníkov popri ceste a doplnení zelene. V území sa nevytvárajú v intraviláne obce resp. nadväzujúcich plochách na súčasnú zástavbu solitérne útvary. Nové plochy pre bývanie sa po dostavbe spoja s jestvujúcou štruktúrou.

Potrebne je uvažovať o väčšom zapojení prírodných, zelených štruktúr do organizmu a štruktúry obce.

B.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE, VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO VYUŽÍVANIA

Súčasnú funkčné využitie územia obce s návrhom jeho rozšírenia je zachytené vo výkresoch č. 2 a č. 3 – komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. V území prevláda obytná funkcia, t. j. pozemky rodinných domov, doplnené sú pozemkami bytových domov a v centre obce plochami občianskej vybavenosti.

Plochy výroby sú sústredené do severnej časti intravilánu, kde je dvor poľnohospodárskeho družstva. Návrh rozvoja funkčných plôch zodpovedá súčasnému využitiu územia a nadväzuje naň, zároveň zohľadňuje všetky požiadavky a obmedzenia, vyplývajúce z platnej legislatívy tak, aby územie obce bolo využité čo najoptimálnejšie.

Rozvoj obytnej funkcie

je navrhnutý doplnením urbanistickej štruktúry jadra obce. Nové menšie plochy pre individuálne domy sú naviazané na už jestvujúcu dopravnú a technickú infraštruktúru. V rámci plochy pre obytnú funkciu v juhovýchodnom obvode rodinných domov sa počíta aj s plochami pre cca tri bytové domy. V obci je len minimum plôch pre dostavby v prelukách. Úprava dnešných domov bude pozostávať len z ich rekon-

štrukcií, prístavieb a nadstavieb. Osobitné postavenie má nový obvod zmiešanej funkcie pred vstupom do Studenej doliny (rodinné domy v kombinácii s objektmi individuálnej rekreácie).

Rozvoj občianskej vybavenosti bude prevládať formou stavebných úprav dnešných objektov v strede obce, kde je vybudovaná dostatočná sieť vybavenosti. Občianska vybavenosť sa ďalej doplní v priestore nového obvodu rodinných domov a chat pri vstupe do Studenej doliny.

Rozvoj výrobných plôch

Bude prebiehať v dvoch častiach. Prvou je revitalizácia dvora poľnohospodárskeho družstva Liptovský Ondrej v jeho dnešnom priestore. Druhou je vytvorenie chovnej stanice ZOO kontakt pri potoku Trnovec, severne od obce. Výrobné plochy je potrebné doplniť vhodnou izolačnou zeleňou.

Rozvoj športovej vybavenosti

navrhujeme intenzívnejším využitím dnešných športových plôch. V obci je vhodné vybudovať multifunkčné ihrisko pre deti a mládež.

Rozvoj rekreačnej funkcie

bude prebiehať na dvoch lokalitách. Rekreačné plochy v Studenej doline sú v návrhu rozšírené západným smerom, môžu na nich byť umiestnené individuálne rekreačné domy, doplnené o jeden až dva penzióny. Plocha zmiešanej funkcie (obytné plochy s možnosťou rekreačného využitia) severne od obce spĺňa požiadavky dopytu pre takýto druh funkcie. V území je potrebné doplniť cyklotrasy, nadväzujúce na existujúcu cyklotrasu podhorím Západných Tatier.

Z priestorového hľadiska je nutné rešpektovať krajinárske hodnoty územia. Potrebné je zachovať drobnú mierku zástavby, charakteristické pohľady a charakteristické priehľady. Nová výstavba musí rešpektovať prostredie, hlavne v zastavanej časti sídla (osobitne v časti Klokôtka).

B.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

B.7.1 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

Plochami pre bývanie sú v zmysle vyhl.č.55/2001 Z.z. plochy, ktoré sú určené pre obytné domy a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská. Pre riešenie funkcie bývania sú v schválenom zadání obsiahnuté nasledovné požiadavky :

- plochy, potrebné na bývanie navrhnúť v rozsahu, vyplývajúcom z predpokladaného počtu obyvateľov obce, predpokladaného nárastu prechodného ubytovania obyvateľov a vývoja obývanosti bytového fondu - uvedený rozsah obytných plôch zväčšiť o primeranú urbanistickú rezervu,
- s prihliadnutím na doterajší vývoj a všeobecné trendy uvažovať s postupným znižovaním koeficientu obývanosti, t.j. počtu obyvateľov, pripadajúcich na jeden trvale obývaný byt z 3,00 pri sčítaní v roku 2011 na :
 - 2,75 obyvateľa/1 byt v roku 2 028
 - 2,50 obyvateľa/1 byt v roku 2 038
- pozemky pre pokrytie potreby výstavby nových bytov riešiť hlavne formou individuálnej bytovej výstavby - samostatne stojace a skupinové formy rodinných domov, ale aj formou hromadnej výstavby - v bytových domoch

- bytovú výstavbu orientovať prednostne na využiteľné prieluky v intraviláne i mimo intravilánu, plochy s vybudovanou alebo ľahko dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a voľné plochy v kontakte so súčasnými obytnými plochami
- medzi obytné plochy zaradiť najmä územie východne od zastavaného územia obce a súbor rodinných domov a rekreačných domov pred vstupom do Studenej doliny
- návrhom jednoznačných funkčných a priestorových regulatívov a limitov vylúčiť možné kolízie pri využití územia a zabezpečiť vytváranie harmonického obytného prostredia,

Celková potreba bytov, návrh novej bytovej výstavby

Podľa základných demografických údajov a schváleného Zadania pre predpokladaný počet 450 obyvateľov obce v roku 2038 a pre dosiahnutie obývanosti 2,50 obyvateľa/1 byt je v roku 2038 potrebný celkový počet minimálne 180 trvale obývaných bytov, pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (23,0 % - trvale neobývané byty sú prevažne využívané na rekreáciu).

Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2038 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu. Predpokladaná urbanistická rezerva je 50%, t.j. 26 bytov. **Spolu bude do r. 2038 potrebné v obci zabezpečiť obytné plochy približne pre 80 bytov.**

Vzhľadom k vidieckemu charakteru obce, charakteru zástavby a terénnym danostiam predpokladáme výlučne nízkopodlažnú formu zástavby (predovšetkým rodinné domy). V obytnom území je možné umiestniť aj malé bytové domy za podmienky dodržania drobnej mierky a súladu s okolitou zástavbou. Prípadnú potrebu sociálnych bytov odporúčame riešiť v rámci vymedzených obytných území formou malých samostatne stojacich, prípadne skupinových foriem rodinných domov, resp. objektov hromadného bývania.

Z hľadiska zachovania charakteru urbanistickej štruktúry a jej priestorového pôsobenia je potrebné zachovať a udržiavať súčasný charakter sídla a nedopustiť narušenie súčasnej sídelnej štruktúry nevhodnou (pravouhlou schématickou) výstavbou v tomto type krajiny. Zabrániť je potrebné rozptýlenej obytnej zástavbe vo voľnej krajine (nevhodná v tomto type prostredia, krajiny).

Rozvoj plôch pre výstavbu rodinných domov v **navrhovom** období do r.2038, vychádzajúci zo zadania, je možné rozčleniť na :

a) plochy v rámci z. ú. obce, vytýčenému k 1.1.1990

- lokalita BI – 03 cca 4 pozemky
- lokalita BI – 04 cca 4 pozemky (1/3 celej lokality)
- v prielukách - max. 3 pozemky

Spolu je v z. ú. možné umiestniť cca 11 stavebných pozemkov.

b) plochy mimo z. ú. obce

- lokalita BI – 05 cca 45 pozemkov
- lokalita BI – 06 cca 24 pozemkov
- lokalita BI – 07 cca 6 pozemkov
- lokalita BI – 08 cca 2 pozemky
- lokalita BI – 07 cca 7 pozemkov
- lokalita BI – 08 cca 2 pozemky
- lokalita BI - 09 cca 2 pozemky
- lokalita BI – 10 cca 2 pozemky
- lokalita BI – 11 1 pozemok
- lokalita BI – 12 cca 2 pozemky
- lokalita ZÚ – 03 cca 25 pozemkov

Spolu je mimo z. ú. možné umiestniť cca 118 stavebných pozemkov.

Na navrhovaných plochách je spolu možné umiestniť viac stavebných pozemkov (129), vzhľadom na reálnu potrebu k r.2038 (80). Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2038 budú niektoré lokali-

ty len rozostavané (zložité vlastnícke vzťahy, zosuvné územia, potreba podrobnejšieho riešenia, ap.) sú v územnom pláne navrhnuté obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu.

Pred začatím výstavby v rozsiahlych lokalitách navrhujeme:

- *spracovať (na podrobnom mapovom a katastrálnom podklade) podrobnejšie riešenie usporiadania obytného územia (urbanistické štúdie) s návrhom dopravnej a technickej infraštruktúry, s vyčlenením verejných plôch pre zeleň a ihriská a s určením podrobných regulatívov pre zástavbu.*

B.7.2 NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU

Vzhľadom na charakteristiku zariadení občianskej vybavenosti, môžeme ich zaradiť do nasledujúcich jednotlivých skupín:

Školstvo a výchova

Materská škola

V obci sa nachádza materská škola, pre spádové územie obcí Jakubovany, Liptovský Ondrej a Kanská. MŠ má dve triedy, s celkovou kapacitou 40 detí s možnosťou rozšírenia. Počet zamestnancov MŠ sú 4 učiteľky a 2,5 prevádzkového pracovníka.

MŠ sa nachádza vedľa družstevného domu (v ktorom je obecný úrad), nie je novo upravená, je však v dobrom technickom stave. Potrebné je MŠ zatepliť. Na pozemku má prislúchajúce vybavenie detským ihriskom. Objekt je vykurovaný plynom. Kapacita MŠ ako aj veľkosť pozemku sú pre návrhové obdobie dostačujúce.

Kapacita MŠ ako aj veľkosť pozemku sú na návrhové obdobie postačujúce.

Základná škola

V obci nie je základná škola. Základné školy sú v Liptovskom Mikuláši v Okoličnom a na Podbrezinách.

Základná umelecká škola, stredné školy, odborné školy v okrese sa nachádzajú v okresnom meste Liptovský Mikuláš a v meste Liptovský Hrádok.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie, ani ordinácie lekárov. Základná zdravotná starostlivosť je poskytovaná v mestách Liptovský Mikuláš, Liptovský Hrádok, najbližšia vyššia zdravotná starostlivosť je poskytovaná v nemocnici s poliklinikou v Liptovskom Mikuláši. Nie je potrebné uvažovať so zariadením ambulancií.

Sociálna starostlivosť

V obci nie je žiadne stredisko sociálnej starostlivosti ani sa nepredpokladá v návrhovom období takéto stredisko zriadiť.

Telovýchova a šport

Obec má v kontakte s Liptovským Ondrejom futbalové ihrisko so sociálnym zariadením a šatňami. Služi hlavne miestnemu futbalovému oddielu. V objekte tribúny je obecný penzión.

V Studenej doline sú dva obecné lyžiarske vleky. Ich využitie je limitované neexistujúcim zasnežovaním. Zjazdovky majú vhodnú morfológiu, v ÚPN O je potrebné vyriešiť ich zasnežovanie a doplnenie ich vybavenosti.

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

Na obec nadväzuje cyklistický chodník (cyklotrasa), vedúca podhorím Západných Tatier. Zo Studenej doliny vedú tiež turistické značkové chodníky, nadväzujúce na sieť chodníkov Západných Tatier.

Maloobchod

V obci sa nachádza malometrážna predajňa rozličného tovaru COOP Jednota, ktorá pre obec postačuje.

Stav obchodnej siete sa javí ako dostačujúci. V návrhovom období je možné doplniť maloobchodnú sieť v rámci obytného územia .

Stravovanie a ubytovanie

V obci je jedno zariadenie pohostinstva. Ubytovanie v obci je poskytované jednak v domoch s izbami na rekreačný prenájom, ale aj v obecnom penzióne pri futbalovom ihrisku.

Stav ubytovacích zariadení a v Studenej doline aj ubytovaco-stravovacích zariadení je pre potreby turistov nedostatočný. ÚPN O navrhuje výstavbu minimálne jedného penziónu v obci a minimálne jedného penziónu v Studenej doline.

Zberné zariadenie

V súlade s ustanoveniami zákona č.223/2001 Z. z. o odpadoch v aktuálnom znení sa nakladanie s odpadom riadi Programami odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, územných celkov, jeho častí a pôvodcov odpadov. Záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Žilinského kraja bola vydaná Všeobecne záväzným nariadením Krajského úradu v Žiline č.2/2002 z 13.6.2002. Nakladanie s odpadmi v obci sa riadi Programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja, nakoľko Program odpadového hospodárstva obce Jakubovany nie je vypracovaný (obec vzhľadom na veľkosť nemá túto povinnosť).

Množstvá odpadu v r.2017

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Množstvo v t	Z toho odpad v t			
				Mater. využ.	Energ. využ.	Skládk.	Iné
200101	papier a lepenka	O	10,68				
200121	odpady so žiariviek	N	0,01				
200123	Vyradené zariadenia obs. chlór-flórované uhľovodíky	N	0,15				
200126	Odpadové oleje	N	0,05				
200135	Vyradené elektr. a zariadenia obs. nebezp.časti	N	0,07				
200136	Vyradené elektr. a elektronic. zariadenia	O	0,96				
200301	zmesový komunálny odpad	O	74,76				
200307	Objemový odpad	O	21,79				
150101	Obaly z papiera a lepenky	O	0,24				
150102	Obaly z plastov	O	8,01				
150104	Obaly z kovu	O	0,08				
150107	Obaly zo skla	O	12,48				
	ODPADY SPOLU	O + N	129,28				

V roku 2017 sa v obci vyprodukovalo spolu 129,28 t odpadu, t.j. v priemere 322,3 kg na obyvateľa. Komunálneho odpadu bolo 74,76 t, t. j. 192,2 kg na obyvateľa.

Komunálny odpad z obce je odoberaný a ďalej spracovávaný alebo skládkovaný spoločnosťami OZO, a. s. Liptovský Mikuláš, Ľupčianka, s. r. o. Liptovský Mikuláš a mestom Liptovský Hrádok. Špeciálne odpady sú odoberané spoločnosťami, ktoré majú na to oprávnenie.

Vzhľadom na problémy s vyvážaním odpadu (stavebného aj zo záhrad) do rôznych lokalít v rámci k. ú., obec má zámer vybudovať *zberný dvor na separovaný odpad* (zhromažďovanie, predbežné triedenie, dočasné uloženie odpadu na účely prepravy do zariadenia na separovanie odpadov) a zber vybraných druhov odpadu z biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. Mala by to byť forma uzavretých prenosných objektov, v ktorých by boli umiestnené zberné nádoby. Zberný dvor je navrhnutý v severnej časti obce pri ceste do Studenej doliny v dvoch alternatívach.

Chovná stanica

Chovná stanica spoločnosti ZOO Kontakt je umiestnená východne od cesty do Studenej doliny. Nachádzajú sa v nej voliéry a výbehy pre divoké zvieratá s technickým zázemím. Stanica je rozostavaná, potrebuje dobudovanie. Potrebne je medzi chovateľom a obcou dohodnúť režim stanice čo sa týka návštev verejnosti.

Ostatná vybavenosť

Kultúra

Kultúrny dom (družstevný dom) zo 70 – tých rokov sa nachádza v strede obce. Je v ňom aj obecný úrad. Budova je funkčne a plošne dostačujúca, treba ju však revitalizovať, hlavne zatepliť a vymeniť vonkajšie výplne otvorov.

Knižnica

Obecná knižnica sa nachádza v kultúrnom dome, priestorovo aj funkčne je dostatočná na návrhové obdobie.

Cirkevné zariadenia

V obci sa nachádza modlitebňa ECAV.

Správa a riadenie

Obecný úrad je v Kultúrnom dome. Má dostatočné priestory, treba ho však spolu s kultúrnym domom stavebne revitalizovať.

Obec má hasičskú zbrojnicu pre dobrovoľný hasičský zbor. Zdrojom vody v prípade požiaru v obci je potok Trnovec a jeho prítoky.

Cintorín

Je umiestnený historicky na východo - severnom okraji intravilánu. Má historickú a novú časť. V novej časti je dom smútku. Postačuje pre návrhové obdobie.

Prevažná časť vyššej občianskej vybavenosti je v Liptovskom Mikuláši a v Liptovskom Hrádku. Vzhľadom na 10 km vzdialenosť obce je dostačujúca.

B.7.3 NÁVRH RIEŠENIA VÝROBY

Okres Liptovský Mikuláš poskytuje pre obyvateľov obce dostatok pracovných príležitostí. Pracovné príležitosti sú v priemysle, menej v poľnohospodárstve. Čoraz viac sa rozvíja celoročný cestovný ruch a to nielen na národnej úrovni ale aj na medzinárodnej úrovni. Celoštátny cestovný ruch má svoje miesto aj v katastri obce.

Vlastná obec poskytuje pracovné príležitosti viac – menej len v poľnohospodárstve, čiastočne aj terciálnej správe na úseku občianskej vybavenosti obce.

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

Pracovné príležitosti v obci sú nasledovné:

Sektor	Počet pracovných príležitostí		Podiel pracovných príležitostí v sektore v %	Spolu
	počet trvalých pracov. miest	z toho ženy		
I. poľnohosp., lesné hospodárstvo	8	3	21,3	37,5
II. priemysel, stavebníctvo	-	-	-	
III. obč. vybavenosť, doprava, spoje, ostatné	29,5	15	78,7	

B.7.3.1 Primárny sektor - poľnohospodárstvo

Pôdne pomery

Pôdnymi typmi v katastri sú v jeho spodných pahorkatinných častiach Liptovskej kotliny prevažne kambizeme modálne kyslé zo zvetralín kyslých hornín, kambizeme pseudoglejové, pseudogleje a lokálne gleje na flyšových sedimentoch rôznych hornín a ilimerizované pôdy, v priestoroch vodných tokov fluvizeme kultizemné, glejové, modálne a ľahké, v trvale zaplavených a podmáčaných priestoroch gleje a pseudogleje nasýtené až kyslé, v častiach nad úpäťm Nízkych Tatier najmä rendziny kambizemné a kambizeme rendzinové so sprievodnými litozemnými a sutinovými rendzinami zo zvetralín karbonátových hornín, vo vyššie položených horských lokalitách prevažne podzoly kambizemné zo zvetralých kyslých hornín, v najvyšších polohách litozeme modálne silikátové a rankre. Pôdne druhy sú hlinité, ílovito-hlinité, hlinito-piesočnaté, stredne až silno skeletnaté, vo vysokohorských podmienkach s miestami bez pôdneho pokry skalné bralá a kamenné moria a sutiny.

Lesné pôdy zahŕňajú hnedé lesné pôdy podzolové, mezotrofné aj oligotrofné, pseudogleje, humusové podzoly, stagnogleje, paternie, rankrové pôdy hnedé a podzolové.

Poľnohospodárske pôdy v katastri patria do nasledovných skupín BPEJ:

BPEJ	popis	zrornosť	skupina BPEJ
1063212	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké	7
1063412	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké	7
1063442	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké	7
1064213	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké typické	7
1064243	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké typické	8
1064413	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké typické	7
1064443	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké typické	8
1065212	HP, HPi na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké ľahké, typické	6
1065412	HP, HPi na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1068215	HPa, HPp na svahovinách a zahlinených	stredne ťažké až ľahké	6

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

	štrkopieskoch		
1068415	HPa, HPp na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké až ľahké	7
1071415	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1079462	HP plytké na rozličených substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	8
1082672	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082673	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082682	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082683	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082685	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082882	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1083685	HP na výrazných svahoch svahových hlín	stredne ťažké až ľahké	9
1089012	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1089045	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1089212	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1089245	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1092883	Rendziny a rendziny hnedé na výrazných svahoch vápencov a dolomitov	stredne ťažké ľahké, typické	9

Chránené pôdy v katastri si podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. nasledovné: 1063212, 1063215, 1063412, 1064213, 1064413, 1065212, 1065412, 1068215.

Pôda a jej ochrana

Väčšina tunajších pôd bola ovplyvnená činnosťou človeka. Nesystémové úpravy v krajine, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene, neopodstatnené melioračné úpravy a rekultivácie, narušili vodný režim v krajine (vysoký výpar, pokles hladiny podzemných vôd, urýchlenie odtoku vody) a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie, a tiež zasoľovanie pod.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná ochrana a kultivácia pôdneho krytu, ktorá vyplýva aj zo vstupu Slovenskej republiky do európskych štruktúr. Obec sa preto musí pri výkone činností v oblasti ochrany pôd riadiť nasledujúcou legislatívou:

- Zákon č. 220/2004 Zb. o ochrane PP v znení neskorších predpisov (novela č.57/2013),
- Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy,
- Vyhláška č.508/2004,
- Vyhláška MP 59/2013,

Hydromelioračné zariadenia

V k. ú. sa nachádzajú funkčné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p.:

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

- ZH Jakubovany (ev. č. 5304 164) o výmere 50 ha
- Kanál krytý (ev. č. 5304 131 001) v celkovej dĺžke 0,465 km (súčasť stavby OP Jakubovany)
- Kanál krytý (ev. č. 5304 132 001) v celkovej dĺžke 1,500 km (súčasť stavby OP Jakubovany)
- Detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom Hydromelioráciám, š. p. neznámeho vlastníka

Tieto sú v návrhu ÚPN O rešpektované a zachované sú ich ochranné pásma.

Poľnohospodárska krajina

Najväčším zamestnávateľom v primárnom sektore je poľnohospodárske družstvo AGRIA, ktoré má dlhodobú tradíciu a dobré hospodárske výsledky.

Družstvo má rozsiahly areál, situovaný na severnom okraji intravilánu obce. Zamerané je hlavne na živočíšnu výrobu a s ňou spojenú rastlinnú výrobu. Areál je v dobrom technickom stave. V súčasnosti je v areáli ustajnených

- 130ks hovädzieho dobytku
- z toho 80 dojníc
- 60 ks oviec

Hlavné komodity sú surové kravské mlieko, ovčie mlieko a jahňatá.

V obci sú aj dvaja samostatne hospodáriaci farmári, jeden je zameraný na živočíšnu výrobu a druhý na rastlinnú výrobu.

Severne od intravilánu začal svoju činnosť ZOO kontakt, ktorý chce postupne navýšiť svoje aktivity na chov divo žijúcich zvierat a prípravu krmiva pre tieto zvieratá.

*Tab. č.19 - Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. obce (*zdroj : ÚGKK SR, 2018)*

Riešené územie obce pozostáva zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Zastavané územie je v súčasnosti legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 910,87 ha. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 37,44 ha. Obec má celkove:

Druh pozemku	Výmera v m ²
Orná pôda	1 178 580
Záhrady	187 271
Trvalé trávne porasty	4 749 903
Lesné pozemky	2 215 878
Vodné plochy	23 839
Zastavané plochy a nádvoria	344 577
Ostatné plochy	408 630

Z uvedeného percentuálneho členenia je možné vyčítať charakteristické ukazovatele :

- poľnohospodárske využitie krajiny
(%poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery..... 67,1 %
- stupeň zornenia (% ornej pôdy z celkovej výmery poľnohosp. pôdy).....19,3 %
- stupeň zatravnienia (% TTP z celkovej výmery poľnoh. pôdy).....77,7 %
- lesné pozemky sa podieľajú na celkovej výmere katastrálneho územia.....24,3 %

B.7.3.2 Primárny sektor - lesné hospodárstvo

Lesy sú základnou a nenahraditeľnou zložkou životného prostredia, kde plnia niekoľko významných funkcií. Okrem produkcie žiadanej drevnej hmoty zabezpečujú plnenie dôležitých celospoločenských pohľadávok, z ktorých sú najdôležitejšie: vodohospodárska, pôdochranná, prírodoochranná a pod..

Súvislé lesy pokrývajú len severný výbežok katastra vo vysočinovej časti Západných Tatier od úpätia až po najvyšší bod katastra. Nachádzajú sa tu postupne od najvyšších polôh nadol smrekové a kyslé

kosodreviny, smlzové smrekovcové smrečiny, kamenité brusnicové jarabinové smrečiny, balvanovité jarabinové smrečiny, extrémne borovicové smrečiny, čučoriedkové a brusnicové smrečiny s jedľou, trávovité smrekové jedliny, brezové jelšiny na glejovej pôde, jelšiny s jelšou sivou a brezové jelšiny na fluvioglaciále.

V drevinovom zložení prevláda smrek obyčajný (77 %), menej sú zastúpené dreviny ako smrekovec opadavý (14 %), jedľa biela (1.5 %), kosodrevina (1 %), borovica sosna (0,2 %). Z listnáčov sa vyskytuje najviac jelša (do 3 %), pod 1 % má buk, javor horský, osika, breza, topoľ, vrbá. Zdravotný stav smreka je miestami výraznejšie poznačený glejotokom a červenou hnilobou.

Z geobotanického hľadiska (Michalko a kol., 1986) sa v riešenom území nachádzajú nasledovné jednotky:

Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (Abietion, Vaccinio-Abietion) (PA) sa vyskytujú na nenasýtených až podzolovaných kamenistých hnedozemiach, najčastejšie na kyslých horninách. Táto jednotka sa vyskytuje v bezbukovom geografickom variante. V pôvodnom zložení mala prevahu jedľa biela, primiešaný bol smrek obyčajný, vtrúsený smrekovec opadavý a borovica sosna, z listnáčov jarabina vtáčia, javor horský, jelša sivá a výnimočne buk lesný. Vo fytocenózach sú významné *Clematis alpina*, *Valeriana tripteris*, *Cirsium erisithales*, *Poa stiriaca*, *Carex alba*. Sú to najčastejšie produkčné lesy s funkciou pôdoochrannou. Porasty sú viacmenej jednvrstvové. Prirodzená obnova nebýva najlepšia.

Lužné lesy podhorské a horské (AI) sú pokračovaním nížinných krov na alúviách a údolných nivách na stredných a horských tokoch riek zväčša v extrémnejších klimatických podmienkach. Pôdy sú štrkovité až kamenisté, zriedkavo piesočnaté. Krovinnú vrstvu tvoria vrbá trojtyčinková, v. purpurová, v. košíkarská, v. krehká, miestne aj vrbá sivá. Vtrúsený vo vyšších polohách môže byť smrek a zemolez čierny.

Smrekové lesy čučoriedkové (P) sa nachádzajú obyčajne vo vyšších nadmorských výškach. Rastú prevažne na silikátovom podloží s podzolovanými pôdami. Základná drevina je smrek obyčajný, vyskytuje sa smrekovec opadavý a borovica sosna, vzáčne jedľa. Pri hornej hranici lesa sa primiešava kosodrevina, z listnatých krov sa v smrečinách objavuje zemolez čierny.

Z významnejších biotopov boli v katastri v zmysle Katalógu biotopov Slovenska zaznamenané nasledovné:

Ls 1.3 - Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

Jaseňovo-jelšové lesy v užších údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou. Menej typickým stanovišťom sú svahové prameniská alebo terénne zníženeiny, kde podzemná voda stagnuje blízko pod povrchom pôdy. Pôdy sú hlinité, stredne ťažké, niekedy oglejené, humózne, s dostatkom živín. Porasty sú spravidla viacposchodové, krovinné poschodie je druhovo bohaté. V bylinnej synúzii sa charakteristicky uplatňujú nitrofilné a hygofilné druhy.

Druhovú zloženie: *Acer pseudoplatanus*, *Alnus glutinosa*, *A. incana*, *Fraxinus excelsior*, *Padus avium*, *Ribes uva-crispa*, *Salix fragilis*, *Sambucus nigra*, *Viburnum opulus*, v podraсте *Aegopodium podagraria*, *Astrantia major*, *Caltha palustris* subsp. *laeta*, *Cardamine amara* subsp. *amara*, *Carex remota*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Circaea × intermedia*, *Cirsium oleraceum*, *Crepis paludosa*, *Equisetum sylvaticum*, *Ficaria bulbifera*, *Filipendula ulmaria*, *Geum rivale*, *Glechoma hederacea*, *Lamium maculatum*, *Lysimachia nemorum*, *Myosotis scorpioides* agg., *Primula elatior*, *Rubus* sp., *Stachys sylvatica*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*.

Ls 8 - Jedľové a jedľovo-smrekové lesy

Rovnorodé jedľové lesy alebo porastové zmesi dominantnej jedle s inými drevinami, najčastejšie so smrekom. V ekologicky rôznorodých spoločenstvách, kde je spojovacím článkom edifikátor jedľa, možno vyčleniť tri typy na úrovni podzväzov. Prvým typom sú jedliny na flyši a ťažkých, hlinito-ílovitých

pôdach charakteru pseudoglejov, kde pôdne podmienky limitujú buk. V podraсте sa najmä v nižších polohách uplatňujú eutrofné prvky. Druhým typom sú mezotrofné jedliny so smrekom z pohorí v zrážkovom tieni Tatier, kde buk absentuje z klimatických príčin. Tretím typom sú smrekovo-jedľové porasty vo vyšších pohoriach na nenasýtených kambizemiach, často podzolovaných. V bylinnej synúzii prevládajú oligotrofné a acidofilné druhy. Pre všetky typy jedlín je príznačný nízkobylinný vzhľad, časté sú paprade. Druhovú zloženie: *Abies alba*, *Picea abies*, *Aegopodium podagraria*, *Athyrium filix-femina*, *Calamagrostis arundinacea*, *Circaea alpina*, *Dryopteris carthusiana*, *D. filix-mas*, *Galeobdolon luteum* agg., *Galium rotundifolium*, *G. schultesii*, *Glechoma hederacea*, *Hieracium bifidum*, *Luzula luzulina*, *Lysimachia nemorum*, *Melampyrum sylvaticum*, *Mycelis muralis*, *Oxalis acetosella*, *Prenanthes purpurea*, *Soldanella hungarica*, *Stachys sylvatica*, *Symphytum cordatum* (endemit), *Vaccinium myrtillus*, *Valeriana tripteris*, *Veronica montana*.

Ls 9 - Smrekové a zmiešané smrekové lesy sa nachádzajú v katastri prevažne v dvoch varietach.

Ls 9.1 – Smrekové lesy čučoriedkové

Štruktúra a ekológia: Klimaticky podmienené zonálne smrečiny v najvyšších horských polohách (horná hranica lesa) s absolútnou prevahou smreka a často s prímiesou smrekovca. Tvoria samostatný vegetačný stupeň. Na minerálne chudobnom, silikátovom podloží sa vyvinuli podzolované pôdy, kde sa na povrchu hromadí surový humus. Bylinná synúzia je druhovo chudobná, dominujú oligotrofné a acidofilné prvky.

Druhovú zloženie: *Larix decidua*, *Picea abies*, *Sorbus aucuparia*, *Avenella flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *C. villosa*, *Dryopteris dilatata*, *Homogyne alpina*, *Huperzia selago*, *Listera cordata*, *Luzula sylvatica*, *Melampyrum sylvaticum*, *Oxalis acetosella*, *Polygonatum verticillatum*, *Silene dioica*, *Soldanella carpatica* (endemit), *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*.

Ls 9.2 – Smrekové lesy vysokobylinné

Horské zonálne smrekové lesy, ktoré sú ekvivalentom smrekových lesov čučoriedkových na vlhších, troficky priaznivejších stanovištiach. Spravidla sú vertikálnym pokračovaním javorovo-bukových horských lesov. Vyskytujú sa na vápencoch, neutrálnych vulkanitoch, melafýroch a len zriedka na kryštaliniku na stredne hlbokých humusových podzoloch, humózných rendzinách a humózných kambizemiach. V stromovom poschodí dominuje smrek, charakteristicky sa uplatňuje javor horský. V bylinnej vrstve dominujú fyziognomicky nápadné nitrofilné byliny vysokého veku. Oligotrofné druhy majú menšie zastúpenie.

Druhovú zloženie: *Acer pseudoplatanus*, *Picea abies*, *Ribes petraeum*, *Sorbus aucuparia*, *Acetosa arifolia*, *Aconitum firmum* (endemit), *Adenostyles alliariae*, *Athyrium distentifolium*, *A. filix-femina*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Cicerbita alpina*, *Cortusa matthioli*, *Dentaria glandulosa* (endemit), *Doronicum austriacum*, *Geranium sylvaticum*, *Homogyne alpina*, *Leucanthemum rotundifolium* (endemit), *Luzula sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Petasites albus*, *Ranunculus platanifolius*, *Senecio subalpinus*, *Stellaria nemorum*, *Streptopus amplexifolius*, *Vaccinium myrtillus*.

Z hľadiska lesných vegetačných stupňov sú tu spoločenstvá od 5 až po 7. lvs.

Katastrálne územie obce Jakubovany (lesné pozemky) je organizačne zaradené do lesného celku Račková. Z celkovej výmery LC 12 985,65 ha je v k. ú. Jakubovany plocha lesa 221,59 ha. Lesy sú spravované a obhospodarované podľa programu starostlivosti o les na roky 2017 až 2026. Program bol schválený rozhodnutím Okresného úradu Žilina pod č. OU-ZA-OOP4-2018/001639/SCH zo dňa 12.09.2018.

Vlastníctvo a užívanie lesov

Štruktúra vlastníckych a užívacích vzťahov k LP v obci je nasledovná:

A) Vlastníctvo

Pozemky vlastní fyzické osoby samostatne, alebo v podielovom spoluvlastníctve. Hlavný vlastník spoločných nehnuteľností je podľa Zákona č. 97/2013 Z. z. Pozemkové spoločenstvo

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

(urbár) Jakubovany. Celková ťažba lesnej hmoty v k. ú. Jakubovany bude v roku 2017 – 2016 pre PS 6 950 m³.

- B) Užívanie (obhospodarovanie lesa v zmysle Zákona č. 336/2005 Z. z. o lesoch) vykonávajú právnické aj fyzické osoby. Hlavným užívateľom je Pozemkové spoločenstvo Jakubovany. Lesy sú v lesnom celku Račková rozdelené na lesy ochranné (prevážne v území TANAP) a lesy hospodárske.
- Výmery sú:
lesy ochranné	7 074,23 ha
lesy hospodárske	5 911,42 ha
lesy celkom	12 985,65 ha

Mimoprodukčné využitie lesných pozemkov

Lesné pozemky s lesnými porastmi zabezpečujú tieto mimoprodukčné funkcie:

- ochrana pôdy (výmole, kamenité svahy, svahy s eróznymi zosuvmi)
- ochrana pozemkov pred ďalšou degradáciou (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach)
- lesy v chránených územiach plnia prednostne záujmy ochrany prírody a krajiny

Lesné pozemky bez lesných porastov zabezpečujú:

- protipožiarnu funkciu (lesné cesty a lesné sklady)
- poľovnícku funkciu – sú významné z hľadiska obhospodarovania poľovnej zveri (lúčky pre zver, pozemky špecifického zamerania)
- ochranné pásma elektrozvodov

B.7.3.3 Sekundárny sektor

Sekundárny sektor (priemyselná výroba a stavebníctvo) je v obci zastúpený len v minimálnom rozsahu. Nepredpokladá sa jeho výraznejšie zastúpenie.

B.7.3.4 Terciárny sektor

Tento predstavuje občiansku vybavenosť obce (škôlstvo, maloobchod, obecná správa). Celkovo je v ňom zastúpených 29,5 zamestnancov.

Terciárny sektor sa bude rozvíjať hlavne v oblasti cestovného ruchu.

Vo vyhovujúcej dochádzkovej vzdialenosti pre obyvateľov obce sú aj pracovné príležitosti v sekundárnom (priemysel) a terciárnom sektore (služby, vybavenosť) najmä v Liptovskom Mikuláši a v Liptovskom Hrádku. Stav hospodárskej základne v týchto sídlach bude mať teda priamy vplyv na záujem o bývanie v obci.

Podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja je podpora hospodárskej základne prostredníctvom turizmu na Liptove prioritná a je potrebné vytvoriť podmienky pre rozvoj turizmu ako významného hospodárskeho odvetvia (v zmysle ekonomického prínosu).

B.7.3.5 Ťažba nerastných surovín

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín. V katastri sa nenachádza prieskumné územie ani dobývací priestor. Nenachádzajú sa tu lokality chránené banskými predpismi.

B.7.4 NÁVRH RIEŠENIA REKREÁCIE A TURIZMU

V zmysle Rajonizácie cestovného ruchu v SR je obec súčasťou regiónu Liptov, ktorý má najvyššie šance pre rozvoj CR v SR.

Podľa Generelu cestovného ruchu s osobitným zameraním na geotermálnu energiu žilinského kraja a ÚPN VÚC Žilinského kraja, leží kataster obce v AGL.RÚ Studená dolina, do nej patria sídelné strediská rekreácie a turizmu (SRTS) Jakubovany a Studená dolina.

V strediskách CR a turizmu sú už dnes využívané lokality pre:

- viazaný cestovný ruch (podnikové rekreačné zariadenia)
- individuálnu rekreáciu a chalupárstvo (v časti obce Klokôtko, hlavne však v Studenej doline)

Obec tiež nadväzuje na rekreačné plochy a trasy v podhorí Západných Tatier, má na obec napojené turistické chodníky a cyklotrasy. Obec má dva lyžiarske vleky, ich lepšie využitie je však viazané na vybudovanie zasnežovania so zasnežovacím „jazerom“ v Studenej doline respektíve iného druhu zasnežovania, ktoré bude rešpektovať dostatočný prietok potoka Trnovec pre malú vodnú elektrárňu na severe obce.

Rekreačný potenciál obce je treba v ÚPN O posilniť tak, aby zodpovedal postaveniu obce v prostredí.

Aglomerácia rekreačných útvarov Studená dolina so strediskami rekreácie a turizmu Jakubovany a Studená dolina má v súčasnosti podľa ÚPN VÚC Žilinského kraja kapacitu 800 návštevníkov, táto má navrhované rozšírenie minimálne na 1000 návštevníkov denne, hlavne dobudovaním zariadení v Studenej doline.

Z činností s najvyšším dlhodobým potenciálom sú pre riešenie katastrálne územie aktuálne hlavne:

- pobyt v lesnom (horskom) prostredí
- pobyt na vidieku
- pešia turistika a cykloturistika
- lyžiarska turistika
- zjazdové lyžovanie
- individuálna rekreácia

Nové plochy pre výstavbu individuálnej rekreácie sú navrhnuté v časti s miestnym názvom Šinglovské (plocha ZU – 01, kapacita cca 25 chat) a dostavbou voľných lúčnych plôch v Studenej doline (IR – 01, kapacita cca 40 chat). Samostatný priestor pre „priestorové“ hotelové zariadenie je navrhnuté južne od chovnej stanice.

V Studenej doline navrhuje na ploche IR – 01 aj výstavbu dvoch penziónov.

B.8 NÁVRH OCHRANY KULTÚRNYCH HODNÔT

B.8.1 Vznik a vývoj obce

*zdroj: podklady od Krajského pamiatkového úradu v Žiline

Počiatky obce Jakubovany spadajú do konca 13. storočia - patrí k najstarším liptovským obciam. Osada Javor, patriaca do obce, sa spomína už roku 1286. Dedina v 15. a 16. storočí patrila postupne zemanom z Podtúrne a Pongrácovcom zo Sv. Mikuláša. V roku 1600 Jakubovany pozostávali z 10 obývaných poddanských domov a jedného opusteného domu a kúrie. V roku 1715 mali Jakubovany 8 poddanských domácností. V roku 1771 žilo v Jakubovanoch 16 sedliackych domácností, v roku 1828 mali 27 obývaných domov a 179 obyvateľov.

Pôvodne boli samostatnými dedinami miestna časť Hôra, Javor a Jakubovany. Historické územie obce bolo podstatne väčšie ako je dnešné.

V obci sa po opustených bývalých zastavaných územiach a po staršom osídlení nachádzajú dve archeologické náleziská:

- 1) Vysoký Hrádok - doba železná, stredovek
- 2) Okraj fotovoltaickej elektrárne – stopy osídlenia bez datovania

V obci sa tiež môže vyskytovať zatiaľ nedatované archeologické nálezisko v pomiestnej časti Háj.

Vývoj urbanistickej štruktúry obce

Obec tvorí v krajine svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar. Výrazne je v ňom začlenená miestna staršia časť pri potoku Klokôtká s typickými drevenicami a chalupárskym potenciálom. Samostatnou riedko zastavanou časťou je Studená dolina na severnom okraji obce s dvoma podnikovými rekreačnými zariadeniami a množstvom individuálnych chat.

V obci je jasná nová štruktúra. Ktorá sa budoval domami postavenými po II. svetovej vojne, hlavne však od 70 – tých rokov.

Priestorová charakteristika:

Obec Jakubovany má v sídelnej štruktúre mikroregionálny význam s úzkymi väzbami hlavne na obec Liptovský Ondrej. Os obce tvorí potok Trnovec s odnožami okolo prítokov Klinovka a Klokôtká, resp. súbežne s potokom Trnovec vedúca št. cesta III/01835 v smere juh – sever.

Obec má jasne vymedzený centrálny priestor, obsahujúci hlavne občiansku vybavenosť. V ňom sa pretína priečna os kompozície v smere východ – západ.

Zástavba obce má typický dedinský charakter nenarušený väčšími objektmi.

Poľnohospodársky dvor na severe intravilánu ukončuje okraj obce.

Obec má dostatok zelene, hlavne na východnej a západnej hranici intravilánu pozdĺž konca záhrad, ale aj popri potoku Trnovec. Urbanistická štruktúra je zharmonizovaná s okolitým krajinným prostredím – túto charakteristickú črtu obce je potrebné zachovať aj pri návrhu ÚPN – O.

Funkčné využívanie pozemkov

Z hľadiska funkčného využívania pozemkov prevažnú časť súčasného zastavaného územia tvorí obytné územie s nízkopodlažnou zástavbou. Pozdĺž siete komunikácií sú pozemky viac – menej súvislé zastavané 1 – 2 podlažnými rodinnými domami väčšinou so sedlovými strechami, orientovanými štítmi do ulice. V zástavbe sú aj 3 bytové domy a v centre obce kultúrny dom (s obecným úradom), materská škola pre spádové územie a predajňa s pohostinstvom.

Prevažná časť domov je v dobrom (minimálne vo vyhovujúcom) technickom stave. Hlavná časť domov v území Klokôtky slúži pre rekreačné účely.

Plochy športovej vybavenosti sú pri južnom vstupe do obce, kde je obecné futbalové ihrisko. V obci, v Studenej doline, sa nachádzajú dva lyžiarske vleky (nemajú zasnežované zjazdovky, čo znižuje možnosť ich využívania).

Rekreačná vybavenosť, mimo rekreačných chalúp v intraviláne, je sústredená do Studenej doliny. Tu sú okrem individuálnych rekreačných chat aj dve podnikové rekreačné zariadenia. Celú lokalitu je potrebné revitalizovať, možná bude aj jej čiastková dostavba. Z rekreačnej vybavenosti je potrebné spomenúť aj trasy cyklociest a cyklochodníkov, nadväzujúce na obec v podhorí Západných Tatier, ktoré využívajú vo veľkej miere poľnohospodárske a lesné cesty.

Z plôch dopravy sú obci zastúpené plochy automobilovej aj pešej dopravy v dostatočnom rozsahu (pre dnešnú zástavbu). Komunikácie sú vo vyhovujúcom technickom stave. Obec však nemá vôbec chodníky pozdĺž hlavných dopravných trás, tieto treba dobudovať.

Medzi výrobné plochy je možné zaradiť hospodársky dvor PD AGRIA na severnom okraji obce. Klasické výrobné plochy sa v obci nenachádzajú, ani ich netreba navrhovať.

Plochy zelene sú prvkom podieľajúcim sa výrazne na celkovom obraze obce. Zeleň v intraviláne je zastúpená súkromnou zeleňou záhrad rodinných domov a sprievodnou zeleňou potoka Trnovec s prítokmi. Územie nad severným okrajom intravilánu prechádza cez lúky do lesnato – lúčnej krajiny až do súvislých lesných porastov ba severe katastra.

B.8.2 Stavebné a kultúrne pamiatky

Obec Jakubovany má archeologický potenciál, aj keď v jeho katastri sa dosiaľ nerealizoval systematický archeologický prieskum. V jej katastri sa nachádzajú dve archeologické náleziská – Vysoký Hrádok (doba železná, stredovek) a Okraj stavby fotovoltaickej elektrárne (stopy osídlenia bez datovania). V území s miestnym názvom Háj, môžu byť ďalšie dosiaľ nerealizované archeologické náleziská. Pri stavbách súvisiacich s archeologickými náleziskami je potrebné dodržiavať požiadavky Krajského pamiatkového úradu – pri akejkoľvek stavbe je nutné realizovať plytký archeologický prieskum. V obci nie sú žiadne pamiatkové rezervácie ani pamiatkové zóny.

Obec nemá evidované žiadne kultúrne pamiatky. Nie sú tu žiadne pamiatkovo chránené aleje, alebo stromy. Treba však dodržiavať legislatívne opatrenia na všeobecnú ochranu drevín.

V Jakubovanoch je zachovaná historická štruktúra obce z predchádzajúcich storočí v časti pri potoku Kolkôtku. Jedná sa prevažne o drevenice, ktoré postupne prechádzajú z funkcie bývania na rekreačnú funkciu. V ÚPN O je potrebné stanoviť regulatívy na prestavbu, resp. dostavbu tejto miestnej časti.

Kultúrnym dedičstvom je aj celkový ráz obce, typický pre luteránske obce Liptova. Nové stavby a prestavby musia zachovávať historickú štruktúru.

B.9 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce (z. ú.) je vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990, toto je totožné s hranicou súčasne zastavaného územia obce okrem stavebného obvodu „Kňazové“ BI-1), ktorý bol postavený po tomto termíne. Územný plán obce Jakubovany navrhuje rozšírenie súčasne zastavaného územia o navrhované funkčné plochy v nadväznosti na súčasné zastavané územie v lokalitách:

- Šinglovské
- Babí jaz
- Hriadky a Platonky
- Studená dolina
- Územie záhradkárskej osady
- Územie nadväzujúce na chovnú stanicu ZOO KONTAKT

Hranice zastavaného územia sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

B.10 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Z hľadiska hygienického a technického v katastrálnom území obce je potrebné rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma.

Tab. č. 26 - Ochranné a bezpečnostné pásma v k. ú. Jakubovany

Ochranné, resp. bezpečnostné pásmo	
PHO I. a II. stupňa vodných zdrojov	Výkres č.2,3,5
VN-vzdušné vedenie – 22 kV (od krajného vodiča)	10 m
VN-kábelové vedenie (podzemné)	1 m
VVN-vzdušné vedenie – 110 kV (od krajného vodiča)	15 m od krajného vodiča
Trafostanica 22/0,4 kV (od konštrukcie)	10 m

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

Vodovody, kanalizácia do DN 500 (OP na každú stranu)	1,5 m
Vodovody, kanalizácia nad DN 500 (OP na každú stranu)	2,5 m
OP STL a NTL plynovodov v obci	1 m od okraja potrubia
OP STL a NTL plynovody vo voľnom teréne	4 m od osi potrubia
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovodov v obci	určí prevádzkovateľ
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovody vo voľnom teréne	10 m od osi potrubia na obe strany
Podzemné telekomunik. vedenia (OP na každú stranu)	1,5 m
Vodné toky v obci	6 m
Ochranné pásmo lesných pozemkov	50 m

OP sú vymedzené v súlade s platnými zákonmi, vyhláškami a nariadeniami v znení neskorších predpisov:

- zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v zmysle zmysle novely č.394/2009 Z.z. a neskorších zmien - pásma ochrany vodovodných a kanalizačných potrubí
- vyhláška MŽP SR č.29/2005 Z. z. - spôsoby ochrany vodárenských zdrojov
- zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov - ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení
- vyhláška č. 35/1984 Zb. - cestné ochranné pásma
- zákon č.364/2004 Z.z. a STN 752102 – OP vodných tokov
- zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve – OP cintorína
- zákon č.326/2005 Z.z. o lesoch – OP lesných pozemkov

Jestvujúce a navrhované nadradené trasy a zariadenia dopravy, produktovodov, energetiky, spojov a pod. a väzba obce na ne

Obec Jakubovany a jej katastrálne územie sa nachádza v urbánnej krajine, v ktorej nie je osamotené, ale je obklopené inými katastrálnymi územiami s ktorými je prepojené jednak krajinou štruktúrou, ale hlavne dopravnou a technickou infraštruktúrou. Pri riešení ÚPN-O je potrebné rešpektovať existujúce a navrhované technické diela :

- komunikáciu III. triedy č. 018135 a jej OP
- trasy 22 kV vedení
- trasu VTL plynovodu
- diaľkové telekomunikačné káble

B.11 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

B.11.1 Záujmy obrany štátu

V riešenom území obce sa z hľadiska záujmov obrany štátu nenachádza žiadny objekt ani komunikácia.

B.11.2 Záujmy požiarnej ochrany

Obec má hasičskú zbrojnicu pre dobrovoľný hasičský zbor. Zdrojom vody v prípade požiaru v obci je potok Trnovec a jeho prítoky.

B.11.3 Ochrana pred povodňami

Cez obec Jakubovany preteká potok Trnovec s prítokmi. Nakoľko pre uvedené vodné toky nebol doposiaľ určený rozsah inundačného územia, v prípade záujmu o výstavbu v lokalitách situovaných v jeho blízkosti, bude potrebné vypracovať hladinový režim tokov a následne vlastnú výstavbu situovať mimo zistené inundačné územie nad hladinu Q_{100} - ročnej vody. V zmysle §20 zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami sa v inundačnom území nesmú umiestňovať stavby vymenované týmto zákonom. V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť z vlastných finančných zdrojov vrátane príslušnej projektovej dokumentácie, ktorú je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku. Stavby, ktoré budú navrhované na území s trvale zvýšenou hladinou podzemných vôd je potrebné osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

Opatrenia pred povodňami je potrebné vykonávať v súlade so zákonom č.7/2010 Z.Z. o ochrane pred povodňami:

§4 odst.(2) – preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

odst.(3) - opatrenia v čase povodňovej situácie

odst.(4) - opatrenia po povodni

Ďalej je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky :

- pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z územia,
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri navrhovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky,
- odtokové pomery v povodiach riešiť s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastavaného územia obce, stavby protipovodňovej ochrany zaradiť medzi verejnoprospešné stavby,
- návrh využitia územia nesmie vyvolať významné zásahy do režimu povrchových vôd a technických diel na nich.

B.12 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚSES A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

B.12.1 OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Základným legislatívnym rámcom pre ochranu prírody a krajiny je zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Sprievodnými a koncepčnými dokumentmi je napr. Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku (schválená uznesením vlády č. 231, ktorú následne odsúhlasila Národná rada Slovenskej republiky v júni 1997), Stratégia rozvoja Štátnej ochrany prírody SR s výhľadom do roku 2023 (schválená uzn. OPM č. 194/2005 z 15.12.2005), koncepčným materiálom ochrany prírody a krajiny je Koncepcia ochrany prírody a krajiny (schválená uzn. vlády SR č. 471 z 24.5. 2006).

Územná ochrana prírody

- ✓ Územie Tatranského národného parku (TANAP)

Tatranský národný park je najstarším národným parkom na Slovensku, ktorý bol vyhlásený zákonom SNR č. 11/1948 Zb. o Tatranskom národnom parku zo dňa 18. decembra 1948 s účinnosťou od 1. januára 1949. Nariadením vlády SSR č. 12/1987 Zb. zo dňa 6. februára 1987 boli za súčasť TANAP-u vyhlásené Západné Tatry. Dňa 1. marca 2003 nadobudlo účinnosť Nariadenie vlády SR č. 58/2003 zo dňa 5. februára 2003, ktorým sa vyhlasuje Tatranský národný park, na základe ktorého boli upravené hranice národného parku a jeho ochranného pásma.

Tvorí ho najvyššia horská skupina v karpatskom oblúku s najvyšším vrcholom - Gerlachovským štítom (2655 m n. m.). Člení sa na 2 základné podcelky - Východné Tatry (Vysoké a Belianske) a Západné Tatry. Dĺžka Západných Tatier je 37 km. Územie národného parku zaberá rozlohu 73 800 ha, jeho ochranné pásmo 30 703 ha. Rozprestiera sa na území Žilinského a Prešovského kraja v okresoch Tvrdošín, Liptovský Mikuláš, Poprad a Kežmarok.

Tatranský národný park susedí na severe s poľským Tatrzanskim parkom narodowym, s ktorým tvorí bilaterálne cezhraničné chránené územie. V roku 1993 rozhodnutím UNESCO bol zaradený do siete biosférických rezervácií v rámci programu MaB (Človek a biosféra). Najväčšie hodnoty tvoria sieť maloplošných chránených území, ktorú predstavuje 27 národných prírodných rezervácií, 23 prírodných rezervácií, 2 chránené areály, 1 národná prírodná pamiatka a 2 prírodné pamiatky s celkovou výmerou 37 551,53 ha čo je 50,7% územia národného parku.

✓ **Územia NATURA 2000 - Územie európskeho významu SKUEV0307 Tatry a Chránené vtáčie územie Tatry CHVÚ030**

NATURA 2000 má zabezpečiť ochranu najzväčnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie. NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Právnym základom pre tvorbu Sústavy NATURA 2000 sú:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, tzv. **chránené vtáčie územia (CHVÚ)**, do k. ú. nezasahujú.
- smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. **územia európskeho významu (ÚEV)**, do k. ú. Krivá zasahuje Územie európskeho významu SKUEV0243 Orava.

B.12.2 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zmysle zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov taká celopries- torová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá, zabezpečuje rozmani- tosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

K. ú. Jakubovany nemá spracovaný Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES). V k.ú. obce sa však nachádzajú krajinné prvky, ktoré zodpovedajú nižšie uvedeným definíciám zo zákona.

- biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,

- biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
- interakčné prvky nemusia byť nutne priestorovo prepojené do systému s ostatnými prvkami ÚSES. Sprostredkovávajú pozitívne pôsobenie ekologicky stabilnejších krajinných prvkov na okolitú ekologicky labilnejšiu krajinu. Najčastejšie sa ako interakčné prvky uplatňujú mokrade, extenzívne sady, medze, menšie remízky, okraje lesa.

Nadradené prvky ÚSES

Podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 v článku č. 5. z oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry sa píše

- rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V osobitne chránených územiach, v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET (národná ekologická sieť) a v biotopoch osobitne chránených a ohrozených druhov bioty zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny,
- zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.

Do kostry ÚSES bol premietnutý záväzný dokument **ÚPN VÚC Žilinského kraja** a RÚSES (SAŽP, Envigeo 2015), ktoré boli doplnené návrhom pre ÚPN obce Jakubovany nasledovne:

- Biocentrum nadregionálneho významu **Tatry**,

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES)

V riešenom území v priestoroch a lokalitách s vysokou krajinoekologickou hodnotou sú navrhnuté tieto prvky kostry miestneho územného systému ekologickej stability:

- 1 biocentrum miestneho významu (MBc),
- 1 biokoridor miestneho významu (MBk),
- interakčné prvky plošného a líniového charakteru.

✓ *Navrhované biocentrá miestneho významu*

Biocentrum miestneho významu Trnovec

Charakteristika: klinovitý výbežok hospodárskych lesov do priestoru nadregionálneho biocentra na severe katastra v časti nad úpäťm Západných Tatier

Ekologická funkcia: miestne biocentrum

Aktuálny stav: veľkostné parametre prvku sú limitované okolitými prvkami, druhové zloženie je väčšinou vyhovujúce a pokryvnosť cieľových spoločenstiev je vyhovujúca v rámci hospodárenia podľa platného PSoL, kde v súčasnosti rastie starší les.

Negatívne faktory:

- potenciálne: neplánovaná kalamitná ťažba

Cieľové spoločenstvá: lesy zodpovedajúce stanovištiar jarabinových smrečín, čučoriedkových smrečín s jedľou a trávovitých smrekových jedlín.

Návrh opatrení:

- obhospodarovanie v zmysle platného PSoL s tendenciou maximálneho využívania prorodzenej obnovy lesa a návrhu drevinového zloženia v zmysle stanovištných predpokladov územia (podľa lesných typov)

✓ *Navrhované miestne biokoridory*

Biokoridor miestneho významu Koridor vodného toku Trnovec

Charakteristika: vodný tok, brehové porasty so sprievodnou vegetáciou, miestami rozšírené o bezprostredne priľahlé podmáčané biotopy.

Ekologická funkcia: miestny biokoridor – hydrické biokoridory vodných tokov a brehových porastov

Aktuálny stav: veľkostné parametre prvku vyhovujúce, druhové zloženie je väčšinou vyhovujúce, pokryvnosť cieľových spoločenstiev je uspokojivá.

Negatívne faktory:

- miestne výrubby brehových porastov
- znečistenie vôd výsypmi odpadov priamo alebo v blízkosti tokov

Cieľové spoločenstvá: horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vrbou sivou, jelšou sivou, vrbové porasty na zaplavovaných brehoch riek, vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, podmáčané lúky horských a podhorských oblastí

Návrh opatrení:

- zachovanie korýt potokov v pôvodnom stave, ochrana čistoty vôd (odkanalizovanie obcí...)
- zabránenie resp. dohľad nad výsypmi odpadov do vodných tokov alebo ich blízkosti
- zachovanie brehových porastov v prirodzenom drevnom a bylinnom zložení

✓ ***Navrhované plošné a líniové interakčné prvky***

- Interakčné prvky miestneho významu (prvky nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a biotopov s prirodzenejším druhovým zložením)

Charakteristika: tvorené plošne menšími stabilizujúcimi biotopmi obyčajne umiestnenými v rámci väčších menej stabilných celkov krajiny.

Ekologická funkcia: interakčný prvok – zlepšujúci mozaiku krajiny o stabilizujúce prvky

Aktuálny stav: veľkostné parametre prvku čiastočne vyhovujúce, druhové zloženie je väčšinou vyhovujúce, pokryvnosť cieľových spoločenstiev je uspokojivá.

Negatívne faktory:

- prípadná redukcia zastúpenia prvkov v krajine

Cieľové spoločenstvá: trnkové a lieskové kroviny, vrbové porasty na zaplavovaných brehoch potokov, vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, podmáčané lúky horských a podhorských oblastí.

Návrh opatrení:

- zachovanie prvkov v prirodzenom drevnom a bylinnom zložení a výmere

B.12.3 Tvorba krajiny a ekostabilizačné opatrenia

Územné vymedzenie a ochrana biokoridorov, biocentier a interakčných prvkov zabezpečuje zachovanie a rozvoj druhovej rozmanitosti rastlín a živočíchov v ich prirodzenom prostredí. Tým sa vytvára priestorový základ ekologicky stabilných plôch a línii v území. Udržanie a zvýšenie ekologickej stability územia a prirodzenej produkčnej schopnosti krajiny je riešené návrhom ekostabilizačných opatrení.

Ekostabilizačné opatrenia na zabezpečenie územného systému ekologickej stability sa dotýkajú problémových okruhov :

- dôsledného dodržiavania podmienok ochrany v chránených územiach podľa stupňov ochrany stanovených zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- diferenciacie a optimalizácie využívania lesnej pôdy podľa kategorizácie lesov, vertikálnej a horizontálnej zonácie územia a plnenie mimoprodukčných funkcií lesov,
- optimalizácie využívania poľnohospodárskej pôdy podľa druhovej a funkčnej diferenciacie územia a produkčného potenciálu pôd,

- zabezpečenia legislatívnej ochrany krajinným prvkom (mimo chránené územia) začlenených do ekologickej siete, celkového ekologického využívania a hospodárenia v území

B.12.4 Krajinnoeologický plán – vyhodnotenie a záver

Pri krajinnoeologickom hodnotení sa stanovuje vhodnosť využívania územia na základe ukazovateľov krajiny. Konfrontujú sa požiadavky jednotlivých činností na krajinnoeologické podmienky so skutočne existujúcimi hodnotami krajiny pomocou limitov.

Do evalvačného procesu vstupujú: krajinnoeologické podklady, navrhované činnosti a využívanie, environmentálne limity (abiotické limity, limity súčasnej krajinej štruktúry, limity vyplývajúce z ochrany prírody a významných krajinárskych a ekologických štruktúr, limity vyplývajúce zo stresových javov).

Opatrenia na zachovanie, resp. zmenu krajinných prvkov ovplyvňujúcich ekologickú stabilitu a krajinný obraz obce Jakubovany sú nasledovné:

a) Ochrana súčasného stavu a štruktúry krajiny

- dodržiavať zásady ochrany v Území európskeho významu,
- zachovať funkcie ochranných lesov a zachovávať pôvodné druhové zloženie lesov podľa stanovištného prieskumu lesa,
- udržiavať mozaikovitú štruktúru lesa a trvalých trávnych porastov v podhorí,
- obnoviť obhospodarovanie (kosenie, pasenie), zabrániť zarastaniu drevinami,
- žatevné práce vykonávať od stredu poľa k okraju, alebo od jedného okraja pozemku k druhému, aby malo vtáctvo a iné živočíšstvo šancu uniknúť do bezpečia,
- ponechať v mozaike maloblokovej pôdy a TTP dostatočný počet solitérnych a dutinových stromov,
- podporovať citlivú intenzitu pastvy,
- vylúčiť výrubu v brehových porastoch a vodné plochy ponechať na prirodzenú sukcesiu,
- pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov,
- systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín,
- asanovať všetky nepovolené skládky najmä stavebného odpadu kde sa hojne šíria invázne druhy rastlín,
- na reliéfe so svahovými deformáciami realizovať protierózne opatrenia, aby sa zamedzilo prípadným svahovým zosuvom počas intenzívnych zrážok, používaním vhodných agrotechnických postupov pri obrábaní pôdy a podporiť mozaikovitú obhospodarovania striedaním plôch TTP, nelesnej drevinnej vegetácie a maloblokovej ornej pôdy.

b) Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability lesnej krajiny:

- znížiť podiel smreka obyčajného a preferovať stanovištne pôvodné druhy listnatých drevín: buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), s prímiesou drevín ako lipa malolistá (*Tilia cordata*), brest horský (*Ulmus glabra*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), z ihličnatých drevín jedľa biela (*Abies alba*),
- zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy,
- ponechávať dostatočné množstvo starých porastov, stojace i ležiace mŕtve drevo,
- nechať na dožitie stromy s dutinami,
- pre hlboko zarezané doliny, strže a výmole uplatňovať bezzásahový režim alebo účelový, resp. výberkový HS lesných porastov,
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu a bylinné poschodie, využívať lesné lanovky,
- rekultivovať lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby a nepokračovať v ďalšej fragmentácii lesných ekosystémov, napr. výstavbou lesných ciest, holorubným spôsobom ťažby a pod.,
- mechanicky nerozrušovať/nevysušovať pramenné lokality.

c) Opatrenia na ochranu prvkov USES:

- v lesných porastoch územia na plochách biocentier prioritne aplikovať prírode blízke hospodárenie v lese: Takýto les by mal byť nerovnoveký, tvorený pôvodnými drevinami, teda les prevažne zmiešaný. Spravidla sa vyznačuje hlúčkovitou až ostrovkovitou, t.j. nepravidelne stupňovitou, prípadne viacvrstvovou výstavbou,
- v lesných prvkoch ÚSES zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy, selektívne odstraňovať nepôvodné porasty,
- zabezpečiť dlhodobé poľnohospodárske využitie pozemkov vhodnou formou pre predmety ochrany (pastva, kosenie) a zabrániť opusteniu poľnohospodárskej pôdy,
- udržiavať rozvoľnenú štruktúru ekotónu – mozaiku trávnatých plôch, krovín a vyšších drevín,
- trávnaté plochy kosiť postupne po malých plochách v neskorších termínoch po dozretí väčšiny lúčnych bylín (druhá polovica júna),
- zaistiť, aby intenzita pastvy nemala negatívne dôsledky na biodiverzitu biocentier a genofondových lokalít,
- kosbu realizovať od stredu k okrajom kosených plôch, s cieľom minimalizovať škody na chránených a ostatných druhoch živočíchov,
- odstraňovať z plôch pokosenú biomasu, zabrániť zvýšenému ukladaniu stariny, čo vedie k zmenám v obsahu najmä dusíka, a následnému prenikaniu druhov náročnejších na živiny, akým je napríklad smlz kroviskový (*Calamagrostis epigejos*). Takéto druhy vytvárajú husté zárasty a znemožňujú existenciu ostatných druhov, najmä svetlomilných,
- neaplikovať pesticídy a insekticídy na plochách v bezprostrednom okolí prvkov ÚSES,
- vylúčiť stavebné a iné technické zásahy, obmedziť oplocovanie pozemkov,
- na genofondových plochách nerealizovať výstavbu, ťažbu štrkov, odvodňovanie a zmenu kultúr,
- zamedziť priesakom hnojovice,
- zlikvidovať nelegálne skládky odpadov v brehových porastoch,
- na miestach výskytu hodnotných biotopov ponechávať dostatočné množstvá starých porastov a solitérnych drevín, stojace a ležiace mŕtve drevo.

d) Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch:

- zabezpečiť renaturáciu tých častí toku, ktoré sú poškodené a doplniť, resp. rozšíriť porasty v miestach, kde je šírka porastu a jeho pokryvnosť nedostatočná,
- zamedziť priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby a z plôch postihnutých preháňaním hospodárskych zvierat do vodných tokov,
- lokalizovať poľné hnojiská mimo plôch, ktoré by mohli priamo ohroziť povrchové a podzemné vody,
- nezasahovať ťažkou mechanizáciou a neobhospodarovať bezprostredné okolie vodných plôch, pretože mokrade sú veľmi citlivé na vplyvy erózie a znečisťovanie, umiestňovať lesné cesty mimo vodných tokov vrátane brehových porastov,
- vylúčiť zásahy do mokradí včítane ich zalesňovania a zabezpečiť revitalizáciu poškodených mokradí,
- vylúčiť výruby v brehových porastoch a vodné plochy ponechať na prirodzenú sukcesiu,
- systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín,
- zachovať prirodzené meandrovanie tokov a dostatočnej šírky ochranných zón pre pohyb koryta,

e) Opatrenia na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu:

- neznižovať výmeru chránených pôd,
- na trávnych porastoch s indikovanými potenciálnymi zosuvmi zachovať, prípadne vysadiť po vrstevnici viacúčelové vegetačné pásy, ktoré majú ekostabilizačnú funkciu,
- na reliéfe so svahovými deformáciami realizovať protierózne opatrenia, najmä: protierózne oševné postupy, až po ochranné zatrávnenie,
- zachovať a vysadiť pásy medzí, remízok a vetrolamov,

- zachovať maloblokovú ornú pôdu a bylinné medze medzi poličkami s výskytom krovín a solitérnych stromov,
- zachovanie trávnatých porastov a vhodnej mozaikovitej krajiny vrátane medzí a úhorov
- podporovať tradičné mozaikové využívanie poľnohospodárskej pôdy, najmä pasienky a kosné lúky
- podporiť hospodárenie v starých ovocných sadoch,
- zabráňovať poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov pri stádení a nesprávne robenom košarovaní, ako aj pri pasení zvierat na vzdialenejších pasienkoch,
- obnovovať nadmerne ruderalizované a degradované pasienky prísevom stanovištne pôvodných semien tráv, nepreferovať výsev komerčných ďatelinotravných miešaniek,
- dlhodobo nevyužívané lúky, ktorým hrozí zarastanie drevinami aspoň raz za rok v jesennom období prekosiť alebo mulčovať, aplikovať mulčovanie len v nutných prípadoch, pretože vedie k zmenám v obsahu najmä dusíka, a následnému prenikaniu burinových a inváznych druhov,
- pristúpiť k zatravnovaniu opustených polí s cieľom obnoviť druhovo bohaté porasty,
- odstraňovať sukcesné dreviny a vyhrabávať starinu,
- zabezpečiť rovnomerné vypásanie pasienkov a kosenie lúk,
- na pasienkoch vykášanie nedopaskov pri ukončení pasenia, pravidelné odstraňovanie náletových a výmladkových drevín.

f) Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny:

- udržiavať typickú, pre región podhoria Vysokých Tatier mozaikovitú štruktúru lesa a trvalých trávnych porastov, t. j. podporovať extenzívne lesopasienkárске využívanie podhorských častí
- neaplikovať holorubný spôsob ťažby okrem zákonom povolených prípadov,
- potláčať sukcesiu, t.j. rozširovanie lesa do pôvodne bezlesých stanovišť na miestach bývalej pastvy oviec a dobytku kosením a pasením trvalých trávnych porastov,
- doplniť v intraviláne brehovú porasty potoka Trnovec a Klokôtku,
- v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov,
- vo výsadbe smerom von do okolitej krajiny od zastavaného územia využiť druhové zloženie z pôvodných domácich drevín,
- rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo, podporiť pasienkárstvo,
- navrhované investície v katastri obce zosúladiť s krajinným rázom podhorskej krajiny a vylúčiť tie aktivity, ktoré by ohrozovali štruktúru a kvalitu lesných ekosystémov a TTP zabezpečujúcich vysokú biodiverzitu a ekologickú stabilitu krajiny.

f) Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny:

- udržiavať typickú, pre región podhoria Nízkych Tatier mozaikovitú štruktúru lesa a trvalých trávnych porastov, t. j. podporovať extenzívne lesopasienkárске využívanie podhorských častí,
- neaplikovať holorubný spôsob ťažby,
- potláčať sukcesiu, t.j. rozširovanie lesa do pôvodne bezlesých stanovišť na miestach bývalej pastvy oviec a dobytku kosením a pasením trvalých trávnych porastov,
- doplniť v intraviláne brehovú porasty potoka Trnovec a Klokôtku,
- v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov,
- vo výsadbe smerom von do okolitej krajiny od zastavaného územia využiť druhové zloženie drevín čím bližšie k pôvodnej drevinovej skladbe,
- rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo, podporiť pasienkárstvo,
- navrhované investície v katastri obce zosúladiť s krajinným rázom podhorskej krajiny a vylúčiť tie aktivity, ktoré by ohrozovali štruktúru a kvalitu lesných ekosystémov a TTP zabezpečujúcich vysokú biodiverzitu a ekologickú stabilitu krajiny.

g) Opatrenia na skvalitnenie rekreačných služieb:

- vytvoriť podmienky pre obnovenie povedomia obyvateľov o kultúrnej a poľnohospodárskej činnosti obce podporou kultúrnych aktivít poukazujúcich na tradičné formy využívania zeme a plodín v obci: ovocinárstvo, prezentácia ľudových remesiel atď.,
 - podporiť alternatívne formy poľnohospodárstva a využívania pôdy (organické farmárstvo),
 - podporiť aktívne formy rekreácie v obci s prihliadnutím na prítomnosť Územia európskeho významu v k.ú. a Chráneného vtáčieho územia (ekoturizmus, birdwatching a pod.),
 - podporovať rozvoj turistických a cyklistických trás.
- h) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva:**
- zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím,
 - revitalizácia potokov Trnovec a Klokôtko,
 - zamedziť vzniku nelegálnych skládok komunálneho odpadu a ruderalných plôch,
 - vytvárať podmienky pre kompostovanie,
 - minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na ŽP vysadením izolačnej zelene.
- i) Opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov:**
- zvýšiť povedomie obyvateľstva o kultúrnom dedičstve regiónu,
 - obnoviť a doplniť prvky, znaky a symboly kultúrno-historickej hodnoty krajiny, vrátane prvkov regionálnej architektúry,
 - podporiť návrhy na zdokumentovanie pamätihodností obce.

Pre čo najširšie uplatnenie uvedených opatrení je potrebné rešpektovať legislatívu platnú pre jednotlivé zložky krajiny.

B. 13. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

B. 13.1 DOPRAVA

Motorovou dopravou je obec cez štátnu cestu III. triedy č. 018135 napojená na štátnu cestu I/18 a ňou na mestá Liptova a ďalej z nich na diaľnicu D1. Forma a spôsob napojenia motorovej dopravy sa nebude meniť celé návrhové obdobie. Obecné komunikácie sú prevažne dostačujúce, miestami by však potrebovali opravy a úpravu na normou požadované parametre.

Obec nemá vybudované chodníky pre peších pozdĺž motorových dopravných trás, tieto je potrebné v návrhovom období vybudovať.

Pri rozrastaní obce o nové stavebné obvody je potrebné rozšíriť trasy v parametroch štátnych noriem.

Katastrom obce neprechádza železničná doprava.

Na okraji obce leží poľnohospodárske letisko. Jeho ochranné pásma nebrzdia rozvoju obce.

B.13.1.2 Konceptia cestnej automobilovej dopravy

Koncepciu súčasných i budúcich prepravných vzťahov podmieňujú predovšetkým väzby na relevantné sídelné a správne centrá, väzby na výrobné plochy, väzby na plochy vybavenosti. Realizáciu prepravných vzťahov obce voči lokalitám, ktoré generujú prepravné vzťahy, zabezpečuje dopravná infraštruktúra (komunikácie, zariadenia, dopravné prostriedky). Predmetom dopravného riešenia v územnom pláne je územne determinovaná infraštruktúra.

Z hľadiska spádovosti je obec Jakubovany súčasťou dopravno-gravitačného (nodálneho) regiónu severozápadné Slovensko (Žilinský a Trenčiansky kraj) s gravitačným centrom v polohe aglomerácie Liptovský Mikuláš – Liptovský Hrádok. Hlavné sídelné a dopravné osi dopravno-gravitačného regiónu tvoria trasy európskych cestných a železničných sietí TEN-T (Bratislava – Žilina – Košice – Lvov). Infraštruktúra kombinovanej, leteckej a vodnej dopravy sa na území obce Krivá nenachádza a nie sú schválené alebo známe zámery, ktoré by v budúcnosti jej lokalizáciu pripravovali. Najbližšie od obce Jakubovany – v katastri mesta Liptovský Mikuláš – sa nachádzajú hlavné dopravné siete koridoru č. Va: cesta I/18 a

diaľnica D1, železničná trať č. 180 Žilina – Košice. Najbližšia rýchliková železničná stanica je v meste Liptovský Mikuláš. Obcou prechádza cesta č. III/018135. Liptovský Mikuláš – Jakubovany.

B.13.1.3 Systém hromadnej dopravy a napojenie riešeného územia na systém

Návrh základného dopravného systému obce

Základný dopravný systém obce bude pozostávať výhradne z infraštruktúry pozemných komunikácií. Infraštruktúra iných druhov dopravy sa na riešenom území obce nenachádza. Pozemné komunikácie budú využívané pre účely samotnej cestnej dopravy a za účelom dosiahnutia iných dopravných systémov, ležiacich mimo obce prostredníctvom dopravných reťazcov, ktorých článkom bude cestná doprava. Návrh základného dopravného systému, pozostávajúceho z infraštruktúry cestnej a železničnej dopravy je popísaný v nasledovných kapitolách.

Funkčné členenie a kategorizácia ciest

Sieť cestných komunikácií v katastrálnom území obce Jakubovany tvorí cesta č. III/018135 - vedúca zastavaným územím obce. V obci sú 2 zastávky autobusovej hromadnej dopravy. Cestná komunikácia je v správe Slovenskej správy ciest - IVSC Žilina. Sieť pozemných komunikácií dopĺňajú miestne komunikácie (MK) v správe obce a cesty v správe iných subjektov (účelové komunikácie lesné, poľné ktoré prístupujú lokality mimo zastavaného územia).

Sieť MK obce plní funkciu prístupových obslužných komunikácií funkčnej triedy C3. Ich šírkové usporiadanie má premenlivú hodnotu a parametre obslužných komunikácií sú vyznačené vo výkrese č. 4. V mnohých prípadoch ide 3,5 až 4 metre široké komunikácie s obojsmernou premávkou. V obci sú i novšie, normovo vyhovujúce MK. Celá sieť MK má vetvový charakter komunikácii pripojených na hlavnú os, cestu III/018135. Väčšina úsekov obslužných MK je spevnená so živičným povrchom. Aby bol dosiahnutý normou požadovaný stav prevádzkovania automobilovou dopravou, komunikácie s funkciou C3 bude potrebné doplniť o výhybne a obratiská pre vozidlá.

Štruktúru komunikácií v obci Jakubovany uzavierajú poľné a hospodárske cesty. Poľné cesty sa vyskytujú ako nespevnené cesty väčšinou lokalizované mimo intravilánu obce. Poľné cesty nadväzujú na obslužné komunikácie MK C3 lokalizované v obci.

Hromadná doprava

Na území obce sú rozmiestnené dve zastávky pre autobusovú dopravu. Zastávkové pruhy na ceste I/59 nezodpovedajú normovým parametrom. Zastávky majú prístrešky pre cestujúcich. Rozmiestnenie zastávok v obci je rovnomerné, v izochrónach dostupnosti pokrýva priľahlé zastavané územie obce.

B.13.1.4 Koncepcia železničnej a kombinovanej dopravy

V katastri obce Jakubovany sa nenachádza železnica. Najbližšie zastávky na Bohumínsko – Košickej železnici sú v Okoličnom, Podtúrni, Liptovskom Hrádku. Prioritnou rýchlikovou stanicou je ŽS v Liptovskom Mikuláši.

B.13.1.5 Koncepcia leteckej a vodnej dopravy

Infraštruktúra leteckej a vodnej dopravy sa na území obce Jakubovany nenachádza a nie sú schválené alebo známe zámery, ktoré by v budúcnosti jej lokalizáciu pripravovali.

Nadradená dopravná infraštruktúra, ktorá sa na území obce nenachádza, má pre obec najoptimálnejšiu lokalizáciu na území regiónu severozápadné Slovensko (letisko hlavnej siete pre medzinárodnú dopravu Žilina v Dolnom Hričove, resp. Poprade, plánovaný prístav na Vážskej vodnej ceste v Žiline/Strážove).

B.13.1.6 Koncepcia cyklistickej a pešej dopravy

Súvislá komunikačná infraštruktúra, vyhradená len pešej doprave, v obci neexistuje. Pohyb chodcov sa vo väčšine prípadov uskutočňuje po zberných a obslužných komunikáciách, slúžiacich aj pre automobilovú dopravu. Obec nemá žiadne chodníky.

Návrh ÚP uvažuje s vybudovaním chodníka pozdĺž cesty III/018135 na jednostranný, a s výstavbou jednostranného chodníka, na miestnych komunikáciách, ktoré sa napájajú na cestu do Studenej doliny. Chodník zároveň prispieva k vytváraniu kultivovanejšieho prostredia v obytných súboroch.

V ostatných častiach obce, kde nie sú navrhované chodníky, budú občania pre peší pohyb využívať obslužné komunikácie kategórií C3.

Chodníky pri ceste III/018135 by mali mať minimálnu šírku $2 \times 0,75 \text{ m} + 50 \text{ cm}$ na bezpečnostný odstup od obrubníka cesty. Cestou do Studenej doliny budú napojené na podtatranskú cyklistickú magistrálu.

B.13.1.7 Koncepcia statickej dopravy

Návrh statickej dopravy v obci Jakubovany uplatňuje nasledovné kritériá:

- v rámci navrhovanej IBV uplatňovať minimálne 1 odstavné miesto/garáž na 1 byt na vyčlenenom súkromnom pozemku,
- články 193-202 platnej STN 736110 „Projektovanie miestnych komunikácií“ určujúce výpočet kapacít statickej dopravy v členení na odstavné a parkovacie plochy.

Na podklade štatistických materiálov počtu obyvateľov a motorových vozidiel bol odvodený vývoj stupňa automobilizácie pre okres Liptovský Mikuláš. Vybavenosť osobnými automobilmi v roku 2025 by v okrese mala dosiahnuť hodnotu stupňa automobilizácie 1 : 3,4.

Výpočet odstavných stojísk bol spracovaný pre obec ako celok. Počet obyvateľov Jakubovany v roku 2038 je v zmysle demografickej časti ÚPN obce uvažovaný 450. Pri stupni automobilizácie okresu (1 : 3,4) to znamená orientačnú požiadavku na 133 odstavných (garážovacích) stojísk pre obyvateľov obce. V praxi sa táto požiadavka premietne uplatňovaním podmienky uvedenej v stavebných povoleniach, ktorá ukladá realizáciu odstavných (garážovacích) miest výlučne na pozemkoch obytných objektov – rodinných domov. V prípade výstavby bytových domov je povinnosťou stavebníka zabezpečiť pre každý byt plochu na jedno odstavné (garážovacie) stojisko na pozemku bytovky a to buď formou odstavného miesta na teréne alebo formou garážového objektu.

Výpočet kapacít potrebných parkovacích plôch v obci je viazaný na existujúce a predpokladané objekty vybavenosti (obchod, služby, vybavenosť, administratíva, športové, turistické a relaxačné plochy, výroba). Spresnenie požiadaviek na kapacity parkovacích plôch bude realizované v rámci konkrétnejších územnoplánovacích podkladov – zóny, stavebné povolenia – podľa ustanovení STN 736110. V rámci ÚP obce sú v plochách vybavenosti zahrnuté i plochy pre parkovanie vozidiel.

B.13.1.8 Lokalizácia významných dopravných zariadení cestnej, železničnej, vodnej, leteckej a ostatnej dopravy

V obci Jakubovany sa nenachádzajú a – podľa relevantných dokumentov – nebudú nachádzať žiadne dopravné zariadenia cestnej dopravy vyššieho ako lokálneho významu a žiadne zariadenia ostatných druhov dopravy. V susedstve s katastrom obce, v katastri obce Jamník sa nachádza poľnohospodárske letisko.

B.13.1.10 Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy

Relevantným zdrojom dopravného hluku v obci Jakubovany je existujúca trasa cesty III/018135 a komunikácia do Studenej doliny. Doriešiť treba čím menšiu záťaž z miestnej komunikácie po Chovnú stanicu ZOO KONTAKT vrátane primeraného parkovania.

Posudzovanie hlukovej záťaže z dopravy, vykonávané ako súčasť územnoplánovacieho procesu, sa riadi Vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a Vyhláškou MZ SR č. 237/2009 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. Podľa tabuľky uvedenej v prílohe tohto nariadenia, pre vonkajší

priestor v obytnom území v okolí diaľnic, letísk, ciest III. triedy, zberných mestských komunikácií platia najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy v nočnom období 50 dB a 60 dB v dennom a večernom období.

B. 13.2 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

B.13.2.1 ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

Obec má v celom intraviláne dobré zásobovanie pitnou vodou. Pôvodne bola napojená na štyri vlastné zdroje vody, spolu s jedným vodojemom. V súčasnosti je napojená na skupinový vodovod s hlavným zdrojom vody v Pribyline (spodná časť obce) a na miestny vodojem s tromi prameňmi. Pre novú zmiešanú časť Šinglovské je riešené vlastné vodné hospodárstvo. Riešenie postačuje pre celé návrhové obdobie. Poľnohospodársky dvor má vlastné napojenie na vodovod. Odberným miestom je tok v Studenej doline, záchyt vody z neho ústi do družstevného vodojemu, z ktorého je poľnohospodársky dvor napojený. Rekreačné zariadenia v Studenej doline majú vlastné zdroje pitnej vody, sú nimi studne.

Celá obec je napojená na kanalizačnú sieť Liptovskej vodárenskej spoločnosti, a. s. . Čistiareň odpadových vôd skupinovej kanalizácie je v obci Liptovský Ondrej. ČOV treba rozšíriť a modernizovať, čo je v pláne LVS, a.s. . Družstevný areál je odkanalizovaný do žump v areáli. Nepočíta sa z jeho napojením na verejnú kanalizáciu. Odkanalizovanie individuálnych domov na Šinglovskom bude rovnako ako chovný areál s rekreačnou funkciou do 2 vlastných ČOV, odkanalizovanie rekreačných zariadení v Studenej doline je buď do vlastných malých ČOV, alebo do žump.

Potreba vody pre obyvateľstvo – existujúci stav

Vyčíslená podľa Vyhlášky Ministerstva ŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

A. Bytový fond – Q_{p1}

súčasný stav 805 obyvateľov

- ohrev vody + ÚK

$$805 \times 145 \text{ l/os.deň} = 116\,725 \text{ l/deň}$$

$$Q_{p1} = 116\,725 \text{ l/deň}$$

B. Občianska a technická vybavenosť – Q_{p2}

- rekreačné ubytovanie	120 x 60 l/os.deň =	7200 l/deň
- materská škola	60 x 60 l/dieťa.deň =	3600 l/deň
- obecný úrad	3 x 60 l/zam.deň =	180 l/deň
- potraviny, rozličný tovar	4 x 60 l/zam.deň =	240 l/deň
- verejné ubytovanie (penzión, súkromie)	60 x 60 l/lôžko.deň =	3 600 l/deň
- pohostinstvo (4 zamestnanci)	4 x 50 l/zam.deň =	200 l/deň

$$Q_{p2} = 15020 \text{ l/deň}$$

C. Poľnohospodárska výroba – Q_{p3}

Agrodružstvo AGRIA

- živočíšna výroba (8 zamestnancov)	8 x 100 l/zam.deň =	800 l/deň
- rastl. výroba (4 zamestnanci)	4 x 100 l/zam.deň =	400 l/deň
- dobytok (130 hovädzí dobytok)	130 x 15 l/ks.deň =	1950 l/deň
- ovce (60 dospelé ovce)	60 x 8 l/ks.deň =	240 l/deň

$$Q_{p3} = 3390 \text{ l/deň}$$

Priemerná denná potreba vody Q_p :

$$Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} + Q_{p3} = 116,725 + 15,02 + 3,39 \text{ l/deň} = 135,135 \text{ m}^3/\text{deň}$$

Maximálna denná potreba vody Q_m :

$$Q_m = (Q_{p1} + Q_{p2}) \times k_d + Q_{p3} +$$

$$Q_m = (135,135) \times 2,0 + 3,390 = 266,88 \text{ l/deň} = \mathbf{3,0 \text{ l/s}}$$

Maximálna hodinová potreba Q_h :

$$Q_h = Q_m \times k_h = 3,0 \times 1,8 = 19,44 \text{ l/h}$$

Ročná potreba vody Q_r :

$$Q_r = \mathbf{49324,5 \text{ m}^3/\text{deň}}$$

Minimálna potreba objemu akumulácie (60% z Q_m) :

$$V = 135135 \times 0,6 = 85000 \text{ l} = \mathbf{\text{cca } 85 \text{ m}^3}$$

Vyhodnotenie stavu zásobovania pitnou vodou

Charakteristika systému : - úplný vodovodný systém pokrýva celú existujúcu zástavbu v intraviláne
- kontrolovaná pitná voda

Vyhodnotenie infraštruktúry: *vyhovujúca*

Pre navrhované obdobie je potrebné riešiť:

- potreba dobudovania II. tlakového pásma a vodovodnej siete pre novú zástavbu - ATS
- výmena nevyhovujúcich vodovodných potrubí /oceľ, liatina/ za HDPE

Potreba vody pre obyvateľstvo – návrhový stav do r. 2038

Vyčíslená podľa Vyhlášky Ministerstva ŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

A. Bytový fond – Q_{p1}

súčasný stav obyvateľov

- ohrev vody + ÚK

$$453 \times 145 \text{ l/os.deň} = 65685 \text{ l/deň}$$

$$\mathbf{Q_{p1} = 65685 \text{ l/deň}}$$

B. Občianska a technická vybavenosť – Q_{p2}

- rekreačné ubytovanie	120 x 60 l/os.deň =	7200 l/deň
- materská škola	60 x 60 l/dieťa.deň =	3600 l/deň
- obecný úrad	3 x 60 l/zam.deň =	180 l/deň
- potraviny, rozličný tovar	4 x 60 l/zam.deň =	240 l/deň
- verejné ubytovanie (penzión, súkromie)	60 x 60 l/lôžko.deň =	3600 l/deň
- pohostinstvo (4 zamestnanci)	4 x 50 l/zam.deň =	200 l/deň

$$\mathbf{Q_{p2} = 15020 \text{ l/deň}}$$

C. Poľnohospodárska výroba – Q_{p3}

Agrodružstvo Liptovský Ondrej

- živočíšna výroba (8 zamestnancov)	8 x 100 l/zam.deň =	800 l/deň
- rastl. výroba (4 zamestnanci)	4 x 100 l/zam.deň =	400 l/deň
- dobytok (130 hovädzí dobytok)	130 x 15 l/ks.deň =	1950 l/deň
- ovce (60 dospelé ovce)	60 x 8 l/ks.deň =	240 l/deň

Chovná stanica

- divoká zver (200 kusov)	200 x 15 l/ks.deň =	3000 l/deň

$$\mathbf{Q_{p3} = 3390 \text{ l/deň}}$$

Priemerná denná potreba vody Q_p :

$$Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} + Q_{p3} = 220\,875 \text{ l/deň} = 220,875 \text{ m}^3/\text{deň}$$

Maximálna denná potreba vody Q_m :

$$Q_m = (Q_{p1} + Q_{p2}) \times k_d + Q_{p3} + Q_{p4}$$

$$Q_m = (124990 + 33\,945) \times 2,0 + 33\,945 + 34\,660 = 386\,475 \text{ l/deň} = 4,47 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba Q_h :

$$Q_h = Q_m \times k_h = 4,47 \times 1,8 = 8,05 \text{ l/s}$$

Ročná potreba vody Q_r :

$$Q_r = 80620 \text{ m}^3/\text{rok}$$

Minimálna potreba objemu akumulácie (60% z Q_m) :

$$V = 386475 \times 0,6 = 231885 \text{ l} = \text{cca } 230 \text{ m}^3$$

Vyhodnotenie návrhu zásobovania pitnou vodou :

Existujúci stav

- kapacita využívaných vodojemov pre obec $1 \times 150 \text{ m}^3$.

Kapacita existujúceho vodojemu $1 \times 150 \text{ m}^3$ nie je postačujúca pre zásobovanie obce pre jej rozvoj v návrhovom období. Preto je potrebné dobudovanie prevádzky vodojemov o $1 \times 80 \text{ m}^3$.

Pre zabezpečenie dostatočného tlaku a množstva pitnej vody pre novú IBV Šinglovské v hornej časti je potrebné vybudovať samostatný zdroj, výtlač z neho do nového vodojemu 50 m^3 a rozvod z neho do lokality zmiešanej výstavby. Zvyšných cca 30 m^3 bude napojené na existujúci vodovod AGRIE.

Pre zabezpečenie zásobovania pitnou vodou nových navrhovaných lokalít – plošnej individuálnej zástavby, je potrebné dobudovať novú vodovodnú rozvodnú sieť, ktorá bude napojená na existujúci rozvod. Vodovodné potrubie bude z materiálu HDPE.

Lokality s rozptýlenou rekreačnou zástavbou (chaty) budú pitnou vodou zásobované individuálne – vŕtané alebo kopané studne.

B.13.2.2. KANALIZÁCIA A ČOV

Splaškové odpadové vody – existujúci stav

Obec má vybudovanú verejnú splaškovú kanalizáciu, ktorá je pripojená na hlavný kanalizačný zberač trasovaný z obce do ČOV v Liptovskom Ondreji ktorú treba rekonštruovať.

Čistenie odpadových vôd

Bilancia splaškových odpadových vôd – nový stav

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd Q_{24} :

- je totožný s priemernou dennou potrebou vody (v zmysle STN 756101)

Maximálny prietok splaškových vôd Q_m :

$$Q_m = (Q_{p1} + Q_{p2}) \times k_d + Q_{p3} + Q_{p4}$$

$$Q_m = (124990 + 33\,945) \times 2,0 + 33\,945 + 34\,660 = 386\,475 \text{ l/deň} = 4,47 \text{ l/s}$$

Maximálny hodinový prietok Q_h :

$$Q_h = Q_m \times k_h = 4,47 \times 1,8 = 8,05 \text{ l/s}$$

$$Q_{24} = 171,76 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,40 \text{ l/s}$$

Maximálny prietok splaškových vôd $Q_{\max}$:

$$Q_{h \max} = k_{h \max} \times Q_{24} = 1,40 \times 3,0 = 4,20 \text{ l/s}$$

Minimálny prietok splaškových vôd $Q_{\min}$:

$$Q_{h \max} = k_{h \min} \times Q_{24} = 1,40 \times 0,6 = 0,84 \text{ l/s}$$

Ročné množstvo splaškových odpadových vôd Q_r :

$$Q_r = 49324,5 \text{ m}^3/\text{rok}$$

- priemerné denné množstvo OV $171\,760 \text{ l/deň} = 171,76 \text{ m}^3/\text{deň}$
- znečistenie BSK5 na obyvateľa 60 mg/ob.deň
- priemerná koncentrácia BSK5 v OV $400 \text{ mg/l} = 0,4 \text{ kg/m}^3$
- celkové BSK5 $171\,760 \times 0,4 = 68\,704 \text{ mg/deň} = 68,704 \text{ kg/deň}$
- počet ekvivalentných obyvateľov $68\,704 \text{ mg} \div 60 \text{ mg/ob.} = 1145 \text{ EO}$

Vyhodnotenie stavu odvádzania odpadových vôd

- odkanalizovanie hlavnej časti obce - cca 80% obyvateľov
- kontrolovaná likvidácia kalov – v centrálnej ČOV
- vyhovujúca kapacita a čistiaci efekt centrálnej ČOV
- vhodný recipient centrálnej ČOV
- vyhodnotenie infraštruktúry: vyhovujúca len čiastočne

Pre navrhované obdobie je potrebné riešiť:

- vyriešenie spôsobu odvádzania a čistenia odpadových vôd zvyšnej časti obce, ktoré sú zatiaľ zneš-kodňované individuálne alebo odvádzané bez čistenia do vodných tokov,
- projekt a realizácia rozšírenia splaškovej kanalizácie
- intenzifikácia ČOV na väčší počet EO a jej rekonštrukcia

Vyhodnotenie návrhu odkanalizovania

Pre zabezpečenie odkanalizovania navrhovaných lokalít – plošnej individuálnej a plošnej rekreačnej zástavby, je potrebné dobudovať splaškovú kanalizáciu. Existujúcu ČOV pre 500 EO je potrebné intenzifikovať pre 1500 EO.

Kanalizačné potrubie bude z materiálu PVC korugované so zaústením do hlavného kanalizačného zberača alebo existujúcich stôk v obci a odvedené do ČOV Liptovský Ondrej.

Lokality s rozptýlenou rekreačnou zástavbou (chaty) budú riešené individuálne – žumpy, resp. domové ČOV.

Dažďové vody sú odvádzané samostatne povrchovými rigolmi do miestnych potokov.

B.13.3 ENERGETIKA A ENERGETICKÉ ZARIADENIA

Pre spracovanie návrhu elektrifikácie boli ako podklad použité P+R obce Jakubovany (9/2018) ako aj konzultácie s odborom Distribúcia SSE a.s. Žilina.

Obec je v súčasnosti plynofikovaná, čo má vplyv aj na predpokladanú potrebu elektrickej energie v návrhovom období (r.2037).

B.13.3.1 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

A) Súčasný stav

Sídlný útvar je zásobovaný elektrickou energiou cez VN linku č. 214. Z tejto linky sú vyvedené odbočky ukončené v trafostaniach (4 v intraviláne a 3 v extraviláne).

Vzhľadom na vzrastajúci dopyt po elektrickej energii môžeme konštatovať, že dnešné rozvody nie sú postačujúce a bude potrebné ich posilniť a rozšíriť. Problémom sú aj zastaralé, poruchové trafostanice.

Novo pribudnú 3 kioskové trafostanice o výkonoch 630 kVA.

Sekundárne vedenie NN 230/400V

Existujúce NN vedenie je riešené prevažne ako verejná vzdušná sieť na betónových stĺpoch. Použitie sú prevažne holé vodiče AlFe. Prípojky NN z tohto rozvodu sú riešené individuálne ako vzdušné, alebo káblové zemné. Konfigurácia sekundárnej siete dáva predpoklad spoľahlivej a bezporuchovej prevádzky, vzhľadom na zokruhovanie rozvodov a posilňovacích káblov.

Navrhujeme vzdušné vedenia nahradiť podzemnými káblovými.

VVN rozvody :

Cez k.ú. Jakubovany nie sú trasované VVN linky nadradenej prenosovej sústavy v správe Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy a.s. Bratislava

B) Navrhovaný stav

Obec Jakubovany má v súčasnosti vybudovaný plynový rozvod. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť navrhujeme dvojcestné zásobovanie energiou.

Energetická bilancia obce:

Súčasný výkon spolu :	760 kWA
Potreba nárastu elektrického výkonu pre navrhovaný stav do roku 2038:	
Výkon pre 120 bytov: 120 x 8 x 0,50	480 kWA
Občianska vybavenosť:	365 kWA
Nové podnikateľské aktivity :	800 kWA*
Nárast spotreby elektrickej energie pre navrhovaný stav spolu:	1 645 kWA
Potrebný elektrický výkon pre navrhovaný stav bude:	1 805 kWA
Pri účinníku 0,92 bude potrebný príkon transformátorov v roku 2038:	
	$3165 : 0,92 = 3\,440 \text{ kVA}$

*- spotreba elektrickej energie bude závisieť od druhu výrobných prevádzok a služieb, pre nápočet je určená len orientačne

Zásady zásobovania elektrickou energiou:

Z uvedeného výpočtu vyplýva , že do roku 2038 bude potrebné zvýšiť príkon inštalovaných transformátorov o 2x 680 kVA a to v lokalitách , kde sa počíta s výstavbou nových rodinných domov, občianskej vybavenosti, rekreácie a podnikateľských aktivít.

B.13.3.2 ZÁSOBOVANIE ZEMNÝM PLYNOM

Zhodnotenie územia z hľadiska zásobovania plynom

V riešenom území sa nachádzajú plynárenské zariadenia a rozvody plynu v 2 tlakových úrovniach:

- VTL plynovod s vysokým tlakom DN 200 PN 4,0 MPa prechádzajúci cez katastrálne územie. Ochranné pásmo VTL plynovodu DN 200 je 4,0 m od osi na každú stranu, bezpečnostné pásmo je 20 m od osi na každú stranu.
- Strednotlakový distribučný systém s pretlakom 300 kPa a doregulovaním tlaku v regulačnej stanici. Ochranné pásmo regulačnej stanice je 8,0 m od oplotenia.

Obec je v súčasnosti prakticky plne plynifikovaná STL rozvodom zemného plynu, pričom sa v prevažnej väčšine rodinných domov využíva na vykurovanie a prípravu TÚV, prípadne na varenie.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia nasledovná:

- a) 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- b) 8 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- c) 12 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 700 mm,
- d) 50 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- e) 1 m pre nízkotlakové a strednotlakové plynovody a plynovodné prípojky, v zastavanom území
- f) 8 m pre technologické objekty (regulačné a prepúšťacie stanice apod.)

Pre vysokotlakové plynovody v lesných priesekoch sú vlastníci pozemkov povinní zachovať voľný pás v šírke 2 m na obe strany od osi plynovodu a v šírke 5 m na obe strany od osi tranzitného plynovodu.

Práce v ochrannom pásme plynárenského zariadenia sa môžu vykonávať iba na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dodávateľa plynu, za priameho dozoru ním povereného pracovníka a v súlade s dohodnutými podmienkami.

Rozhodnutie o povolení stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia môže stavebný úrad vydať iba s predchádzajúcim súhlasom držiteľa licencie prevádzkujúceho príslušné plynárenské zariadenie. Pri vysokotlakých plynovodoch sa vyžaduje aj predchádzajúci súhlas ministerstva.

Bezpečnostné pásma

Bezpečnostné pásma sú určené na zamedzenie alebo na zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií plynárenských zariadení alebo odberných plynových zariadení a na ochranu života a zdravia osôb a majetku.

Bezpečnostné pásmo je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia nasledovná:

- a) 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- b) 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- c) 50 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- d) 50 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- e) 100 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- f) 150 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- g) 200 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,

Pri nízkotlakových a strednotlakových plynovodoch a prípojkách, ak sa nimi rozvádzajú plyny v mestách a v súvislej zástavbe obcí, bezpečnostné pásma sa určia v súlade s technickými požiadavkami dodávateľa plynu.

Rozhodnutie o povolení stavby v bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia môže stavebný úrad vydať iba s predchádzajúcim súhlasom držiteľa licencie prevádzkujúceho príslušné plynárenské zariadenie. Pri vysokotlakých plynovodoch a prípojkách sa vyžaduje aj predchádzajúci súhlas ministerstva.

Všeobecné zásady rozvoja zásobovania zemným plynom (podľa VÚC Žilinského kraja)

7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:
- 7.2.3 využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO a p.),
- 7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie :
- 7.10.1 v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie, paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
- 7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave,
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.12 presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK); s využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla tam, kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,

Navrhované zásady zásobovania zemným plynom riešeného územia pre výhľadový rok 2038

Výkon pre 100 bytov:	180 m ³ /hod.
Občianska vybavenosť:	110 m ³ /hod.
Nové podnikateľské aktivity :	100 m ³ /hod.*
Nárast spotreby zemného plynu pre navrhovaný stav spolu:	390 m ³ /hod.

*- spotreba zemného plynu bude závisieť od druhu výrobných prevádzok a služieb, pre nápočet je určená len orientačne

Predpokladaný prírastok zaťaženia plynovodnej siete v návrhovom období činí cca 390 m³/hod., pričom priemerná spotreba na rodinný dom je uvažovaná cca 1,8 m³/hod. Z územného hľadiska sa prírastok novej potreby sústreďuje do lokalít priliehajúcich k zastavanému územiu obce, kde sa predpokladá výstavba 100 bytov.. Kapacita regulačnej stanice je postačujúca aj pre ďalší rozvoj obce.

B.13.3.3 ZÁSOBOVANIE TEPELNOU ENERGIOU

Zásobovanie obce Jakubovany je zabezpečované decentralizovaným spôsobom. V území sa nenachádza väčší zdroj tepla, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. Teplo sa pripravuje lokálne v domových kotolniciach spaľovaním uhlia a dreva, elektrickými a plynovými kotlami alebo elektrickými priamo výhrevnými telesami.

Navrhujeme budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie riešiť palivom zemný plyn v kombinácii so solárnou energiou a s využitím tepelných čerpadiel (elektrická energia), prípadne využiť ako palivo biomasu. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

B.13.3.4 VEREJNÉ OSVETLENIE

Rozvod verejného osvetlenia je namontovaný na stĺpoch vzdušnej sekundárnej siete a na oceľových stožiaroch ktoré slúžia aj pre miestny rozhlas (vodiče, konzoly a osvetľovacie telesá). Vodiče sú prevažne AlFe, výbojkové osvetľovacie telesá sú rôzneho typu. Meranie, ovládanie a istenie rozvodu verejného osvetlenia je zo samostatných rozvádzačov. Časť svietidiel je v zlom technickom stave, vyžadujú opravu. Navrhujeme verejne osvetlenie zrekonštruovať, rozvody preložiť do zeme a existujúce svietidlá nahradiť LED svietidlami.

B.13.5 TELEKOMUNIKAČNÉ A INFORMAČNÉ SIETE

Poštová prevádzka

V obci sa nenachádza pošta. Najbližšia pošta je v susednej obci Liptovský Ondrej.

Telekomunikácie

Obec Jakubovany nemá vlastnú telefónnu ústredňu. Telefónna ústredňa je v susednej obci Liptovský Ondrej. Telefónny rozvod po dedine je prevažne vzdušným vedením. Telefónni účastníci sú pripojení cez káblové skrine a závesné vedenia.

Vzdušné vedenie v obci je potrebné nahradiť podzemným vedením.

Miestny rozhlas

Miestny informačný systém je zameraný na dôležité obecné informácie, správy a oznámenia. Jeho nositeľom je aj miestny rozhlas. Ústredňa je situovaná na obecnom úrade. Z nej sú vyvedené vzdušné vývody smerujúce do obce. Rozvod tvoria prevažne samostatné oceľové stožiare s konzolami a izolovanými vodičmi a smerovými reproduktormi. Signál pokrýva celé súčasné zastavané územie.

Rozvody sú staré, súčasný stav nevyhovuje požiadavkám na nové technológie - je potrebné uvažovať o zmene na bezdrôtový systém.

Informačné siete

V obci sa nenachádza káblová televízia. Obyvatelia majú vlastné satelitné prijímače, centrála príjmu satelitného signálu je v budove materskej školy.

V katastrálnom území sa nachádza vykrývač mobilnej telefónnej siete. Pokrytie signálom mobilných operátorov je v obci dobré.

B.13.5 POŽIADAVKY CIVILNEJ OCHRANY

- spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva riešiť v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva (v súčasnosti zák. č.42/1994 Z.z., úplné novelizované znenie zák.č.47/2012 Z.z.) a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. (novelizovaná vyhl.č.399/2012 Z.z.) o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
- spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva (v súčasnosti zák. č.42/1994 Z.z., úplné novelizované znenie zák.č.47/2012 Z.z.) a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. (novelizovaná vyhl.č.399/2012 Z.z.) o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
- umiestnenie technických prostriedkov pre varovanie obyvateľstva a vyrozumienie osôb podľa vyhlášky MV SR č.388/2006 z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov. Technický prostriedok pre varovanie obyvateľstva, tzv. siréna je umiestnený na budove OcÚ a jej signál pokrýva celé existujúce aj navrhované územie obce,
- v prípade umiestnenia nehnuteľnosti do:
 - a) územia vymedzeného hranicu 50 - ročnej resp. 100 ročnej vody z miestnych vodných tokov. Pre územie nie sú k dispozícii hranice územia ohrozeného 50, resp. 100 ročnou vodou. Pre upresnenie rizika záplav sa odporúča zabezpečiť u oprávnenej odbornej organizácie určenie plôch, ohrozených 50 a 100 ročnou vodou (hydrotechnický výpočet). V prípade realizácie stavebných

zámerov v potenciálne zaplavovanom území si musí investor zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovanej zástavby na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou, ktorú bude potrebné vopred prerokovať a odsúhlasiť so správcom toku,

- b) aktívneho zosuvného územia, v lokalitách so stabilizovaným alebo potenciálne zosuvným územím je výstavba podmienená inžiniersko-geologickým prieskumom,

v záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

B.14 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V r.2014 bol spracovaný národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ (MŽP, 01/2014), ktorý je potrebné rešpektovať a primerane aplikovať v území - hlavne jeho časť uvedenú v bode č.8. Navrhované adaptačné opatrenia v jednotlivých oblastiach, bod 8.3 Sídlné prostredie – navrhované adaptačné opatrenia pre samosprávu:

- opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav
- opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric
- opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha
- opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok

B.14.1 Ochrana pôdy

Väčšina tunajších pôd bola ovplyvnená činnosťou človeka. Nesystémové úpravy v krajine, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene, neopodstatnené melioračné úpravy a rekultivácie, narušili vodný režim v krajine (vysoký výpar, pokles hladiny podzemných vôd, urýchlenie odtoku vody) a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie, a tiež zasoľovanie pod.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná ochrana a kultivácia pôdneho krytu, ktorá vyplýva aj zo vstupu Slovenskej republiky do európskych štruktúr. Obec sa preto musí pri výkone činností v oblasti ochrany pôd riadiť platnou legislatívou, v súčasnosti napr. zákon č. 220/2004 Zb. o ochrane PP v znení neskorších predpisov (novela č.57/2013), Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy; vyhláška č.508/2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, vyhláška č. 59/2013 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, ap.

Podľa zák. č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území.

Kontaminácia pôdy

Kvalita pôdy v riešenom území je okrem prírodných podmienok ovplyvňovaná aj kvalitou ovzdušia, vody i poľnohospodárskou výrobou. Znečistenie pôdy sa oproti znečisteniu ovzdušia a vody prejavuje s určitým oneskorením za počiatkom pôsobenia negatívnych vplyvov.

Oblasť dolnej Oravy patrila v minulosti medzi územia s výskytom pôd zaťažených rizikovými látkami - W, Ti, Zr, Ni, Pb, Cd, Bi, Co, najmä však Cr a Mn. Vzhľadom k útlmu výroby a podstatnej zmene technológií sa situácia v znečistení pôd zlepšuje. V území sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie A, A1 (rizikové pôdy). Najvýznamnejšími kontaminantmi pôdy sú najmä Cr a Ni, ktoré vykazujú zvýšené koncentrácie v pôdach severného Slovenska najmä dlhodobým vplyvom imisií. So znižovaním imisného zaťaženia je predpoklad eliminácie tohto druhu kontaminácie.

Potenciálnym znečisťovateľom pôdy býva obvykle poľnohospodárska výroba. Pre ochranu pôdy je pri živočíšnej výrobe dôležité bezpečné a spoľahlivé uskladňovanie siláže a exkrementov, výber vhodného spôsobu obhospodarovania a tiež účelné používanie chemických ochranných prostriedkov a hnojív.

Potenciálne nebezpečenstvo kontaminácie pôdy predstavujú skládky odpadu jednak zmapované ŠGÚ DŠ v Bratislave, jednak nelegálne. Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v riešenom území evidujú 1 skládku odpadu - upravenú. Ďalšími zdrojmi znečistenia pôdných zdrojov sú:

- chemizácia (hnojenie priemyselnými hnojivami),
- koncovka chovu hospodárskych zvierat (vývoz tekutých odpadov), priesaky z poľnohospodárskej výroby,
- úniky z kanalizácií a septikov.

V území je možné identifikovať devastované plochy, resp. plochy bez vegetačného krytu, čo je spôsobené preháňaním hospodárskych zvierat na pastviny po rovnakých trasách. K najvýraznejšiemu poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov dochádza pri stádlení a nesprávne robenom košarovaní, ako aj pri pasení zvierat na vzdialenejších pasienkoch. V prípade, že je košiar ponechaný na jednom mieste dlhšie obdobie, dochádza k likvidácii vegetačného krytu a obnaženiu pôdy. V prípade, že je košiar umiestnený na plochách s vyšším sklonom, môže dochádzať k erózii a splachom vrchnej vrstvy pôdy. *Košiare je preto nevyhnutné lokalizovať do miest s rovinatým povrchom a pravidelne ich premiestňovať, skôr než dôjde k úplnej likvidácii vegetácie. Zároveň je nevyhnutné košarované miesta sledovať a zabráňovať rozširovaniu nepôvodných a invázných druhov na týchto plochách.*

Zosuvy

Geodynamické javy vo forme potenciálnej svahovej deformácie sú v riešenom území lokalizované na 42 plochách hlavne mimo z. ú., v blízkosti z. ú. je to 1 stabilizovaná plocha a 2 potenciálne. Plochy náchylné na zosuvy sú vyznačené v grafickej časti ÚPD. V prípade aktivizácie svahových pohybov (nevhodná antropogénna činnosť, dlhodobá zrážková činnosť, ap.) je potrebné porušené svahy stabilizovať.

Seizmicita

Obec Krivá podľa stupnice MSK-64 patrí k územiám s ohrozením 5-6° MSK-64. Maximálna očakávaná seizmická intenzita podľa Európskej makroseizmickej stupnice je 6° EMS98.

Radónové riziko

Z hľadiska radónového rizika patrí územie obce Krivá a jeho okolie prevažne do kategórie nízkeho rizika (flyšové pásmo), západná časť územia (bradlové pásmo) patrí do kategórie stredného rizika.

B.14.2 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Voda je nenahraditeľnou zložkou životného prostredia všetkých rastlinných a živočíšnych ekosystémov a mnohých technologických procesov. Škody na životnom prostredí spôsobuje nielen jej nerovnomerný výskyt v priestore a čase, ale aj jej kvalita. Výskyt vody ovplyvňujú prírodné podmienky. Jej kvalitu ovplyvňuje predovšetkým ľudská činnosť v území s negatívnym alebo pozitívnym dopadom.

Preto je správanie sa človeka pri nakladaní s vodami legislatívne usmerňované. Hlavným právnym predpisom je zákon č. 364/2004 Z. z. v znení novelizácie 384/2009 Z. z. O vodách – vodný zákon, v znení neskorších predpisov.

B.14.2.1 Legislatívna ochrana vôd

Ochrana vodného bohatstva vyplýva zo zákona č. 364/2004 Z. z. O vodách – vodný zákon v znení neskorších predpisov a delí sa podľa stupňa a spôsobu ochrany na :

všeobecnú ochranu, platnú pre celé územie SR. Predstavuje povinnosť vyžiadania povolenia vodohospodárskeho orgánu pri nakladaní s vodami podľa § 8 vodného zákona. V katastrálnom území obce sa jedná o povolené odbery

širšiu, regionálnu ochranu – realizovanej formou chránených vodohospodárskych oblastí - v k. ú. sa nevyskytuje

spísnenú, špeciálnu ochranu – pre využívané vodné zdroje na pitné účely, vyplýva z § 30, § 31 zákona č. 384/2009 Z. z. a realizuje sa formou stanovenia pásiem hygienickej ochrany (PHO) pre všetky využívané zdroje pitnej vody a § 65 odst. 13 Národnej rady SR č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení zákona č. 241/1988 Z. z. a realizuje sa formou vyhlásenia ochranných pásiem (OP). V katastrálnom území obce ide o PHO zdrojov pitnej vody :

- vodný zdroj „Nad obcou“ má stanovené pásmo hygienickej ochrany II. stupňa.

B.14.2.2 Zdroje znečistenia vôd

S ochranou a kvalitou vôd úzko súvisia zdroje znečistenia vôd. Zdrojom znečistenia vôd v území sú bodové a plošné znečistenia. Rozhodujúcimi zdrojmi bodového znečistenia sú vypúšťané odpadové vody, komunálne, ale aj priemyselné. Zdroje plošného znečistenia sú ťažšie identifikovateľné než bodové, ale ich účinky sú rovnako dlhodobé a ťažko odstrániteľné. Najväčšími zdrojmi plošného znečistenia sú: poľnohospodárstvo, odkaliská a rozptýlené skládky, kontaminované závlahové, ale i zrážkové vody.

Znečistenie povrchových vôd

Potok Trnovec v celom sledovanom profile možno hodnotiť ako slabo znečistený až znečistený tok so zaradením do II. triedy kvality (čistá až čiastočne znečistená voda). Znížená kvalita vody je spôsobená najmä pomerne veľkým mikrobiologickým znečistením toku. Na zhoršenej kvalite vody sa podieľa predovšetkým osídlenie a výroba - vypúšťanie odpadových vôd do z neodkanalizovaných častí obce, v menšej miere aj poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo (nevhodné technologické postupy) (l.c.)

Z hľadiska ochrany vodných tokov je zakázané meniť smer, pozdĺžny smer a priečny profil koryta, poškodzovať brehy, ťažiť z koryta zeminu a ukladať predmety do vodného toku, ktoré môžu ohroziť plynulosť odtoku vody v koryte, kvalitu vôd, zdravie ľudí a ich bezpečnosť, prípadne ukladať takéto predmety na miesta, z ktorých môžu byť splavené do vodného toku (§ 47 vodného zákona).

Znečistenie podzemných vôd

Potenciálnym nebezpečenstvom je poľnohospodárske znečistenie prejavujúce sa zvýšenými koncentraciami zlúčenín dusíka, fosforu, draslíka a stopových prvkov vo vode. Obdobné kontaminácie u podzemných vôd sa pripisujú nesprávnemu silážovaniu, nesprávnemu skladovaniu a manipulácii tuhých a tekutých exkrementov živočíšnej výroby.

Pre posudzované územie je v Geochemickom atlase SR – časť podzemné vody (Rapant et al. 1996) klasifikovaná nízka úroveň znečistenia. Kvalita vody je pomerne dobrá, prekročovanie limitných hodnôt je zo sledovaných ukazovateľov dokumentované len pre dusičnany.

Kvalita podzemných vôd v ostatnej časti územia je väčšinou dobrá. Potenciálne zdroje znečistenia podzemných vôd a pôdy sú situované najmä v údolí potoka Trnovec – priestor hospodárskeho dvora Agrodružstva s príľahlou drevovýrobou, kde sa nachádzajú nezabezpečené skládky materiálu a odpadov z výroby, koncentrovaný chov hovädzieho dobytku a oviec.

Ochrana vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov sa zabezpečuje na poľnohospodársky využívaných územiach vykonaním potrebných opatrení pri skladovaní, manipulácii a aplikácii hnojív a vhodnými spôsobmi obrábania pôdy.

B.14.3 Ochrana územia pred povodňami

Vzhľadom na možné prívalové dažde a povodne v rámci zastavaného územia obce je potrebné rešpektovať pri rozvoji územia :

- zákon č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami
- vykonať opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia vodných tokov
- nepoužívať pri ťažbách v lesoch ťažké ťažobné mechanizmy (vytvárajú hlboké koľaje urýchľujúce odtok dažďovej vody z krajiny)
- vrátiť sa k jemnejším spôsobom obhospodarovania, nepovoľovať budovanie ďalších lesných ciest-odľahlé časti lesov by mali zostať ako prvky, ktoré stabilizujú vodný režim v lese
- neregulovať vodné toky v lesoch a nerúbať les v okolí vodných tokov

- je potrebné zamedziť orbám až na hranicu vodných tokov – stanoviť pás ktorý by ostal ako TTP alebo brehový porast.

B.14.4 Ochrana ovzdušia

Územie okresu Liptovský Mikuláš je v súčasnosti zaradené medzi územia zaťažené emisiami v rámci Slovenska. Na trvalom pôsobení zvýšeného obsahu škodlivín v ovzduší sa okrem miestnych zdrojov znečistenia podieľajú aj diaľkovo prenášané imisie znečisťovateľov pôvodom z priemyselných aglomerácií Poľska. V posledných rokoch bol zaznamenaný pokles emisií – pokles nebol spôsobený technologickými opatreniami, ale prevažne znížením produkcie.

V katastrálnom území obce nie sú evidované žiadne významnejšie (veľké ani stredné) zdroje znečistenia ovzdušia. Znečistenie ovzdušia z lokálnych zdrojov sa znížilo plynofikáciou časti domového fondu.

K stredným zdrojom znečistenia je možné zaradiť poľnohospodársku farmu Agrodružstva (produkcia amoniaku). Zdrojom znečistenia ovzdušia v území je aj doprava na ceste III/018135, aj keď patrí len medzi komunikácie s nízkou dopravnou záťažou. Táto je zdrojom viacerých znečisťujúcich látok a zvýšenej prašnosti prostredia. Koncentrácia látok a ich porovnanie s imisnými limitmi však nie sú vyhodnocované (Regioplán Nitra, Ekoped Žilina 2006).

B.14.5 Hluk

Zdrojom hluku v obci je najmä hlavný dopravný ťah - doprava po ceste III. triedy č. 018135, ktorá vedie cez stred obce. Vypočítané výsledky lokalizácie izofón 50 dB pre nočný hluk preukazujú, že obytné objekty lokalizované pozdĺž ciest budú vo väčšine prípadov atakované nadlimitným hlukom z dopravy.

Iné podstatné zdroje hluku v obci nie sú.

B.14.6 Elektrosmog

Elektrosmog je každé elektromagnetické žiarenie, ktoré je umelo človekom vyrobené a teda nie prírodného charakteru. Zvyčajne je elektrosmog rozdelený do dvoch typov:

- nízkofrekvenčný elektrosmog do 1MHz (trakčné vedenie železníc, vysokonapäťové vedenie, transformátory, úsporné žiarovky, spotrebná elektronika ...),
- vysokofrekvenčný elektrosmog 1 MHz a viac (mobilné telefóny, základňové stanice BTS, rozhlasové a televízne vysielacie, Wi-Fi, Bluetooth, satelity, radary ...).

Každé elektromagnetické žiarenie sa skladá z elektrických a magnetických zložiek.

Elektromagnetické pole pochádza z káblov, nie zo stožiarov elektrického vedenia. Najvyššia úroveň polí je na strane prostredných vodičov v kábloch. Ako ďaleko sú polia šírené, závisí na napätí linky (elektrické pole) a prúdu, ktorý káblom preteká (magnetické pole). Čím vyššie je napätie alebo prúd, tým ďalej sa polia šíria. Jediný spôsob, ako získať spoľahlivú predstavu o veľkosti polí z vysokonapäťových rozvodov je meranie.

Úrovně magnetického pola pravdepodobne klesajú na úrovni asi 120 metrov od 220 kV linky, 100 metrov od vedenia 110 kV, 50 metrov od 22 kV, 25 m od vedenia 4 kV. Veľké elektrické pole okolo napájacích káblov priťahuje všetky druhy vzdušných znečisťujúcich častíc, vrátane tých škodlivých. Elektrické pole sa výrazne znižuje takmer všetkými stavebnými materiálmi, s výnimkou klasického skla. Stromy a kríky tiež znižujú elektrické polia.

V návrhu územného plánu sa rešpektujú ochranné pásma elektrických vedení, ktoré zabezpečujú aj ochranu pred žiarením. V prípade návrhu a realizácie výstavby v ochrannom pásme elektrického vedenia je nutné realizovať jeho prekládku.

B.14.7 Nakladanie s odpadmi

V súlade s ustanoveniami zákona č.223/2001 Z. z. o odpadoch v aktuálnom znení sa nakladanie s odpadom riadi Programami odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, územných celkov, jeho častí a pôvodcov odpadov. Záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Žilinského kraja bola vydaná Všeobecne záväzným nariadením Krajského úradu v Žiline č.2/2002 z 13.6.2002. Nakladanie s od-

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

padmi v obci sa riadi Programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja, nakoľko Program odpadového hospodárstva obce Jakubovany nie je vypracovaný (obec vzhľadom na veľkosť nemá túto povinnosť).

Množstvá odpadu v obci r.2017

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Množstvo v t	Z toho odpad v t			
				Mater. využ.	Energ. využ.	Skládk.	Iné
200101	papier a lepenka	O	10,68				
200121	odpady so žiariviek	N	0,01				
200123	Vyradené zariadenia obs. chlór-flórované uhľovodíky	N	0,15				
200126	Odpadové oleje	N	0,05				
200135	Vyradené elektr. a zariadenia obs. nebezp.časti	N	0,07				
200136	Vyradené elektr. a elektronic. zariadenia	O	0,96				
200301	zmesový komunálny odpad	O	74,76				
200307	Objemový odpad	O	21,79				
150101	Obaly z papiera a lepenky	O	0,24				
150102	Obaly z plastov	O	8,01				
150104	Obaly z kovu	O	0,08				
150107	Obaly zo skla	O	12,48				
	ODPADY SPOLU	O + N	129,28				

V roku 2017 sa v obci vyprodukovalo spolu 129,28 t odpadu, t.j. v priemere 322,3 kg na obyvateľa. Komunálneho odpadu bolo 74,76 t, t. j. 192,2 kg na obyvateľa.

Komunálny odpad z obce je odoberaný a ďalej spracovávaný alebo skládkovaný spoločnosťami OZO, a. s. Liptovský Mikuláš, Ľupčianka, s. r. o. Liptovský Mikuláš a mestom Liptovský Hrádok. Špeciálne odpady sú odoberané spoločnosťami, ktoré majú na to oprávnenie.

Navrhujeme:

- *v lokalitách popri ceste do Studenej doliny zriadiť dva zberné dvory na separovaný odpad*
- *jeden dvor pre vlastnú obec a jeden pre lokality nad zastavaným územím*

Opatrenia na zníženie množstva odpadov:

- naďalej vyvážať TKO a stavebný odpad na riadenú skládku odpadov mimo k. ú. obce
- v zastavanom území neuvažovať o zriadení skládok odpadov
- zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu území po nepovolených skládkach odpadov
- zabezpečiť dôslednú separáciu odpadov na zberných dvoroch

B.14.8 Obytné prostredie

Okrem nepriaznivých vplyvov na životné prostredie, uvedených v predchádzajúcich častiach, kvalitu obytného prostredia v obci negatívne ovplyvňujú ďalšie problémy :

- Hospodársky dvor Agrie je umiestnený v nedostatočnej vzdialenosti od obytných plôch. *Navrhujeme znížiť negatívny vplyv výsadbou hustého pásu izolačnej zelene po obvode hospodárskeho dvora (zmiešaná zeleň z vysokých a nízkych, ihličnatých a listnatých drevín) v šírke min. 15 m – 20 m. Pre výsadbu zelene je potrebné využiť aj voľné plochy vnútri areálov hospodárskeho dvora.*

- b) Malú časť obytného územia obce zasahuje aj ochranné pásmo cintorína v šírke 50 m. Na cintoríne chýba najmä vysoká zeleň. Pre zníženie negatívneho vplyvu z hľadiska hygienického i estetického pôsobenia je potrebné doplniť výsadbou dreviny po obvode cintorína a podľa odborného návrhu doplniť aj zeleň vnútri cintorína. Použiť je potrebné najmä miestne druhy ihličnatých a listnatých drevín.
- c) Potenciálnym zdrojom znečistenia obytného prostredia je aj chov hospodárskych zvierat a hydiny pri obytných domoch. Pre obmedzenie vplyvu znečistenia ŽP hospodárskymi zvieratami je potrebné :
- dodržiavať hygienickú ochrannú vzdialenosť od obytných budov (minimálne 10 m, ak stavba nemá okná ani dvere orientované k hospodárskej budove, inak minimálne 15 m; vzdialenosť od školských, predškolských zariadení je minimálne o 25 m väčšia; vzdialenosť hospodárskych budov od uličnej čiary je minimálne 10 m;
 - chov kožušinových zvierat v zastavanom území nie je dovolený),
 - v obci sa nachádza chovná stanica spoločnosti ZOO KONTAKT s. r. o. Jakubovany, navrhuje sa jej rozšírenie podľa plánu investora, stanica je dostatočne vzdialená od obytných plôch, v každom prípade je však nutné ju izolovať vysokou zeleňou po obvode stanice aj vo vlastnej stanici
 - pre vyvážanie exkrementov z hospodárskeho dvora Agrie využívať prednostne hospodárske komunikácie, pozdĺž komunikácií odporúčame vysadiť aleje nízkorastúcich drevín.
- d) Kvalitu obytného prostredia v obci znehodnocujú vyústenia a priesaky splaškových vôd, príp. močovky z chovu hospodárskych zvierat. V niektorých úsekoch toku chýbajú brehovú porasty, ktoré sú pre priaznivé uplatnenie vodného toku v obytnom a krajinnom prostredí veľmi dôležité.

B.14.9 Opatrenia vyplývajúce zo "Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy"

Stále intenzívnejšie negatívne prejavy a dôsledky zmeny klímy vyvolali aj na Slovensku potrebu identifikovať a navrhnúť preventívne adaptačné opatrenia, ktorými by sa v budúcnosti mali minimalizovať nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v jednotlivých oblastiach prírodného a sociálneho prostredia. V tejto súvislosti MŽP SR vypracovalo „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“. Na zabezpečenie plnenia stratégie prijala vláda SR uznesenie č.148/2014 z 26.3.2014. Aplikáciou príslušných navrhnutých adaptačných opatrení má aj Územný plán obce vytvoriť základné územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na sídelné prostredie. Z navrhovaných opatrení sú pre riešenie územia aktuálne nasledovné adaptačné opatrenia pre sídelné prostredie :

Opatrenia proti častejším a intenzívnejším vlnám horúčav :

- zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídle,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní,
- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
- zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny,

Opatrenia proti častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric :

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa alebo spoločenstiev drevín v extraviláne,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
- zabezpečiť dostatočný odstup stromovej vegetácie od elektrických vedení,

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha :

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,

Opatrenia proti častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok :

- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v intraviláne,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídle,
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
- usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

B.15 VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V katastrálnom území obce sa nenachádza prieskumné územie, chránené ložiskové územie ani dobývací priestor.

Nenachádzajú sa tu lokality, ani nie sú dotknuté záujmy chránené banskými predpismi.

B.16 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

V katastrálnom území obce si zvýšenú ochranu vyžadujú plochy súvisiace s návrhom ochrany územia stanovených v R-ÚSES, zapracovaných v KEP a s následným prevzatím do návrhu ÚPN – O Krivá. Jedná sa o územia, ktoré sú súčasťou samostatnej kapitoly :

- ✓ biokoridory nadregionálne, regionálne a lokálne
- ✓ genofondové lokality
- ✓ biocentrá
- ✓ mokrade

Tieto ekologicky hodnotné územia je potrebné chrániť pred poškodením, nevhodnými zásahmi, zničením – napr. odvodnením, zasypaním, ap.

V riešenom území sa nenachádzajú záplavové územia.

V k. ú. je podľa údajov ŠGÚDŠ Bratislava evidovaná 1 zakrytá skládka odpadu.

Geodynamické javy vo forme potenciálnej svahovej deformácie sú v riešenom území lokalizované na 42 plochách , z toho 3 aktívne, 33 potenciálnych a 6 stabilizovaných. Plochy náchylné na zosuvy sú vyznačené v ÚPN-O.

Katastrálne územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Prírodná rádioaktivita sa v k. ú. nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia.

V riešenom území je potrebné rešpektovať:

- a) evidované svahové deformácie - potenciálne (viď výkres č.2 a č.3) vyžadujúce zvýšenú ochranu v súlade s Vyhláškou MŽP č.55/2001 Z.z., § 12 odst. 4, písm.o) - vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom
- b) 1 evidovaná skládka odpadov, podľa údajov ŠGÚDŠ Bratislava (viď výkres č.2) - pred akoukoľvek výstavbou na území bývalých skládok je potrebné zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu územia a inžiniersko-geologický prieskum
- c) vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

B. 17 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE A LESNÝCH POZEMKOCH

B.17.1 Predmet stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v ÚPN-O Jakubovany

V k. ú. obce Jakubovany sú zábery PP riešené v zastavanom území obce minimálne, prevážne sú priamom dotyku s ním. Rozvoj obce nie je možný bez toho, aby sa zaberali aj osobitne chránené pôdy, vzhľadom na fakt, že v priamej nadväznosti na zastavané územie sa vyskytujú aj tieto pôdy. Navrhované rozvojové plochy priamo nadväzujú na doterajšiu zástavbu. Mimo zastavaného územia je navrhnutý rozvoj jednak obytnej funkcie ako aj služieb, občianskej vybavenosti a individuálnej a záhradkárskej rekreácie. Veľkým problémom obce je mimoriadne vysoký počet stabilizovaných ale aj živých zväžných území (viď výkresy č. 2 a 3.). Všetka aj orná pôda je družstvom Agria využívaná ako trvalé trávne porasty slúžiace živočíšnej výrobe.

B.17.1.1 Použité podklady

- Zákon o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy č.220/2004 Z. z. v znení jeho novelizácie č.57/2013 Z.z.,
- Spoločné metodické usmernenie pre orgány ochrany poľnohospodárskej pôdy a orgány územného plánovania vo vzťahu na účinnosť zákona č.220/2004Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, ktoré vydalo MVR SR dňa 11.08.2004,
- Nariadenie vlády SR č.58/2013 Z.z.,
- Vyhláška č.508/2004,
- Vyhláška MP č.59/2013
- urbanistické riešenie ÚPN-O Krivá
- mapové podklady s vyznačenými hranicami a 7 miestnym kódom BPEJ

B.17.1.2 Pôdne pomery a kvalita pôdy

Pôdnymi typmi v katastri sú v jeho spodných pahorkatinných častiach Liptovskej kotliny prevažne kambizeme modálne kyslé zo zvetralín kyslých hornín, kambizeme pseudoglejové, pseudogleje a lokálne gleje na flyšových sedimentoch rôznych hornín a ilimerizované pôdy, v priestoroch vodných tokov fluvizeme kultizemné, glejové, modálne a ľahké, v trvale zaplavených a podmáčaných priestoroch gleje a pseudogleje nasýtené až kyslé, v častiach nad úpäťm Nízkych Tatier najmä rendziny kambizemné a kambizeme rendzinové so sprievodnými litozemnými a sutinovými rendzinami zo zvetralín karbonátových hornín, vo vyššie položených horských lokalitách prevažne podzoly kambizemné zo zvetralých kyslých hornín, v najvyšších polohách litozeme modálne silikátové a rankre. Pôdne druhy sú hlinité, ílovito-hlinité, hlinito-piesočnaté, stredne až silno skeletnaté, vo vysokohorských podmienkach s miestami bez pôdneho pokry skalné bralá a kamenné moria a sutiny.

Lesné pôdy zahŕňajú hnedé lesné pôdy podzolové, mezotrofné aj oligotrofné, pseudogleje, humusové podzoly, stagnogleje, paternie, rankrové pôdy hnedé a podzolové.

Poľnohospodárske pôdy v katastri patria do nasledovných skupín BPEJ:

BPEJ	popis	zrornosť	skupina BPEJ
1063212	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké	7
1063412	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké	7
1063442	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké	7
1064213	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké typické	7
1064243	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké typické	8
1064413	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké typické	7
1064443	Hnedé pôdy na flyšových sedimentoch	stredne ťažké typické	8

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

1065212	HP, HPi na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké ľahké, typické	6
1065412	HP, HPi na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1068215	HPa, HPP na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké až ľahké	6
1068415	HPa, HPP na svahovinách a zahlinených štrkopieskoch	stredne ťažké až ľahké	7
1071415	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1079462	HP plytké na rozličných substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	8
1082672	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082673	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082682	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082683	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082685	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1082882	HP na výrazných svahoch na flyšových sedimentoch	stredne ťažké ľahké, typické	9
1083685	HP na výrazných svahoch svahových hlin	stredne ťažké až ľahké	9
1089012	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1089045	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1089212	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1089245	HP oglejené a HP kyslé oglejené na rôznych substrátoch	stredne ťažké ľahké, typické	7
1092883	Rendziny a rendziny hnedé na výrazných svahoch vápencov a dolomitov	stredne ťažké ľahké, typické	9

Chránené pôdy v katastri si podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. nasledovné: 1063212, 1063215, 1063412, 1064213, 1064413, 1065212, 1065412, 1068215.

3.1.5. Klimatické pomery

Podľa Atlasu krajiny SR (2002) sa územie katastra nachádza v chladnej klimatickej oblasti – C a okrsku C1 – okrsk mierne chladný, s júlovou teplotou 12-15°C.

Klimaticko-geografickým typom územia je v južnej časti typ s kotlinovou chladnou klímou, v severnom výbežku katastra typ s horskou chladnou klímou.

Priemerné dlhodobé teploty vzduchu boli podľa najbližšej meteorologickej stanice v Liptovskom Hrádku nasledovné:

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
-5,5	-3,8	0,5	6,1	11,4	14,7	16,4	15,6	11,8	6,6	1,9	-2,2	6,1
Priemerný úhrn zrážok podľa zrážkomernej stanice v Liptovskom Hrádku												

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

32	32	39	44	71	93	96	78	56	54	50	39	684
Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v Liptovskom Hrádku												
25,8	23,0	11,7	1,6	0,1	-	-	-	0,1	0,6	5,0	15,2	83,1

Údaje o početnosti smerov sú z Liptovského Hrádku:

Smer	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	bezv.
Výskyt %	1	1,6	11,0	10,1	6,2	7,5	27,3	8,2	27,1
Rýchlosť v ms ⁻¹	1,4	1,5	1,9	1,6	1,3	1,4	2,7	2,3	-

Pôdy dotknuté navrhovaným záberom sú prevažne na miernych svahoch. Z hľadiska hodnotenia typologicko-produkčných kategórií prevládajú v riešenom území produkčné trvalé trávne porasty V záberoch pre nepoľnohospodárske využívanie sú zastúpené, trvalé trávne porasty a záhrady.

Podľa zák. č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z. v katastrálnom území Jakubovany sú to poľnohospodárske pôdy nasledovných BPEJ: 1063212, 1063215, 1063412, 1064213, 1064413, 1065212, 1065412, 1068215.

B.17.1.3 Zdôvodnenie urbanistického riešenia z hľadiska uplatnenia zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy

Pri spracovaní návrhu urbanistickej koncepcie, funkčnej a priestorovej optimalizácie územia boli stanovené zásady, zohľadňujúce :

- historický vývoj obce, pri rešpektovaní jej prirodzenej vývojovej kontinuity, funkčné a kompozičné predpoklady,
- limity využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, ochranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability, zachovania diverzity a rozmanitosti prírodného prostredia,
- technické limity územia a s nimi súvisiace obmedzenia,
- vytvorenie predpokladov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine,
- vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.

V súlade s celkovou koncepciou rozvoja obce, boli rozvojové plochy situované v rámci zastavaného územia obce využitím voľných, nezastavaných prieluk a v priamej nadväznosti na zastavané územie. V lokalite Šinglovské je navrhnutý nový stavebný obvod, na doplnenie jestvujúcej individuálnej rekreácie sú navrhnuté plochy v Studenej doline nachádzajúce sa v susedstve a medzi jestvujúcou rekreáciou. Obec má obmedzené možnosti rozvoja, hlavne z dôvodu prírodných limitov ako aj technických limitov (vedenia VVN, ochranné pásma, zosuvné územia, ap.).

Poľnohospodárska pôda v z.ú. alebo v priamom dotyku s ním je zaradená medzi chránenú najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu. Návrh rozvoja obce sčasti aj na chránenej poľnohospodárskej pôde vyplýva zo skutočnosti obmedzených rozvojových možností, resp. že nechránená pôda sa nachádza v polohách, bez možnosti napojenia na súčasné zastavané územie, bez možnosti vybudovania dopravného napojenia a technickej infraštruktúry. V obci je záujem o výstavbu rodinných domov a objektov občianskej vybavenosti, služieb ale stavebné pozemky sú k dispozícii v obmedzenom množstve.

V zmysle §13 a §14 zákona č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, v znení jeho novelizácie č.57/2013 Z.z., sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie.

- Pri urbanistickej koncepcii návrhu rozvoja územia boli uvedené zásady rešpektované nasledovne :
- zábery poľnohospodárskej pôdy pre rozvoj obce v návrhovom období boli navrhnuté v odôvodnenom a nevyhnutnom rozsahu,
 - nie je narušená ucelenosť honov a nie je sťažené obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami.
 - v návrhu sú riešené prístupy a poľné cesty na poľnohospodársku pôdu mimo zastavaného územia obce.

B.17.1.4 Územné vymedzenie záberov poľnohospodárskej pôdy

Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany PP ustanovených v zákone o ochrane a využívaní PP - zákon č. 220/2004 v znení neskorších predpisov.

Predmetom vyhodnotenia záberov poľnohospodárskej pôdy sú lokality vyplývajúce z urbanistického návrhu, ktoré sú v grafickej časti vyznačené vo výkrese č.7. **Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej a lesnej pôde.**

Výkres č.7 je v územnom rozsahu v M = 1: 5000. Plochy sú označené poradovými číslami záberov č.1 – 18 , s vyznačením druhu pozemku a skupiny kvality poľnohospodárskej pôdy, aktuálneho 7 miestneho kódu BPEJ.

V tabuľke – **Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde** sú vyhodnotené lokality ktoré si vyžadujú záber poľnohospodárskej pôdy podľa návrhu ÚPN-O Krivá.

Pri výpočte záberov v lokalitách určených pre výstavbu rodinných domov sa výmera záberov znižuje len na výmeru zástavby rodinných domov a prístupové komunikácie, cca 40 - 50% z celkovej výmery lokality.

PREHĽAD STAVEBNÝCH A INÝCH ZÁMEROV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE

Žiadateľ: Obec Jakubovany
 Spracovateľ: Ing. arch. Ján Kubina
 Dátum: júl 2017

Kraj: Žilinský
 Okres: Liptovský Mikuláš
 Obec: Jakubovany

Kat. územie : JAKUBOVANY

číslo zá- beru	časť	BPEJ	intravilán	funkcia	plocha	záber spolu	z toho	%
01	0			BI-05	5,493	2,1971		40%
01	1	1065212/6	n		0,543		0,217	
01	2	1079462/9	n		0,170		0,068	
01	3	1065412/7	n		4,780		1,912	
02	0	1065412/7	n	BH-02	1,101	1,101		100%
03	0			BI-05	2,339	0,936		40%
03	1	1065212/6	n		1,326		0,531	
03	2	1065212/6	a		0,616		0,246	
03	3	1065412/7	n		0,397		0,159	
04	0	1065212/6	n	BI-07	0,593	0,237		40%
05	0			BI-08	0,286	0,114		40%
05	1	1065212/6	a		0,182		0,073	
05	2	1064213/7	a		0,104		0,041	
06	0	1063412/7	a	BI-13	0,273	0,109		40%
07	0	1064213/7	a	BI-10	0,097	0,039		40%
08	0			BI-11	0,086	0,034		40%
08	1	1064413/7	a		0,003		0,001	
08	2	1064213/7	a		0,083		0,033	
09	0			BI-12	0,166	0,067		40%
09	1	1064413/7	n		0,105		0,042	
09	2	1064213/7	n		0,061		0,024	
10	0			atd'.,	1,372	0,203		15%
10	0	1064413/7	a		0,006		0,001	
10	1	1064413/7	n		1,345		0,202	
11	0	1064413/7	n	DP-01	0,149	0,149		100%
12	0	1064413/7	n	ZD-01	0,071	0,071		100%
13	0			IR-04	1,238	0,686		25%
13	1	1063212/7	n		0,986		0,247	
13	2	1064413/7	n		1,758		0,440	
14	0			PV-01	1,758	0,762		50%
14	1	1063212/7	n		0,504		0,252	
14	2	1064413/7	n		1,020		0,510	
15	0			OV-08	0,374	0,375		100%
15	1	1082683/9	n		0,066		0,066	
15	2	1063212/7	n		0,308		0,308	
16	0			ZU-03	5,932	1,483		25%
16	1	1082683/9	n		1,908		0,477	

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

16	2	1063212/7	n		4,024		1,006
17	0			RŠ-01	0,185	0,124	100%
17	1	1063442/7	n		0,124		0,124
18	0	1063442/7	n	IR-03	11,802	1,770	15%

plocha lokalít

spolu

33,313

plocha záberov spolu

10,456

Celkový predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je v k. ú. Jakubovany je **cca 10,5 ha**.

17.2 Predmet stavebných zámerov a iných návrhov na lesnej pôde v ÚPN-O Jakubovany

V ÚPN O nedochádza k žiadnym záberom lesných pozemkov.

B.18 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMIC-KÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Navrhovaná koncepcia rozvoja obce prezentovaná v ÚPN vychádza z požiadaviek formulovaných v schválenom Zadaní pre ÚPN Jakubovany, pri rešpektovaní záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja, zámerov obce a požiadaviek jej obyvateľov, resp. investorov. Navrhované funkčné a priestorové využívanie územia bolo pri procese návrhu posúdené zo všetkých rozhodujúcich hľadísk, ktoré by mohli ovplyvniť kvalitu výsledného riešenia vo vzťahu jednak ku krajine, kultúrohistorickému dedičstvu, životnému prostrediu ako aj k budúcim „užívateľom“. V neposlednom rade prihliada na komplexnosť a vzájomný súlad navrhovaného riešenia.

Environmentálny aspekt

Navrhované riešenia a ich dôsledky nebudú mať, z hľadiska environmentálneho, negatívny vplyv na riešené územie. Pri tvorbe koncepcie boli vyhodnotené a zohľadnené všetky možné vplyvy, ktoré by mohli ovplyvniť kvalitu životného prostredia. Návrh ÚPN rešpektuje kostru územného systému ekologickej stability, vrátane navrhovaných nových prvkov a premieta ju do záväznej časti, rešpektuje všetky chránené územia európskeho, regionálneho aj lokálneho významu. Do záväznej časti boli zapracované aj výstupy z Krajinnoekologického plánu a rôzne opatrenia na zmiernenie stresových javov v krajine.

Ekonomický aspekt

Navrhované komplexné riešenie bude mať pre obec z dlhodobého hľadiska v konečnom dôsledku pozitívny ekonomický prínos. Územie priamo nadväzujúce na z. ú. obce, ktoré je momentálne intenzívne urbanizované, navrhujeme efektívne zahustiť a dostávať, čo bude mať vplyv na ekonomiku a efektívnosť dopravnej a technickej infraštruktúry, čo sa prejaví v nákladoch na investície a prevádzku územia.

Sociálny aspekt

Navrhovaným posilnením urbanizačnej osi v centre obce o územie s polyfunkčným využitím, sa posilnia sociálne a kultúrne väzby medzi obyvateľmi. Vytvorením nových verejných priestorov, vybudovaním a úpravou nových oddychových plôch v zeleni s napojením na rekreačné zázemie obce bude do istej miery ovplyvnená aj úroveň sociálneho prostredia s priamym dopadom aj na budúcich návštevníkov obce.

Územno-technický aspekt

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

Navrhované riešenia z hľadiska územno-technických dôsledkov, ktoré vychádzajú z koncepčných rozvojových zámerov, ovplyvnia riešenia v danej lokalite a to hlavne vzhľadom na dopravnú a technickú infraštruktúru a optimálne umiestnenie objektov, hlavne rodinných domov, ale v neposlednom rade aj riešenie posilnenia urbanizačných zámerov v centrálnej polohe obce. Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia koncipované a zaregulované v ÚPN sa prejaví aj zväčšením rozsahu zastavaných plôch a dobudovaním dopravnej a technickej infraštruktúry.

V týchto súvislostiach možno konštatovať, že navrhované riešenia nebudú mať za následok zhoršenie životných podmienok obyvateľov a po ich realizácii budú mať také dôsledky, ktoré vo všetkých posudzovaných aspektoch pozitívne ovplyvnia obytné prostredie

C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU

C.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky:

- a) rešpektovať základné funkčné členenie územia v súlade s výkresom č.2-Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS v M 1: 10 000, č.3-Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS v M 1:5 000 a č.6 Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability v M 1:10 000
- b) za hlavnú kompozičnú os sídelnej štruktúry je treba považovať urbanistickú štruktúru okolo komunikácie prebiehajúcej stredom obce v smere juh – sever
- c) vedľajšie kompozičné osi sú tvorené starou, pôvodnou zástavbou okolo potoka Klokôtko a miestnou komunikáciou v smere východ – západ vedúcou krížom na hlavnú os v mieste námestia s občianskou vybavenosťou
- d) centrálny, ťažiskový priestor obce - je priestor námestia s materskou škôlkou, Družstevným domom (tu je umiestnený obecný úrad) a predajňou COOP Jednota, v ktorom sú v návrhu vytvorené podmienky pre vznik centra so sústredením zariadení občianskej vybavenosti a verejných priestorov,
- e) rešpektovať stanovené funkcie pre jednotlivé bloky zástavby – hlavná funkcia je prvoradá a určujúca, doplnkové funkcie sú prípustné v rozsahu, neobmedzujúcom hlavnú funkciu, zakázané funkcie nie je možné v bloku umiestniť
- f) navrhovaná obytná výstavba –vo forme nízkopodlažnej zástavby rodinných domov - bude nadväzovať na existujúce obytné územie, s dôrazom na skompaktovanie urbanistickej štruktúry, okrem toho navrhujeme 2 bloky zástavby nenadväzujúcej na intravilán
- g) v rámci formovania, resp. dopĺňania urbanistickej štruktúry v starej zástavbe je potrebné vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru, urbanistický návrh vytvára podmienky na reštrukturalizáciu a dostavbu tejto časti obce,
- h) návrhom podporiť harmonizáciu urbanistickej štruktúry s okolitým krajinným prostredím; na zvýšených, pohľadovo exponovaných polohách zabezpečiť nenarušenie súčasnej sídelnej štruktúry nevhodnou schématickou zástavbou; urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky aj pre uplatnenie prírodných dominánt, sídelnej a krajinej zelene,
- i) pri osadzovaní stavieb (odstupy od hraníc pozemkov) rešpektovať ustanovenia zákona č.50/1976 Zb. v platnom znení a vyhl. č. 532/2002 Z.z. o všeobecných technických podmienkach na výstavbu,
- j) podiel zastavaných plôch (index zastavanosti budivami) nesmie prekročiť 30 % z celkovej výmery pozemkov rodinných domov (presnejšie viď tabuľka regulatívou)
- k) v architektonickom riešení nepoužívať cudzie regionálne prvky,
- l) v obytnom území je neprípustné umiestnenie hospodárskych stavieb v uličnej čiare,
- m) na plochách súvislej obytnej zástavby vylúčiť chov kožušinovej zveri a chov veľkých hospodárskych zvierat,
- n) dobudovať ubytovacie rekreačné kapacity v Studenej doline, formou individuálnych chát s obmedzeným plošným rozsahom a intenzitou zástavby,
- o) hlavné, prípustné, obmedzujúce alebo zakázané funkcie na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia sú uvedené v tabuľke regulatívov

C.2 Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia

Hlavné, prípustné, obmedzujúce alebo zakázané podmienky na využitie jednotlivých plôch a mieru ich využitia sú uvedené v samostatnej tabuľke, ktorá je prílohou textovej časti. Vymedzenie jednotlivých

plôch je vyznačené v schéme záväzných častí a v grafickej časti územného plánu (vo **výkrese č.2 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami** a vo **výkrese č.3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - zastavané územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami**).

C.3 Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia:

- a) zachovať súčasné plochy zariadení občianskej vybavenosti a naďalej ich v čo najväčšej možnej miere využívať na pôvodnú funkciu,
- b) v rámci ťažiskového priestoru obce, v rámci funkčne zmiešaného územia, postupne umiestňovať centrotvornú vybavenosť, rešpektovať mierku okolitého prostredia a výškovú zonáciu,
- c) pri jednotlivých druhoch verejnoprospešných stavieb rešpektovať umiestnenie, určené územným plánom,
- d) pri umiestnení vybavenosti v obytnom a funkčne zmiešanom území rešpektovať výškové zónovanie a mierku okolitého prostredia,
- e) odstavné plochy pre motorové vozidlá riešiť v zodpovedajúcej kapacite na vlastných pozemkoch zariadení občianskej vybavenosti.

Z návrhu vyplýva potreba dobudovania občianskej vybavenosti a preto navrhujeme:

- f) v navrhovaných obytných územiach rezervovať plochy pre vybudovanie ihrísk so športovou vybavenosťou pre deti a mládež rôznych vekových kategórií,
- g) v lokalite Studenej doliny zachovať plochu, na ktorej je umiestnený lyžiarsky vleč; areál zmodernizovať, vybudovať odstavné a parkovacie plochy v dolnej časti pri prístupovej ceste,
- h) doplniť služby súvisiace s rozvojom cestovného ruchu,
- i) rešpektovať navrhovanú úpravu cintorína
- j) v lokalite južne od poľnohospodárskeho dvora vybudovať zberné zariadenie na separovaný odpad (zhromažďovanie, predbežné triedenie, dočasné uloženie odpadu na účely prepravy do zariadenia na separovanie odpadov) a zber vybraných druhov odpadu z biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. Dvor je navrhnutý v dvoch variantoch,

C.4 Zásady a regulatívy pre umiestnenie výroby:

- a) v rámci územia obce umiestniť výrobu len na to vymedzených plochách v súlade s výkresom č.2 a č.3,
- b) na plochách pre areál výroby a služieb umiestňovať prevádzky, ktoré nebudú mať negatívny vplyv na verejné zdravie, bez vykonávania činností s produkciou hluku, chemických látok a zmesí, ktoré by mohli negatívne pôsobiť na zdravie obyvateľov existujúcej obytnej zástavby,
- c) v areáli výroby a služieb nepripustiť veľkovýrobu, vzhľadom na ochranu obytného územia, aby nedochádzalo k zhoršovaniu podmienok bývania, životného prostredia a poškodzovaniu zdravia obyvateľov obce,
- d) v z.ú. nepripustiť hlučné a nehygienické prevádzky náročné na dopravu a parkovanie
- e) výrobné územia odčleniť od bývania vhodnou izolačnou zeleňou,
- f) výrobné prevádzky s možnými negatívnymi vplyvmi umiestniť v dostatočnej vzdialenosti od obytného a rekreačného územia,
- g) pri umiestňovaní prevádzok malovýroby a prevádzok súvisiacich s malochovom hospodárskych zvierat rešpektovať ustanovenia zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
- h) zvýšenie kapacity chovu hospodárskych zvierat v areáli poľnohospodárskeho podniku je podmienené hodnotením vplyvov na životné prostredie s preukázaním, že nebudú prekročené platné hygienické limity pre obytné územie,

C.5 Zásady a regulatívy riešenia verejného dopravného vybavenia územia:

ÚPN obce Jakubovany - návrh na prerokovanie

- a) rešpektovať komunikačnú kostru, navrhnutú v územnom pláne obce a nadradenej územnoplánovacej dokumentácii (ÚPN VÚC Žilinského kraja),
- b) chrániť územie pre navrhované automobilové, pešie, cyklistické komunikácie,
- c) mimo sídelného útvaru obce, ktorý je ohraničený dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov,
- d) pri výstavbe inžinierskych sietí, tieto viesť mimo cestný pozemok; v prípade, že toto nie je možné je potrebné preukázať nutnosť ich uloženia v telesa cesty. Vo výnimočných prípadoch, ak bude nutné umiestniť siete do spevnenej časti komunikácie, je potrebné zrealizovať konečnú povrchovú úpravu na celom dotknutom úseku, min. však v šírke jedného jazdného pruhu komunikácie, kde sa uskutoční zásah do krytu,
- e) v prípade zásahu do telesa cesty III. triedy, resp. do cestného pomocného pozemku, predložiť ďalší stupeň PD (pre územné rozhodnutie, stavebné povolenie) na vyjadrenie správcovi cesty III. triedy,
- f) dopravné napojenie novonavrhovaných objektov a komunikácií je potrebné riešiť samostatne v súlade s platnými STN,
- g) pri výstavbe nových objektov (nová IBV, prípadné obchody, penzión, ...), ktoré sa budú nachádzať v blízkosti cesty III. triedy, treba v areáli vyhradiť dostatočný počet parkovacích miest pre motorové vozidlá resp. vybudovať záchytné parkovisko v zmysle platnej STN, aby nedochádzalo k odstavovaniu vozidiel na ceste a tým sťažovaniu letnej a zimnej údržby komunikácie,
- h) znížiť nepriaznivé vplyvy dopravy na bývanie je možné len technickými opatreniami na jednotlivých obytných budovách proti-hlukové okná, zábradlia balkónov a pod., výsadbu izolačnej vegetácie, vzhľadom k tomu, že na cestu III. triedy v zastavanom území obce sú priamo napojené výjazdy zo susediacich pozemkov a teda nie je možné uvažovať so žiadnym budovaním proti-hlukových bariér,
- i) rešpektovať a chrániť územie pre zastávky hromadnej dopravy, pre existujúce a navrhované verejné odstavné a parkovacie plochy pre motorové vozidlá,
- j) pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty.

C.5.1 Cestná automobilová doprava:

- a) v zastavanom území obce ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii C2 - MZ 6,5/50, vo funkčnej triede B 1, v zmysle STN 73 6110,
- b) mimo zastavaného územia obce rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii C 11,5/80, v zmysle STN 73 6101, s jej OP
- c) pri riešení všetkých navrhovaných komunikácií, vrátane účelových je potrebné v území rešpektovať navrhované funkčné triedy a kategórie, miestne komunikácie navrhovať v súlade s príslušnou STN 73 61 10,
- d) rešpektovať navrhovanú komunikačnú sieť funkčnej triedy C2, kategórie MZ 65,/50 a v stiesnených priestorových a sklonových podmienkach kategórie C3 MZ 5,5/30, jednosmerné komunikácie kategórie MOU 4,50/30 podľa výkresu č. 4.

C.5.2 Hromadná doprava:

- a) rešpektovať súčasnú polohu autobusových zastávok,
- b) vybudovať samostatné zastavovacie pruhy, resp. niky pre autobusy tam, kde to šírkové parametre dovoľia.

C.5.3 Železničná doprava:

V obci sa nenachádza železnica. Najbližšie zastávky osobných vlakov sú v Okoličnom a v Podtúrni. Rýchlikové stanice sú v Liptovskom Mikuláši a v Liptovskom Hrádku. Stanica v Liptovskom Mikuláši je priamo napojená autobusovou HD.

C.5.4 Civilné letectvo:

- a) V zmysle ustanovení leteckého zákona (§ 30 zákona č.143/1998 Z.z. o civilnom letectve v platnom znení) je potrebné požiadať Dopravný úrad SR o súhlas pri stavbách a zariadeniach:
 - 1) Potrebné je dodržať podmienky výstavby a ochranné pásma poľnohospodárskeho letiska na Jochách tak ako sú stanovené v záväznom stanovisku Dráhového úradu vydaného v rámci prerokovania zadania ÚPN O.
 - 2) stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30, ods.1, písm. a),
 - 3) stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac, umiestnené na prírodných a umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30, ods.1, písmeno b),
 - 4) zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30, ods.1, písm.c),
 - 5) zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30, ods.1, písmeno d).

C.5.5 Statická doprava :

- a) plochy pre statickú dopravu navrhovať pri objektoch OV, rekreačných objektoch a pri plochách športovísk, parkoviská zabezpečiť v rámci vlastných pozemkov objektov, počet parkovacích miest navrhovať v súlade s platnou STN (v súčasnosti STN 736110), v rámci plôch zabezpečiť parkovacie plochy aj pre bicykle,
- b) odstavenie a garážovanie vozidla zabezpečiť na vlastných pozemkoch RD garážovanie osobných áut tiež výstavbou nových garáží na v ÚPN O určenej ploche
- c) v rámci celého k. ú. obce pri budovaní nových parkovacích plôch a odstavných státí budovať „zelené parkoviská“ pri rešpektovaní národného dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorú spracovalo MŽP, 01/2014.

C.5.6 Pešia a cyklistická doprava:

- a) rešpektovať uznesenie vlády SR č.223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- b) rešpektovať Cyklostratégiu ŽSK – „Budovanie cyklotrás na území Žilinského samosprávneho kraja“, 02/2014,
- c) rešpektovať navrhovanú vzájomne prepojenú sieť cyklistickej a pešej dopravy, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov,
- d) dobudovať cyklistické trasy do susediacich k. ú.,
- e) projektovú dokumentáciu cyklistickej infraštruktúry riešiť podľa platných Technických podmienok (v súčasnosti (TP) 07/2014 Navrhovanie cyklistickej infraštruktúry),
- f) v obytných súboroch, pri objektoch občianskeho vybavenia, dopravných zariadeniach a športových zariadeniach zriaďovať zariadenia na odstavovanie a parkovanie bicyklov, v súlade s platnou STN (v súčasnosti STN 73 6110),
- g) na parkoviskách pri verejných inštitúciách, zariadeniach výroby, kultúry, športu a služieb vytvárať parkovacie miesta s ochranou pre bicykle, v súlade s platnou STN (v súčasnosti STN 73 6110),
- h) vytvoriť sieť služieb pre cyklistov (oddychové miesta, infraštruktúra,...)
- i) vytvoriť systém starostlivosti o cyklistické trasy (informačné tabule, oddychové miesta,...)
- j) nové cyklistické trasy, ak je to možné, umiestňovať mimo telies ciest III. triedy
- k) bezpečnosť pohybu chodcov riešiť budovaním chodníkov, min. jednostranných a to aspoň v centrálnej polohe obce a hlavných obslužných komunikáciách
- l) v území rešpektovať navrhované pešie prepojenia ,

- m) v novonavrhovaných obytných zónach zriadiť minimálne jednostranné pešie chodníky o min. šírke 1,5 m,
- n) dobudovať odpočinkové miesta popri trase v lokalite "Studená dolina rešpektovať navrhované náučné chodníky:
- k) vytvárať a upravovať lyžiarske bežecké trate vo voľnej krajine, ktoré sú totožné s navrhovanými vychádzkovými trasami pre letnú sezónu, popr. s cyklistickými trasami.

C.6 Zásady a regulatívy riešenia verejného technického vybavenia územia:

- a) dodržať koncepciu navrhovaného riešenia v súlade s výkresom č.5 -Verejné technické vybavenie územia M 1:5 000,
- b) rešpektovať trasy jestvujúcich sietí technickej infraštruktúry vyššieho významu,
- c) územne chrániť koridory a plochy existujúcich a navrhovaných trás a zariadení inžinierskych sietí (trasy komunikácií, vodovodov, kanalizácie, elektrických a telekomunikačných vedení, plynovodov, plochy trafostaníc, čerpacích staníc odpadových vôd, prečerpávacích staníc pitnej vody a pod.),
- d) stavby a činnosti vykonávané v ochrannom pásme vonkajších elektrických vedení, resp. v jeho blízkosti podmienené súhlasným stanoviskom SSE Distribúcia a. s. Žilina, v zmysle zákona o energetike v znení neskorších predpisov,
- e) v zastavanom území obce v maximálnej miere prevádzať kabelizáciu jestvujúcich vzdušných VVN, VN a NN vedení uložením do zeme,
- f) pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry tieto riešiť v združených trasách a rešpektovať ustanovenia STN 73 60 05 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry,
- g) pri zariadeniach a sieťach technickej infraštruktúry uplatňovať minimálne ochranné pásma vyplývajúce z príslušných právnych predpisov,
- h) trasy sietí technickej infraštruktúry prioritne viesť v plochách zelene, tak, aby bola v plochách zelene uprednostnená funkcia zelene,
- i) pri výstavbe inžinierskych sietí, ich trasu viesť podľa možností mimo cestný pozemok s dodržaním OP,
- j) všetky križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 73 6822 "Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi",
- k) rešpektovať existujúce hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p.:
- l) rešpektovať platné znenie zákona o energetike,
- m) rešpektovať platné znenie zákona o vodách.

C.6.1 Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

- a) riešené lokality budú zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu, družstevného vodovodu a z nového zdroja v lokalite Šinglovské a splaškové odpadové vody z uvedených lokalít budú odvedené verejnou kanalizáciou na ČOV v Liptovskom Ondreji resp. na malé ČOV pri chovnej stanici a malé ČOV pre lokalitu Šinglovské,
- b) rešpektovať platné znenie zákona o vodách a príslušné platné normy STN 73 6822, STN 75 2102,...
- c) rešpektovať spôsoby ochrany vodárenských zdrojov v zmysle vyhlášky MŽP SR č.29/2005,
- d) neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, v zmysle § 49 vodného zákona je pobrežný pozemok pri drobnom vodnom toku do 6 m od brehovej čiary, rešpektovať vyjadrenie správcu vodného toku,
- e) dodržať OP vodných stavieb v dotknutom území,
- f) akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť so správcou toku,
- g) rešpektovať pásma ochrany ostatných vodovodných potrubí v zmysle zákona č.442/2002 Z. z.- OP je 1,5 m od vonkajšieho pôdorysu potrubia na obidve strany do DN 500 mm,
- h) rešpektovať pásma ochrany vodojemov a čerpacích staníc (oplotenie),

- i) pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry rešpektovať ustanovenia STN 73 60 05 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry,
- j) rešpektovať OP vodných tokov obojstranne 6,0 m od brehovej čiary,
- k) vymeniť nevyhovujúce vodovodné potrubie/ocel', liatina/ za HDPE,
- l) doplniť vodojem 1x150 m³ o vodojem 1x80 m³ resp. cieľový nedostatok vody riešiť z verejného vodovodu z Pribyliny

Odkanalizovanie územia

- a) zabezpečiť odkanalizovanie nových navrhovaných rozvojových plôch v súlade s ÚPN-O Krivá – výkres č.5 - Verejné technické vybavenie územia M 1:5 000,
- b) odvádzanie a čistenie odpadových vôd zo všetkých rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a NV SR č. 296/2005, ktorým sa stanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových a osobitných vôd, vrátane podmienok pre vypúšťanie vôd z povrchového odtoku,
- c) intenzifikácia ČOV na väčší počet EO,
- d) dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v max. možnej miere zadržať v území akumuláciou do vodných nádrží a následne ju využívať, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky, vody z povrchového odtoku je predtým potrebné zbaviť ropných látok ako aj plávajúcich a unášaných častí,
- e) vody z povrchového odtoku v riešených lokalitách prednostne odvádzať do vsaku, v prípade potreby prečistené na čistiacich zariadeniach,
- f) rešpektovať pásma ochrany kanalizačných potrubí v zmysle zákona č.442/2002 Z. z.- OP je 1,5 m od vonkajšieho pôdorysu potrubia na obidve strany do DN 500 mm,
- g) rešpektovať ustanovenia zákona o vodách, najmä :
 - 1) zákaz výstavby hromadnej alebo individuálnej rekreácie bez zabezpečenia čistenia komunálnych odpadových vôd alebo realizácie vodonepriepustných žump u rozvoľnenej výstavbe.
 - 2) zákaz vypúšťania prečistených splaškových odpadových vôd do podzemných vôd bez hydrogeologického posudku, ktorý bude zameraný na:
 - a) preskúmanie a zhodnotenie hydrogeologických pomerov príslušnej oblasti,
 - b) zhodnotenie samočistiacich schopností pôdy a horninového prostredia danej lokality v konkrétnej oblasti,
 - c) preskúmanie a zhodnotenie možných rizík znečistenia a zhoršenia kvality podzemných vôd,
 - 3) vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do podzemných vôd pri osamotených obydliach, ktoré nemožno pripojiť na verejnú kanalizáciu sa zisťovanie nevyžaduje, ak sa nachádzajú mimo OP vodárenských zdrojov,
 - 4) obec vydáva vyjadrenie k stavbe domovej žumpy k RD a rekreačnému objektu v súlade s § 63 odst.3 uvedeného zákona,
 - 5) rešpektovať §37 Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do podzemných vôd v celom rozsahu,
- h) rešpektovať „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorá bola prijatá uznesením vlády SR č.148/2014 dňa 26.03.2014, bod 8.3 Sídlné prostredie – opatrenia proti častejšiemu výskytu sucha, hlavne:
 - 1) podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
 - 2) zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,

C.6.2 Energetika

- a) rešpektovať existujúcu sieť častí 22 kV vedení vrátane ich ochranných pásiem,
- b) rešpektovať navrhované prekládky častí 22 kV,

- c) rešpektovať plochy existujúcich a navrhovaných trafostaníc, navrhované trafostanice riešiť ako kioskové, výkonovo 630 kVA
 - d) umiestnenie navrhovaných trafostaníc riešiť tak, aby NN vývody z jednotlivých trafostaníc nepresahovali dĺžku 350 m,
 - e) rešpektovať navrhovanú sekundárnu sieť pre sústredenú výstavbu IBV 4 kV zemnými káblami,
 - f) VN prípojky na trafostanice riešiť v z.ú. ako zemné káblové
 - g) vedenia NN riešiť v z.ú. ako zemné káblové so zokruhovaním, dodržať OP od zemného káblového vedenia v zmysle zákona č.251/2012 Z.z. - §43
 - h) elektromerové rozvádzače plánovanej zástavby riešiť na verejne prístupnom mieste, napr. v oplotení
 - i) rešpektovať OP existujúcich a navrhovaných VN vedení v zmysle zákona č.251/2012 Z.z. V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:
 - 1) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
 - 2) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m ,
 - 3) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
 - 4) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
 - 5) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
 - 6) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy,
 - 7) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia,
- Ďalej:
- 8) vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) so šírkou 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu,
 - 9) v blízkosti OP elektrických zariadení je osoba, ktorá zriaďuje stavby alebo vykonáva činnosť, ktorou sa môže priblížiť k elektrickým zariadeniam, povinná vopred oznámiť takúto činnosť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a vlastníčkovi priameho vedenia a dodržiavať nimi určené podmienky.

C.6.3 Teplo

- a) ponechať decentralizovaný spôsob vykurovania z domových a objektových kotolní s intenzívnejším využitím ekologických palív,
- b) budúce potreby tepelnej energie riešiť palivom zemný plyn v kombinácii so solárnou energiou a s využitím tepelných čerpadiel (elektrická energia), prípadne využiť ako palivo biomasu.

C.6.4 Telekomunikačné služby

- a) rešpektovať rozšírenie telefónnej siete do plôch s navrhovanou výstavbou,
- b) rešpektovať trasy prípojných a distribučných trás telekomunikačných rozvodov, vrátane ochranného pásma, nachádzajúcich sa v k. ú. obce,
- c) nahradenie vzdušného telefonického rozvodu káblovou telekomunikačnou sieťou,
- d) pre nové telekomunikačné rozvody použiť optické káblové trasy,
- e) rešpektovať trasy diaľkových telekomunikačných káblov.

C.6.5 Verejné osvetlenie

- a) rešpektovať nové trasy verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu do navrhovaných plôch,

- b) verejne osvetlenie navrhujeme zrekonštruovať, rozvody preložiť do zeme a existujúce svietidlá nahradiť LED svietidlami.

C.6.6 Zásady a regulatívy z hľadiska civilnej ochrany obyvateľstva:

- a) stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany, spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti, riešiť a zabezpečovať v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva (v súčasnosti zákon č.42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva, úplné novelizované znenie zákona č.47/2012 Z.z. a vyhlášky č. 532/2006 Z.z. novelizovaná vyhláška č. 399/2012 Z.z.) o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
- b) v prípade umiestnenia nehnuteľnosti do:
 - 1) územia vymedzeného hranicu 50 - ročnej resp. 100 ročnej vody z miestnych vodných tokov. Pre územie nie sú k dispozícii hranice územia ohrozeného 50, resp. 100 ročnou vodou. Pre upresnenie rizika záplav sa odporúča zabezpečiť u oprávnenej odbornej organizácie určenie plôch, ohrozených 50 a 100 ročnou vodou (hydrotechnický výpočet). V prípade realizácie stavebných zámerov v potenciálne zaplavovanom území si musí investor zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovanej zástavby na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou, ktorú bude potrebné vopred prerokovať a odsúhlasiť so správcom toku,
 - 2) územia so stabilizovaným alebo potenciálne zosuvným územím, je výstavba podmienená inžiniersko-geologickým prieskumom,
- c) v záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zák. č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

C.7 Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt :

- a) *Stavebné a kultúrne pamiatky*
- b) Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna, ani rezervácia, sú tu však evidované archeologické náleziská. V obci nie sú evidované národné kultúrne pamiatky. Obec má však archeologický potenciál rozšíriť archeologické náleziská. Podľa požiadaviek KPÚ Žilina je však potrebné pri územných a stavebných konaniach stavieb, so zásahom do terénu, osloviť KPÚ Žilina, ktorej vydá záväzné stanovisko k ďalšiemu postup stavebných prác.
- c) Osobitne citlivo je potrebné v ÚPN O stanoviť podmienky zástavby a rekonštrukcie objektov v historickej časti obce Klokôtko.
- d) *Historická zeleň*
- e) V obci sa nenachádza žiadna NKP evidovaná historická zeleň.

C.8 Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability:

- a) v katastrálnom území obce, pri hospodárskej a rekreačnej činnosti, rešpektovať územnú ochranu prírody a krajiny v súlade s požiadavkami, stanovenými pre jednotlivé stupne ochrany v zmysle platného zákona o ochrane prírody a krajiny (v súčasnosti zák. č.543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov),
- b) rešpektovať osobitne chránenú časť prírody a krajiny - územie Tatranského národného parku,
- c) rešpektovať Územie európskeho významu SKUEV0307 Tatry,
- d) rešpektovať Chránené vtáčie územie CHVU030 Tatry
- e) rešpektovať prvky ÚSES (RÚSES okresu Liptovský Mikuláš - SAŽP, Envigeo 2015):
 - 1) Biocentrum nadregionálneho významu Tatry,
- f) rešpektovať navrhované prvky miestneho významu (MÚSES):
 - A) Navrhované biocentrá:
 - 1) Biocentrum miestneho významu Trnovec,

B) Navrhované biokoridory:

- 1) Biokoridor miestneho významu Koridor vodného toku Trnovec,

C) Navrhované plošné a líniové interakčné prvky

- g) na mokradných plochách nevytvárať obytné územie, výrobné územie a intenzívne rekreačné územie, nerealizovať ťažbu, odvodnenie, zasypanie a zmenu vodného režimu a využívania územia a činnosti konzultovať s orgánom ochrany prírody a organizáciou Štátnej ochrany prírody,
- h) stavby je možné umiestňovať minimálne 6 m od brehovej čiary malých vodných tokov, pokiaľ sú brehové porasty toku širšie, tak formy využitia brehových porastov a činnosti konzultovať s orgánom ochrany prírody a organizáciou Štátnej ochrany prírody; výstavbu (križovanie) dopravných a inžinierskych stavieb s vodnými konzultovať s orgánom ochrany prírody a organizáciou Štátnej ochrany prírody,
- i) v katastri obce nebudovať veterné elektrárne,
- j) dotvoriť hydrické biokoridory vymedzením vsakovacích zatravnovaných pásov pozdĺž porastov, zabezpečením kontinuálnych viacetážových porastov pozdĺž tokov, obmedzením stavebnej činnosti v priestore biokoridorov
- k) dotvoriť zeleň v poľnohospodárskej krajine, výrobných a poľnohospodárskych areáloch,
- l) rekultivovať plochy, ktoré sú devastované drobnými skládkami odpadov,
- m) zachovať a chrániť plochy pramenísk, brehových porastov, prírodné zdroje využívať bez devastácie prostredia,
- n) odstraňovať nálety drevín, ponechávať významné solitéry v krajine, zachovať podmienky pre existenciu trávo-bylinných spoločenstiev na trvalých trávnych porastoch ich udržiavaním kosením alebo extenzívnym pasienkárstvom,
- o) pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu ponechať manipulačný pás v šírke min. 5 m od brehovej čiary vodných tokov,
- p) v celom katastrálnom území nie je dovolené vytvárať a využívať skládky odpadov,
- q) na území pásiem hygienickej ochrany vodárenských zdrojov rešpektovať stanovený spôsob ochrany – t.j. zákazy a obmedzenia činností, ktoré poškodzujú alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vody a sú určené v rozhodnutí o určení ochranných pásiem vodárenských zdrojov,
- r) vo voľnej krajine je neprípustná výstavba objektov mimo plôch, vyhradených pre výstavbu územným plánom obce; so súhlasom dotknutých fyzických, právnických osôb, dotknutých orgánov a za podmienky súladu s platnými právnymi predpismi je prípustné na poľnohospodárskej pôde umiestniť prízemné sezónne zariadenie pre poľnohospodárstvo (salaš, prístrešok) - použiť tradičné hmoty (sedlové strechy) a materiály (drevo),
- s) pri hospodárení na lesnom fonde vylúčiť holoruby, využívať drobnú mechanizáciu a lanovky,
- t) rešpektovať výstupy z krajinnoekologického plánu, hlavne v častiach krajinných priestorov katastra obce,
 - 1) zachovať a rešpektovať kompaktné lesné porasty, alúviá potokov a ich prítokov, a tiež mimolesnú stromovú vegetáciu; v prípade návrhu úpravy korýt miestnych tokov zohľadniť ekologické hľadiská; akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi odsúhlasiť s ich správcami,
 - 2) podporovať a dopĺňať mimolesnú drevinovú vegetáciu a rovnomerne ju rozmiestňovať v krajine tak, aby umožňovala prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov a tým umožňovala migráciu medzi nimi; súčasnú drevinovú vegetáciu zakomponovať do rozvoja obce,
 - 3) je potrebné vykonať opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov,
 - 4) nepoužívať pri ťažbách v lesoch ťažké ťažobné mechanizmy, ktoré sa pohybujú po spádnicu, čím vytvárajú hlboké koľaje, ktoré urýchľujú odtok dažďovej vody z krajiny,
 - 5) je potrebné vrátiť sa k jemnejším spôsobom obhospodarovania; nepovoľovať budovanie ďalších lesných ciest, ktoré vedú k ďalšiemu poškodzovaniu biotopov eróziou a ťažbou v najviac neprístupných častiach; tieto odľahlé časti lesov by mali zostať ako prvky, ktoré

stabilizujú vodný režim v lese; je nutné stanoviť percento svahovej dostupnosti nad ktoré by nebolo možné vôbec pristupovať k obnovným ťažbám, dôležité je neregulovať vodné toky v lesoch a nerúbať les v okolí vodných tokov,

- 6) je potrebné zamedziť orbám až na hranicu vodných tokov - tu je nutné stanoviť šírku pásu od vodného toku, ktorý by ostával buď ako TTP, alebo brehový porast vodného toku; nezastavovať zátopové územia, ktoré slúžia ako kapacitné nádrže, zachytávajúce prívalové vlny; dôležité je taktiež neorať PP po spádnici a stanoviť uhol sklonu, kde nie je možné hospodáriť na PP inak ako pasienkovým hospodárstvom,
- 7) rešpektovať všetky zákony a vyhlášky vzťahujúce sa na ochranu PP a LP (napr. vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri ich vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov).

C.9 Zásady a záväzné regulatívy starostlivosti o životné prostredie a krajinnookologické opatrenia

C.9.1 Starostlivosť o ŽP

- a) Rešpektovať národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorú spracovalo MŽP, 01/2014, hlavne jeho časť uvedenú v bode č.8. Navrhované adaptačné opatrenia v jednotlivých oblastiach, bod 8.3 Sídelné prostredie – navrhované adaptačné opatrenia pre samosprávy:

1) Opatrenia proti častejším a intenzívnejším vlnám horúčav

- zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídle,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní,
- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
- zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny,

2) Opatrenia proti častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa alebo spoločenstiev drevín v extraviláne,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
- zabezpečiť dostatočný odstup stromovej vegetácie od elektrických vedení,

3) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,

4) Opatrenia proti častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok

- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v intraviláne,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídle,
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
- usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

- b) pre zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd je potrebné :

- 1) rešpektovať PHO I. a II. stupňa vodných zdrojov,

- 2) požadovať, aby drobní chovatelia mali zriadené nepresakujúce hnojiská.
- c) rešpektovať ochranu vôd vyplývajúcu zo zákona o vodách č.364/2004 Z.z. - vodný zákon.
- d) zabezpečiť ochranu obytného územia pred záplavami na vodných tokoch v obci,
- e) zabezpečiť pravidelnú údržbu a čistenie koryt vodných tokov v obci,
- f) na území pobrežných pozemkov vodných tokov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipuláciou s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí
- g) nakladanie s odpadmi :
 - 1) dôsledne realizovať separovaný zber odpadov v obci s cieľom využiť druhotné suroviny a znížiť množstvo odpadu vyvážaného na skládky,
 - 2) evidované skládky odpadov rekultivovať
- h) vybudovať zberné zariadenie na separáciu odpadu (zhromažďovanie, predbežné triedenie, dočasné uloženie odpadu na účely prepravy do zariadenia na separovanie odpadov) a zber vybraných druhov odpadu z biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (kompostovisko),
- i) dôsledne zabezpečiť realizáciu separovaného odpadu s cieľom zníženia odpadov, ktoré sú vyvážané obcou na skládku odpadov,
- j) rešpektovať plochy verejnej zelene,
- k) akceptovať hospodárenie v lesoch podľa schváleného PSL, aby sa predišlo poškodeniu LP v súvislosti s nevhodným spôsobom lesohospodárskej činnosti,

C.9.2 Krajinnookologické opatrenia:

a) Ochrana súčasného stavu a štruktúry krajiny

- 1) dodržiavať zásady ochrany v Území európskeho významu SKUEV0307 Tatry a CHVU030 Tatry,
- 2) zachovať funkcie ochranných lesov a zachovávať pôvodné druhové zloženie lesov podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie, v ktorej prevažujú listnaté lesy,
- 3) udržiavať mozaikovitú štruktúru lesa a trvalých trávnych porastov v podhorí,
- 4) obnoviť obhospodarovanie (kosenie, pasenie), zabrániť zarastaniu drevinami,
- 5) žatevné práce vykonávať od stredu poľa k okraju, alebo od jedného okraja pozemku k druhému, aby malo vtáctvo a iné živočíšstvo šancu uniknúť do bezpečia,
- 6) ponechať v mozaike maloblokovej pôdy a TTP dostatočný počet solitérnych a dutinových stromov,
- 7) podporovať intenzitu pastvy bez neúnosného obnažovania pôdy,
- 8) vylúčiť výrubu v brehových porastoch a vodné plochy ponechať na prirodzenú sukcesiu,
- 9) pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov,
- 10) systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín,
- 11) asanovať všetky nepovolené skládky najmä stavebného odpadu kde sa hojne šíria invázne druhy rastlín (napr. lokality pri potokoch atď.),
- 12) na reliéfe so svahovými deformáciami realizovať protierózne opatrenia, aby sa zamedzilo prípadným svahovým zosuvom počas intenzívnych zrážok, používaním vhodných agrotechnických postupov pri obrábaní pôdy a podporiť mozaikovitosť obhospodarovania striedaním plôch TTP, nelesnej drevinnej vegetácie a maloblokovej ornej pôdy.

b) Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability lesnej krajiny:

- 1) znížiť podiel smreka obyčajného a preferovať stanovištne pôvodné druhy listnatých drevín: buk lesný (*Fagus sylvatica*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), s prímiesou drevín ako: lipa malolistá (*Tilia cordata*), brest horský (*Ulmus glabra*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), z ihličnatých drevín jedľa biela (*Abies alba*),
- 2) zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy,
- 3) ponechávať dostatočné množstvo starých porastov, stojace i ležiace mŕtve drevo,
- 4) nechať na dožitie stromy s dutinami,
- 5) pre hlboko zarezané doliny, strže a výmole uplatňovať taký režim, aby nedošlo k neprimeranej erózii pôdy,

- 6) nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu a bylinné poschodie,
- 7) rekultivovať lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby a nepokračovať v ďalšej fragmentácii lesných ekosystémov, napr. výstavbou lesných ciest, holorubným spôsobom ťažby a pod.,
- 8) mechanicky nerozrušovať/nevysušovať pramenné lokality.

c) Opatrenia na ochranu prvkov ÚSES:

- 1) v lesných porastoch územia na plochách vyčlenených a navrhovaných biocentier prioritne aplikovať prírode blízke hospodárenie v lese: Takýto les by mal byť nerovnoveký, tvorený pôvodnými drevinami, teda les prevažne zmiešaný. Spravidla sa vyznačuje hlúčkovitou až ostrovkovitou, t.j. nepravidelne stupňovitou, prípadne viacvrstvovou výstavbou,
- 2) v lesných prvkoch ÚSES zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy, selektívne odstraňovať nepôvodné porasty,
- 3) zabezpečiť dlhodobé poľnohospodárske využitie pozemkov vhodnou formou pre predmety ochrany (pastva, kosenie),
- 4) udržiavať rozvoľnenú štruktúru ekotónu – mozaiku trávnatých plôch, krovín a vyšších drevín,
- 5) trávnaté plochy kosiť postupne po malých plochách v neskorších termínoch po dozretí väčšiny lúčnych bylín (druhá polovica júna),
- 6) zaistiť, aby intenzita pastvy nemala negatívne dôsledky na biodiverzitu biocentier a genofondových lokalít,
- 7) kosbu realizovať od stredu k okrajom kosených plôch, s cieľom minimalizovať škody na chránených a poľovných druhoch živočíchov,
- 8) odstraňovať z plôch pokosenú biomasu, zabrániť zvýšenému ukladaniu stariny,
- 9) neaplikovať pesticídy a insekticídy na plochách v bezprostrednom okolí prvkov ÚSES,
- 10) vylúčiť stavebné a iné technické zásahy, obmedziť oplocovanie pozemkov,
- 11) na genofondových plochách nerealizovať výstavbu, ťažbu štrkov, odvodňovanie a zmenu kultúr,
- 12) zamedziť priesakom hnojovice,
- 13) zlikvidovať nelegálne skládky odpadov v brehových porastoch,
- 14) na miestach výskytu hodnotných biotopov ponechávať dostatočné množstvá starých porastov a solitérnych drevín, stojace a ležiace mŕtve drevo.

d) Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch:

- 1) zabezpečiť renaturáciu tých častí toku, ktoré sú poškodené a doplniť, resp. rozšíriť porasty v miestach, kde je šírka porastu a jeho pokryvnosť nedostatočná,
- 2) zamedziť priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby a z plôch postihnutých preháňaním hospodárskych zvierat do vodných tokov,
- 3) lokalizovať poľné hnojiská mimo plôch, ktoré by mohli priamo ohroziť povrchové a podzemné vody,
- 4) nezasahovať ťažkou mechanizáciou a neobhospodarovať bezprostredné okolie vodných plôch, pretože mokrade sú veľmi citlivé na vplyvy erózie a znečisťovanie, umiestňovať lesné cesty mimo vodných tokov vrátane brehových porastov,
- 5) vylúčiť zásahy do mokradí včítane ich zalesňovania a zabezpečiť revitalizáciu poškodených mokradí,
- 6) renaturalizovať potok Trnovec, minimálne vysadiť na nezarastených miestach popri toku dreviny (vrba krehká, jelša sivá),
- 7) vylúčiť výrubu v brehových porastoch a vodné plochy ponechať na prirodzenú sukcesiu,
- 8) systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín,
- 9) zachovať prirodzené meandrovanie tokov a dostatočnej šírky ochranných zón pre pohyb koryta,

e) Opatrenia na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu:

- 1) neznižovať výmeru chránených pôd,
- 2) na trávnych porastoch s indikovanými potenciálnymi zosuvmi zachovať, prípadne vysadiť po vrstevnici viacúčelové vegetačné pásy, ktoré majú ekostabilizačnú funkciu,

- 3) na reliéfe so svahovými deformáciami realizovať protierózne opatrenia, najmä: protierózne oševné postupy, až po ochranné zatrávnenie,
- 4) zachovať a vysadiť pásy medzí, remízok a vetrolamov,
- 5) zachovať maloblokovú ornú pôdu a bylinné medze medzi políčkami s výskytom krovín a solitérnych stromov,
- 6) zachovanie trávnatých porastov a vhodnej mozaikovitej krajiny vrátane medzí a úhorov
- 7) podporovať tradičné mozaikové využívanie poľnohospodárskej pôdy, najmä pasienky a kosné lúky
- 8) podporiť hospodárenie v starých ovocných sadoch,
- 9) hľadať kompromisy medzi ekonomickým spôsobom výroby poľnohospodárskych produktov a požiadavkami ochrany prírody.
- 10) zabráňovať poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov pri stádlení a nesprávne robenom košarovaní, ako aj pri pasení zvierat na vzdialenejších pasienkoch,
- 11) obnovovať nadmerne ruderalizované a degradované pasienky prísedom stanovištných pôvodných semien tráv, nepreferovať výsev komerčných nepôvodných dŕatelinotrávných miešaniek,
- 12) dlhodobu nevyužívanú lúku, ktorú hrozí zarastanie drevinami aspoň raz za rok v jesennom období prekosiť alebo mulčovať, aplikovať mulčovanie len v nutných prípadoch, pretože vedie k zmenám v obsahu najmä dusíka, a následnému prenikaniu burinových a invázných druhov,
- 13) pristúpiť k zatrávňovaniu opustených polí s cieľom obnoviť druhovo bohaté porasty,
- 14) odstraňovať sukcesné dreviny a vyhrabávať starinu,
- 15) zabezpečiť rovnomerné vypásanie pasienkov a kosenie lúk,
- 16) na pasienkoch vykášať nedopaskov pri ukončení pasenia, pravidelné odstraňovanie náletových a výmladkových drevín.

f) Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny:

- 1) udržiavať typickú podhorskú a horskú krajinu na úpätí Západných Tatier, mozaikovitú štruktúru lesa a trvalých trávnych porastov, t. j. podporovať extenzívne lesopasienkárské využívanie podhorských častí
- 2) neaplikovať holorubný spôsob ťažby okrem zákonom povolených prípadov,
- 3) potláčať sukcesiu, t.j. rozširovanie lesa do pôvodne bezlesých stanovišť na miestach bývalej pastvy oviec a dobytku kosením a pasením trvalých trávnych porastov,
- 4) doplniť v intraviláne brehovú porasty potoka Trnovec,
- 5) v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov,
- 6) vo výsadbe smerom von do okolitej krajiny od zastavaného územia využiť druhové zloženie výhradne z pôvodných drevín,
- 7) rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo, podporiť pasienkárstvo,
- 8) navrhované investície v katastri obce zosúladiť s krajinným rázom podhorskej krajiny a vylúčiť tie aktivity, ktoré by ohrozovali štruktúru a kvalitu lesných ekosystémov a TTP zabezpečujúcich vysokú biodiverzitu a ekologickú stabilitu krajiny.

g) Opatrenia na skvalitnenie rekreačných služieb:

- 1) vytvoriť podmienky pre obnovenie povedomia obyvateľov o kultúrnej a poľnohospodárskej činnosti obce podporou kultúrnych aktivít poukazujúcich na tradičné formy využívania zeme a plodín v obci: ovocinárstvo, prezentácia ľudových remesiel atď.,
- 2) podporiť alternatívne formy poľnohospodárstva a využívania pôdy (organické farmárstvo),
- 3) podporiť aktívne formy rekreácie v obci s prihliadnutím na prítomnosť Územia európskeho významu Tatry a Chráneného vtáčieho územia Tatry (ekoturizmus, birdwatching a pod.),
- 4) podporovať rozvoj turistických a cyklistických trás mimo území s vysokým (4 a 5) stupňom ochrany.

h) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva:

- 1) zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím,
- 2) revitalizácia potoka Trnovec,

- 3) zamedziť vzniku nelegálnych skládok komunálneho odpadu a ruderálnych plôch,
- 4) vytvárať podmienky pre kompostovanie,
- 5) minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na ŽP izolačnou zeleňou.

Pre čo najširšie uplatnenie uvedených opatrení je potrebné rešpektovať legislatívu platnú pre jednotlivé zložky krajiny.

C.10 Vymedzenie zastavaného územia obce

Návrh hraníc nového zastavaného územia bol spracovaný v súlade s urbanistickým riešením návrhu územného plánu. V súčasnosti platné zastavané územie (ohraničené v 90-tych rokoch) je v návrhu rozšírené o plochy v súčasnosti zastavané a plochy navrhnuté pre rozvoj jednotlivých funkcií vrátane technickej infraštruktúry.

C.11 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

C.11.1 Ochranné pásma

Do riešeného územia zasahujú nasledovné ochranné pásma:

Ochranné, resp. bezpečnostné pásmo	
PHO I. a II. stupňa vodných zdrojov	Výkres č.2
VN-vzdušné vedenie – 22 kV (od krajného vodiča)	10 m
VN-kábelové vedenie (podzemné)	1 m
VVN-vzdušné vedenie – 110 kV (od krajného vodiča)	15 m od krajného vodiča
Trafostanica 22/0,4 kV (od konštrukcie)	10 m
Vodovody, kanalizácia do DN 500 (OP na každú stranu)	1,5 m
Vodovody, kanalizácia nad DN 500 (OP na každú stranu)	2,5 m
OP STL a NTL plynovodov v obci	1 m od okraja potrubia
OP STL a NTL plynovody vo voľnom teréne	4 m od osi potrubia
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovodov v obci	určí prevádzkovateľ
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovody vo voľnom teréne	10 m od osi potrubia na obe strany
Podzemné telekomunik. vedenia (OP na každú stranu)	1,5 m
OP rýchlostnej cesty R3 (od osi krajného jazdného pruhu)	100 m
Cesta I. triedy – mimo z.ú. obce	50 m od osi
Železničná trať	60 m od osi krajnej koľaje
Hygienické ochranné pásmo cintorína	50 m
Vodohospodársky významné rieky	10 m
Potoky Trnovec a Klokôtka - od brehovej čiary	6 m
Ostatné vodné toky – od brehovej čiary	6 m
Ochranné pásmo lesných pozemkov	50 m

**Vymedzenie vyplýva zo všeobecne platných predpisov a schválených dokumentov*

Ochranné pásma plynovodov

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia nasledovná:

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- 12 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 700 mm,
- 50 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- 1 m pre nízkotlakové a strednotlakové plynovody a plynovodné prípojky, v zastavanom území

- 8 m pre technologické objekty (regulačné a prepúšťacie stanice apod.)

Bezpečnostné pásma plynovodov

Bezpečnostné pásma sú určené na zamedzenie alebo na zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií plynárenských zariadení alebo odberných plynových zariadení a na ochranu života a zdravia osôb a majetku.

Bezpečnostné pásmo je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia nasledovná:

- 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- 50 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- 50 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- 100 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- 150 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- 200 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- 50 m pri plniarňach a stáčiarnach propánu a propán-butánu.

Pri nízkotlakových a strednotlakových plynovodoch a prípojkách, ak sa nimi rozvádzajú plyny v mestách a v súvislej zástavbe obcí, bezpečnostné pásma sa určia v súlade s technickými požiadavkami dodávateľa plynu.

C.11.2 Chránené územia podľa osobitných predpisov

- a) Rešpektovať veľkoplošné a maloplošne chránené územie:
- b) rešpektovať všetky prírodné pamiatky - jaskyne a prírodné vodopády - v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (v súčasnosti zákon č.543/2002 Z. z.),
- c) rešpektovať Územie európskeho významu SKÚEVO 307 Tatry,
- d) Rešpektovať vymedzené plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu - riziká stavebného využitia územia:
 - 1) evidované svahové deformácie - potenciálne (viď výkres č.2, č.3) vyžadujúce zvýšenú ochranu v súlade s platnými vyhláškami (v súčasnosti vyhláška MŽP č.55/2001 Z.z., § 12 odst. 4, písm.o)) - vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom,
 - 2) katastrálne územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (v súčasnosti zákon č. č.355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov) a platnej vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia (v súčasnosti vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 528/2007 Z. z.)
- e) 1 evidovanú skládku odpadov, podľa údajov ŠGÚDŠ Bratislava. (viď výkres č.2) - pred akoukoľvek výstavbou na území bývalých skládok je potrebné zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu územia a inžinierskogeologický prieskum

C.12 Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny :

a) Plochy pre verejnoprospešné stavby:

Rešpektovať plochy vymedzené pre verejnoprospešné stavby v zmysle navrhovaného riešenia ÚPN-O Krivá - výkres č.2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - katastrálne územie obce v M 1 : 10 000, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami a výkres č.3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - zastavané územie (súčasný a navrhovaný) v M 1 : 000, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami ako aj schému záväzných častí a verejnoprospešných stavieb.

C.13 Určenie, pre ktoré časti obce je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny

Podrobnejšie riešenie územia na úrovni územného plánu zóny nie je potrebné pred začatím výstavby obstaráť pre žiadnu lokalitu

Vo všetkých stredne veľkých a rozsiahlych nových lokalitách je pred vydávaním územných rozhodnutí vypracovať urbanistické štúdie (ktorá je iba územnoplánovacím podkladom -§4 stavebného zákona nemá záväznú časť), ktorej súčasťou bude riešenie dopravy, sietí technickej infraštruktúry a stanovenie priestorových odporúčaní.

Podrobné riešenie ostatných verejných priestranstiev a verejnej zelene je potrebné spresniť urbanistickými štúdiami.

C.14 Zoznam verejnoprospešných stavieb

Za verejnoprospešné stavby (VPS) sa považujú podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) § 108 odst.2 písm. a), stavby určené na verejnoprospešné služby a pre verejné technické vybavenie územia, podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia. Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon) pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

01 - letisko

02 - plochy verejnej zelene s príslušným technickým vybavením

03 - základná škola s materskou školou

04 - obecný úrad a dom kultúry

05 - evanjelická modlitebňa s areálom a zvonnicou

06 - dom smútku vrátane parkoviska

07 - cintorín

08 - hasičská zbrojnica

09 - polder

10 - multifunkčné rekreačné trasy

11 - technická vybavenosť multifunkčných trás (rozhľadňa, altánok...)

12 - zberný dvor

Verejnoprospešnými stavbami ďalej sú: plochy všetkých líniových vedení a objektov technickej infraštruktúry (elektrické vedenia, plynovody, vodovody, kanalizácie, telekomunikačné vedenia, diaľkové káble a pod) vrátane ich ochranných pásiem, zariadenia technickej infraštruktúry (čerpacie stanice vody a kanalizácie, regulačné stanice, vysielacie a podobne) vrátane ich ochranných pásiem, verejné automobilové, cyklistické a pešie komunikácie, vrátane mostných objektov, plochy zastávok hromadnej dopravy, vrátane zastávkových pruhov, plochy verejných parkovísk, plochy a stavby protipovodňovej ochrany

BH - obytné územie plochy hromadnej bytovej výstavby
BI - obytné územie plochy individuálnej bytovej výstavby
DP - dopravné plochy
FV - plochy fotovoltaickej elektrárne
IR - plochy extenzívnej individuálnej rekreácie
L - plochy letiska
LO - plochy lesov ochranných
LH - plochy lesov hospodárskych
OV - plochy občianskej vybavenosti
P - protipovodňové opatrenia
PK - poľnohospodárska krajina
PV - plochy poľnohospodárskej výroby
RŠ - plochy rekreácie a športu
TI - plochy technickej infraštruktúry
VT - vodné toky a plochy vrátane sprievodnej zelene
ZC - plocha zelene cintorína /pohrebiska/
ZD - zberný dvor
ZI - zeleň izolačná a sprievodná
ZS - zeleň sádov
ZU - zmiešané územie
ZV - plochy verejnej zelene
ZZ - zeleň záhrad

Príloha: Tabuľka priestorových a funkčných regulatívov ÚPN O Jakubovany

C.15 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb je grafickou prílohou textovej a tabuľkovej časti.

D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Všetky použité číselné údaje, tabuľky, prehľady a ďalšie údaje spolu s ich zdrojmi sú súčasťou textu v predchádzajúcich kapitolách - A. Základné údaje a B. Riešenie územného plánu.

E.DOKLADOVÁ ČASŤ

Bude vypracovaná po prerokovaní dokumentácie

Liptovský Mikuláš, september 2019

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE JAKUBOVANY NÁVRH

Zoznam príloh:

A. TEXTOVÁ A TABUĽKOVÁ ČASŤ

B. GRAFICKÁ ČASŤ

1. Širšie vzťahy	M 1 : 50 000
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - katastrálne územie obce, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS	M 1 : 10 000
3. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - zastavané územie obce, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS	M 1 : 5 000
4. Verejné dopravné vybavenie územia	M 1 : 2 000
5. Verejné technické vybavenia územia	M 1 : 2 000
6. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	M 1 : 10 000
7. Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch	M 1 : 5 000

Zoznam použitých skratiek:

OSO – odborne spôsobilá osoba, **IBV** - individuálna bytová výstavba, **HBV** – hromadná bytová výstavba, **ÚPN VÚC** - Územný plán veľkého územného celku, **ÚPN-O** – územný plán obce, **ÚPN-Z** – územný plán zóny, **UŠ** - urbanistická štúdia, **ÚPD** – územnoplánovacia dokumentácia, **ÚPP** – územnoplánovací podklad, **ÚPN-Z** – územný plán zóny, **PD** – projektová dokumentácia, **VÚC** – veľký územný celok, **ZaD** – zmeny a doplnky, **VZN** - všeobecne záväzné nariadenie, **OÚ** – obecný úrad, **OZ** – obecné zastupiteľstvo, **z.ú.** – zastavané územie, **RD** – rodinný dom, **BD** – bytový dom, **ICHR** – individuálna chatová rekreácia, **k.ú.** – katastrálne územie, **HD** – hromadná doprava, **VN** - vysoké napätie, **TR** – trafostanica, **ČOV** – čistička odpadových vôd, **ČSOV** – čerpacia stanica odpadových vôd, **ATS** – automatická tlaková stanica, **DOK** – diaľkový optický kábel, **DK** – diaľkový kábel, **OSV** – Oravský skupinový vodovod, **OP** – ochranné pásmo, **PP** – poľnohospodárska pôda, **TTP** - trvalý trávnatý porast, **LP**- lesná pôda, **LHC** – lesný hospodársky celok, **ÚSES** – územný systém ekologickej stability, **PSL** – program starostlivosti o les, **ŽSK** - Žilinský samosprávny kraj, **VZN** - všeobecne záväzné nariadenie

BI –bývanie individuálne, **BH** - bývanie hromadné, **DP** - dopravná plocha, **LE** – lesné spoločenstvá, **OV** – občianska vybavenosť, **PK** - poľnohospodárska krajina, **PV** – poľnohospodárska výroba, **RU** - rekreačné územie, **SP** – plochy športu, **TI** – technická infraštruktúra, **V** - výroba, **VT** - vodný tok, **ZC** –zeleň cintorínov, **ZS** - zeleň sádov, **ZÚ** – zmiešané územie, **ZV** – zeleň verejná, **SODB** - Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, **AGD** - agrodružstvo, **RKC** - rekreačný krajinný celok, **bPEJ** - bonitovaná pôdno-ekologická jednotka, **RD** - rodinné domy - IBV

NRBc - nadregionálne biocentrum, **RBc** - regionálne biocentrum, **MBc** - miestne biocentrum, **NRBk** - nadregionálny biokoridor, **RBk** - regionálny biokoridor, **MBk** - miestny biokoridor, **GP** - genofondová plocha, **GL** - genofondová lokalita, **IPP** - interakčný prvok, **IPL** - interakčná plocha